

1

Analýza průzkumů veřejného mínění související s rovností žen a mužů

Vypracováno pro Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR

Mgr. Bc. Ilona Vlachová
2024

---

¹ Obrázek vytvořený AI, [24. 03. 2024], zdroj: [Bing Designer]

Obsah

ÚVOD	2
KAPITOLA PRÁCE A PÉČE	5
PÉČE O DĚTI.....	5
FLEXIBILNÍ FORMY PRÁCE, ČÁSTEČNÉ ÚVAZKY A PÉČE O DĚTI.....	8
PRÁCE A PÉČE BĚHEM PANDEMIE COVID-19.....	13
ZAŘÍZENÍ PÉČE O DĚTI A PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	16
SEGREGACE TRHU PRÁCE - ROZDÍL V PŘÍJMECH ŽEN A MUŽŮ.....	17
PŘEHLED DATOVÝCH SOUBORŮ KE KAPITOLE PRÁCE A PÉČE SEŘAZENÝCH PODLE ROKU SBĚRU.....	23
KAPITOLA ROZHODOVÁNÍ	28
VYROVNANÉ ZASTOUPENÍ ŽEN A MUŽŮ V POLITICE.....	28
PŘEHLED DATOVÝCH SOUBORŮ KE KAPITOLE ROZHODOVÁNÍ SEŘAZENÝCH PODLE ROKU SBĚRU.....	34
KAPITOLA ZDRAVÍ	36
GENDEROVÁ ROVNOST A ZDRAVOTNÍ STAV.....	37
GENDER A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ.....	40
ROZHODOVÁNÍ O VLASTNÍM TĚLE, ASISTOVANÁ REPRODUKCE, PÉČE O MATKU A DÍTĚ.....	41
PŘEHLED DATOVÝCH SOUBORŮ KE KAPITOLE ZDRAVÍ SEŘAZENÝCH PODLE ROKU SBĚRU.....	45
KAPITOLA POZNÁNÍ	49
GENDEROVÉ STEREOTYPY VE VOLBĚ POVOLÁNÍ A VZDĚLÁVÁNÍ.....	50
ROVNOST ŽEN A MUŽŮ VE VĚDECKÉ PROFESI.....	53
PŘEHLED DATOVÝCH SOUBORŮ KE KAPITOLE POZNÁNÍ SEŘAZENÝCH PODLE ROKU SBĚRU.....	55
KAPITOLA SPOLEČNOST	56
NÁZORY VEŘEJNOSTI VE VZTAHU K ROVNOSTI ŽEN A MUŽŮ.....	56
GENDEROVÉ STEREOTYPY, SEXISMUS A ČESKÁ SPOLEČNOST.....	58
MÉDIA A ROVNOST ŽEN A MUŽŮ.....	63
NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	65
DOPRAVA.....	66
SPORT.....	67
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	68
PŘEHLED DATOVÝCH SOUBORŮ KE KAPITOLE SPOLEČNOST SEŘAZENÝCH PODLE ROKU SBĚRU.....	70
KAPITOLA VNĚJŠÍ VZTAHY A INSTITUCE	77
PŘEHLED DATOVÝCH SOUBORŮ KE KAPITOLE VNĚJŠÍ VZTAHY A INSTITUCE SEŘAZENÝCH PODLE ROKU SBĚRU.....	79
SEZNAM LITERATURY	83

Úvod

Genderové otázky nejsou módním trendem. Mají hluboké kořeny v historii a kultuře lidstva a dotýkají se všech aspektů našich životů – od rodinných vztahů a výchovy dětí až po pracovní příležitosti, politickou reprezentaci a osobní identitu. Důležitým aspektem genderové rovnosti je pochopení, že rovnost příležitostí a práv neznamena nutně uniformitu nebo popření biologických rozdílů mezi muži a ženami. Jde spíše o to, aby tyto rozdíly nebyly zneužívány k diskriminaci nebo omezování jednoho pohlaví ve prospěch druhého.

I když se i díky vládním strategiím v oblasti genderové rovnosti dosáhlo určitého pokroku, stále existují bariéry, které brání plnému dosažení rovnosti žen a mužů. Napomoci může i kontinuální sběr genderově tříděných dat v relevantních průzkumech a výzkumech, které mají klíčový význam pro vytváření inkluzivnější společnosti. Průzkumy a výzkumné studie často sbírají data ve standardizovaném stavu, kdy mohou být genderové rozdíly snadno přehlédnuty nebo ignorovány. Data rozdělená dle pohlaví ovšem poskytují relevantní informace o rozdílech mezi muži a ženami ve společnosti a umožňují identifikovat a zlepšovat oblasti s genderovými nerovnostmi. Kromě praktického využití mají údaje členěné podle pohlaví sílu zpochybnit společenské normy a stereotypy. Různá mezinárodní a evropská srovnání stále ukazují, že v rámci EU patří Česko z hlediska úrovně rovnosti žen a mužů k podprůměrným zemím.² Například Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) vypracovává každý rok Index genderové rovnosti, který komplexně měří pokrok v oblasti rovnosti žen a mužů v hlavních kategoriích: práce, zdraví, čas, finance, znalosti a moc. V roce 2023 Česká republika obsadila v tomto žebříčku genderové rovnosti 25. místo z 27. Za námi zůstalo pouze Maďarsko a Rumunsko.³ K hlavním problémům Česka patří nerovnosti na trhu práce (včetně vysokého rozdílu v průměrných příjmech žen a mužů), ekonomické nerovnosti (vyšší míra ohrožení chudobou žen), velmi nízké zastoupení žen v rozhodovacích pozicích, horizontální genderová segregace ve školství či stereotypní rozdělení rolí v péči o domácnost a rodinu a výskyt sexuálního a domácího násilí.⁴

Potřeba této analýzy se váže k úkolům stanoveným Strategií rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030⁵, vládnímu dokumentu pro uplatňování politiky rovnosti žen a mužů v České republice. Strategie je připravena na období do 31. 12. 2030 a z tohoto nastavení vychází plán realizace opatření, jejichž účelem je rozvinout pozitivní změny a vyvracet negativní trendy tam, kde přetrvávají anebo se prohlubují. Gestorem opatření 2.1.4 Zmapovat existující průzkumy veřejného mínění související s rovností žen a mužů je Úřad vlády ČR (Odbor rovnosti žen a mužů). Toto opatření spadá do kapitoly Společnost, Strategický cíl č. 2 Zvýšení míry porozumění tématu rovnosti žen a mužů a jeho přínosům a Specifického cíle 2.1 Zvýšení míry zapojení státní správy do zvyšování porozumění tématu rovnosti žen a mužů.

² Blíže viz [Index genderové rovnosti ukazuje Česko v nelichotivém světle. Už zase | iROZHLAS - spolehlivé zprávy](#)

³ Blíže viz [Gender Equality Index 2023 - Towards a green transition in transport and energy \(vlada.cz\)](#)

⁴ Blíže viz [Strategie rovnosti žen a mužů.pdf \(vlada.cz\)](#)

⁵ Tamtéž

Jednotlivé kapitoly analýzy korespondují s kapitolami ve výše uvedené strategii. Je třeba uvést, že k některým kapitolám se nepodařilo najít relevantní výzkumy. Data chybí především ke kapitole Vnější vztahy a Instituce. Podklady vztahující se ke kapitole Bezpečí nebudeme v této práci analyzovat. Tímto tématem se Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády podrobně zabývá v rámci projektu Posilování kapacit a metodologická podpora v prevenci domácího a genderově podmíněného násilí.⁶ Na průzkumy o domácím násilí se zaměřuje již publikace Analýzy existujících výzkumů v ČR v oblasti partnerského násilí, která byla v roce 2017 vydána Úřadem vlády.⁷

Tento text se zaměřuje na analýzu dosavadních veřejně dostupných (online) průzkumů veřejného mínění v České republice v oblasti rovnosti žen a mužů, které jsou běžně přístupné pro širokou veřejnost. Analýza ukazuje, jak veřejnost vnímá otázky genderové rovnosti, zda se proměňují v čase a jaké stereotypy nebo předsudky se v souvislosti s rovností v českém prostředí objevují. Zaměřili jsme se na období jedné dekády, konkrétně na roky 2013–2023, použito bylo i několik průzkumů z prvního kvartálu roku 2024. Analýza vychází především z kvantitativních šetření Centra pro výzkum veřejného mínění (dále jako „CVVM“), z průzkumů Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i. (dále jako „VÚPS“) a Českého sociálněvědního datového archivu. Kromě výše zmiňovaných vycházíme také z průzkumů výzkumných agentur IPSOS, IDEA, STEM/MARK, a. s., agentury PAQ Research, ppm factum research, s.r.o. a výzkumu České panelové šetření domácností. Pro doplnění informací o tématech, která tyto zdroje buď nepokrývají, nebo je nutné je doplnit, jsou využívány průzkumy nevládních organizací, které přispívají k celkovému porozumění rovnosti žen a mužů v České republice.

Průzkumy veřejného mínění jsou důležitým nástrojem, který nám umožňuje porozumět názorům a postojům veřejnosti a měřit a sledovat veřejné mínění v průběhu času. Některé společenské otázky jsou komplexní a vyžadují hlubší porozumění a veřejné mínění není vždy konzistentní – může se měnit v závislosti na kontextu a aktuálních událostech ve společnosti.⁸ Jak ukazuje časový graf CVVM, důvěra k výzkumům veřejného mínění mají více ženy než muži. (viz grafy důvěra výzkumům).

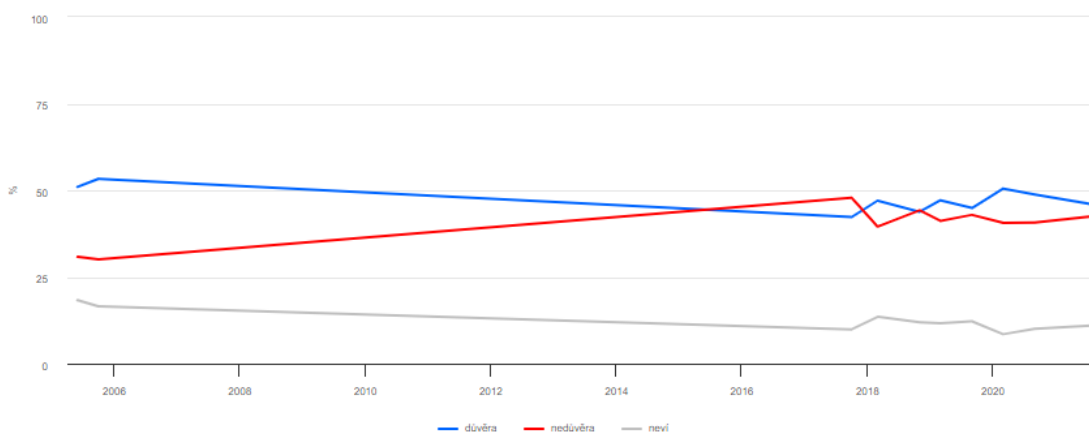
⁶ Blíže viz [Projekt „Posilování kapacit a metodologická podpora v prevenci domácího a genderově podmíněného násilí“ | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

⁷ Blíže viz [Metaanalýza_final.pdf \(vlada.cz\)](#)

⁸ Blíže viz <https://cvvmapp.soc.cas.cz/#question27>

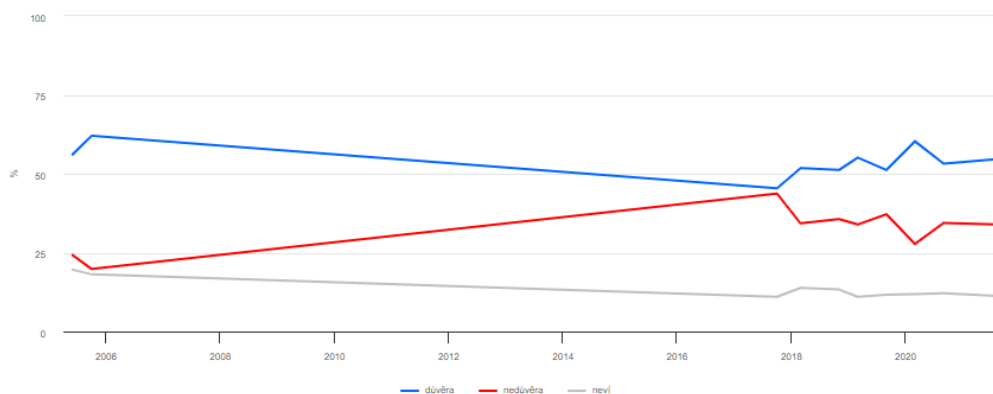

DŮVĚRA VÝZKUMŮM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ

Rok Pohlaví Mí Věk Vzdělání

DŮVĚRA VÝZKUMŮM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ

Rok Pohlaví Že Věk Vzdělání

Průzkumy veřejného mínění týkající se rovnosti navíc poskytují platformu, na níž mohou zaznít hlasy marginalizovaných skupin, a přispívají tak k inkluzivnějšímu a reprezentativnějšímu společenskému diskurzu. Posílením těchto hlasů mohou průzkumy veřejného mínění pomoci vyvrátit stereotypy a mylné představy, které brání společenskému pokroku. Kromě toho tyto průzkumy slouží jako prostředek, jak přimět instituce k odpovědnosti za řešení systémových genderových nerovností a prosadit pozitivní společenské změny pro další generace.

Analýza průzkumů veřejného mínění související s rovností žen a mužů může být cenným nástrojem pro organizace, které se snaží podporovat genderovou rovnost a bojovat proti diskriminaci. Shromážděné výsledky průzkumů za posledních 10 let poskytují cenné informace, jež mohou pomoci organizacím lépe cílit své programy a kampaně tak, aby byly efektivnější a oslovily správné skupiny lidí. Relevantní data z průzkumů mohou ale jistě využít i vládní organizace k hlubšímu porozumění názorů a potřeb veřejnosti k otázkám rovnosti při plánování politických rozhodnutí, strategií a svých programů.

Kapitola Práce a péče

Péče o děti

V české společnosti bylo po dlouhou dobu běžným očekáváním, že mateřství a péče o děti je záležitostí výhradně žen. Tento tradiční pohled na roli ženy jako primární pečující osoby byl zakořeněn v historických, kulturních a sociálních normách. Od žen se očekávalo, že se věnují domácnosti a péči o děti, zatímco muži byli vnímáni jako hlavní živitelé rodiny. Nicméně, v posledních desetiletích došlo k výrazné proměně pohledu české společnosti na mateřství a péči o děti.⁹

Mateřská a rodičovská dovolená je právě jedním z klíčových aspektů, který ukazuje proměnu pohledu české společnosti na mateřství a péči o děti. Historicky byla mateřská dovolená zaměřena především na ochranu zdraví matky po porodu a poskytování času pro zotavení. V průběhu let se její význam rozšířil na podporu rodičovských povinností a vytváření rovných příležitostí pro rodiče na trhu práce. Rodičovská dovolená není dovolená v tradičním slova smyslu. Naopak, je to práce na plný úvazek, která vyžaduje neustálou pozornost a péči. Mnozí rodiče zjišťují, že péče o dítě a domácnost může být fyzicky i psychicky náročnější než jejich původní zaměstnání.

Spolu s proměnou pohledu na mateřství se také mění role otců v české společnosti. V roce 2018 nabyla účinnosti novela zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, která zavedla dávku otcovské poporodní péče na 7 kalendářních dnů. V roce 2020 zveřejnila Liga otevřených mužů výsledky šetření, které se mimo jiné také dotýkalo tématu tzv. otcovské. 70 % otců se domnívalo, že by měl stát stávající institut otcovské dovolené rozšířit na více než 5 dní placeného volna.¹⁰ Od 1. ledna 2022 se prodloužila podpůrná doba, po kterou náleží otcovská, z jednoho týdne na dva týdny, (tj. na 14 kalendářních dnů). Otcovská dovolená, která umožňuje otcům strávit čas se svými novorozenci, se stává stále běžnější. Pro rodiče je to příležitost strávit více času s dětmi a budovat silnější vztahy. Téměř 9 respondentů z 10 se vyjádřilo, že otcovská dovolená je dobrým prostředkem pro upevnění pouta mezi mužem a jeho novorozencem.¹¹ Děti mají prospěch z přítomnosti obou rodičů ve svém životě, což přispívá k jejich vývoji a dobře fungujícím rodinným vztahům. Z hlediska společnosti přispívá rovnost mezi rodiči k lepšímu rozdělení pracovních a rodinných povinností, což podporuje genderovou rovnost a větší ekonomickou nezávislost žen. Otcovská dovolená tak přináší řadu výhod jak pro rodiče, tak i pro děti a celou společnost.

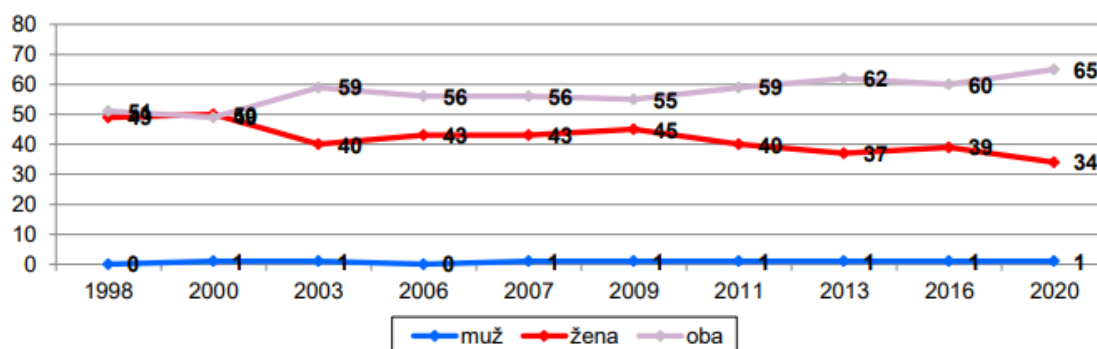
⁹ Blíže viz [Tátové na rodičovské | Česko v datech \(ceskovdatech.cz\)](#)

¹⁰ Blíže viz [Tátové jsou aktivnější než před 10 lety - Liga otevřených mužů \(ilom.cz\)](#)

¹¹ Tamtéž

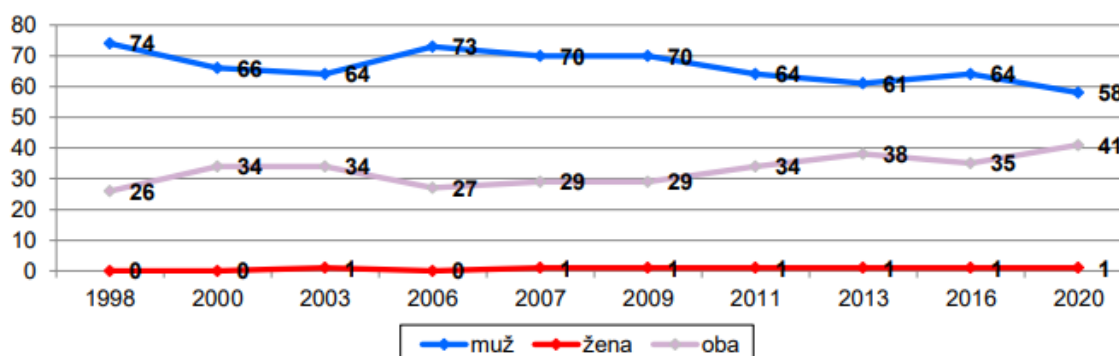
V průběhu posledních deseti let se podle výzkumu Ligy otevřených mužů (2020) změnila veřejná percepce ohledně mužské účasti na péči o děti. Více než polovina dotázaných mužů (53 %) by chtěla alespoň po nějaký čas zůstat na rodičovské dovolené, pokud by se jim narodilo dítě.¹² Podle průzkumu, který realizovalo Česko v datech (2021), se vyjádřilo 81 % dotazovaných mužů, že by alespoň na část rodičovské nebo mateřské dovolené měl nastoupit otec. Podle 31 % dotázaných by otec měl strávit na rodičovské či mateřské dovolené ideálně měsíc až tři měsíce.¹³ Svou roli jistě hrála i pandemie koronaviru, která téměř zdvojnásobila počet otců, kteří trávili čas doma s dětmi. Posun ve vnímání role mužů a žen v rodině dokládá také kontinuální výzkum veřejného mínění Naše společnost (CVVM): Názory veřejnosti na roli muže a ženy v rodině CVVM (2020). Podle výsledků sbíraných od roku 1998 se mírně snížilo mínění, že žena by měla pečovat o děti. Dále se snížil podíl těch, kteří si myslí, že je to muž, kdo by měl finančně zajišťovat domácnost (viz grafy 2b, 2e).¹⁴

Graf 2b: Názory na rozdělení činností v rodině – pečovat o děti (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Graf 2e: Názory na rozdělení činností v rodině – finančně zajišťovat domácnost (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost

¹² Tamtéž

¹³ Blíže viz [Tátové na rodičovské | Česko v datech \(ceskovdatech.cz\)](https://ceskovdatech.cz)

¹⁴ Blíže viz [ov200331.pdf \(cas.cz\)](https://cas.cz)

Finanční podmínky a přetrvávající genderové stereotypy jsou však stále příčinou toho, proč muži často nevyužívají rodičovského příspěvku. 75 % dotázaných mužů průzkumu Ligy otevřených mužů uvedlo, že mají vyšší příjmy než jejich partnerky.¹⁵ Výsledky výzkumu v rámci projektu 22 % K ROVNOSTI (MPSV 2019) na otázku, kdo v partnerství měl vyšší příjem před narozením prvního dítěte, očekávaně ukazují, že muži měli vyšší příjmy (65 % respondentů a 59 % respondentek) a že důvodem pro tři čtvrtiny respondentů a respondentek, proč byli na rodičovské, uvádějí, že partner či partnerka vydělávali víc, a tak to bylo pro rodinu finančně výhodnější (73 %). Genderové nerovnosti na trhu práce, tedy, mohou silně ovlivnit rozhodnutí, kdo zůstane doma s dítětem a kdo bude pokračovat v práci.¹⁶ Podle průzkumu Česka v datech se přibližně 54 % mužů, kteří o rodičovské dovolené v budoucnu neuvažují, proti ní staví kvůli nedostatku financí v rodinném rozpočtu. Více než 29 % z nich by se ovšem rozhodlo nastoupit na rodičovskou dovolenou, kdyby se rodičovská podpora zvýšila z 300 tisíc na 600 tisíc korun. Přesto by i po zvýšení příspěvku celá čtvrtina mužů na rodičovskou dovolenou nenastoupila.¹⁷ Výzkum veřejného mínění, který byl uskutečněn již v roce 2015 Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí koresponduje s výše uvedenými výstupy. Respondenti a respondentky z rodin, v nichž muž nikdy sám celodenně o dítě nepečoval (celkem 73 % ze souboru) déle než měsíc, uváděli jako nejčastější důvod, proč by muž nemohl nastoupit na rodičovskou dovolenou, vyšší výdělek muže (hlavní nebo vedlejší důvod pro muže v 81 %, pro ženy v 89 %).¹⁸

Co se týče představ o ideálním zajištění celodenní péče o děti do 6 let věku, ukazuje se, že přetrvávají určité dlouhodobé názorové vzorce. Druhým nejčastějším důvodem, proč by otec neměl zůstat doma s dětmi, je přesvědčení, že péče o dítě předškolního věku je tradičním posláním ženy. Podle dat z roku 2013 mezi rodiči převládá názor, že o děti ve věku 6–12 měsíců, ale i ve věku 1–2 roky, by měla pečovat výhradně matka.¹⁹ To potvrzuje průzkum veřejného mínění z roku 2016 zájmu rodičů o „motivační otcovskou dovolenou“, kdy přes 70 % všech dotázaných souhlasilo s tím, že otec by měl vystřídat matku v péči o dítě v jeho prvních třech letech života aspoň na měsíc, aby si vyzkoušel, co celodenní péče o dítě obnáší, zároveň bylo ale 81 % toho názoru, že v prvních třech letech života se o dítě nejlépe postará matka.²⁰ Taktéž nejnovější výsledky v rámci projektu 22 % K ROVNOSTI (MPSV) ukazují, že většina lidí (70 %) stále upřednostňuje matku jako primární pečující osobu²¹ i zjištění Česka v datech, kdy přibližně 24 % mužů, kteří o rodičovské dovolené v budoucnu neuvažují, se proti ní staví kvůli tomu, že považují péči o děti v předškolním věku za posláním ženy.²² Byť se situace v Čechách postupně lepší, sociologické výzkumy za posledních 10 let opakovaně potvrzují, že muži nevyužívají rodičovskou dovolenou hlavně z nízké finanční kompenzace příjmů rodiny. Z toho lze tedy usoudit, že i když se postupně mění veřejná percepce dělení péče o děti, přetrvávající

¹⁵ Blíže viz [Tátové jsou aktivnější než před 10 lety - Liga otevřených mužů \(ilom.cz\)](#)

¹⁶ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

¹⁷ Blíže viz [Tátové na rodičovské | Česko v datech \(ceskovdatech.cz\)](#)

¹⁸ Blíže viz [61b4d06f-f58d-86a1-eac1-a3b84f02fddf \(mpsv.cz\)](#)

¹⁹ Blíže viz [Microsoft Word - Paloncycova_okol-Nove_formy_denni_pece \(vupsv.cz\)](#)

²⁰ Blíže viz [61b4d06f-f58d-86a1-eac1-a3b84f02fddf \(mpsv.cz\)](#)

²¹ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

²² Blíže viz [Tátové na rodičovské | Česko v datech \(ceskovdatech.cz\)](#)

bariéry, v podobě nerovnosti příjmů a nízké finanční kompenzace, zlepšení rovnosti dělby péče o děti nadále brání.

Flexibilní formy práce, částečné úvazky a péče o děti

Flexibilní práce je druh pracovního uspořádání, které nabízí určitou míru volnosti ohledně délky, místa, času a pracovního režimu zaměstnanců a zaměstnankyň. Hlavní formy flexibilní práce zahrnují:

- Pružná pracovní doba: pracující mají možnost si vybrat, obvykle v rámci stanoveného rozpětí, kdy začít a končit pracovní dobu.
- Částečný úvazek: práce na méně než na plný úvazek, jehož odměna se stanoví v poměrné výši k rozsahu práce.
- Práce z jiného místa (na dálku, z domova): výkon práce po celý pracovní týden či jen jeho část z jiného místa, než je zaměstnavatelovo pracoviště.
- Sdílené pracovní místo: Pracovní role na plný úvazek je rozdělena do několika pracovních rolí, které mají zastávat dva nebo více zaměstnanců a zaměstnankyň, kteří jsou placeni poměrným dílem za část práce, kterou každý dokončí. Více lidí tak pracuje na částečný úvazek na pracovní pozici, kterou obvykle vykonává jeden zaměstnanec/jedna zaměstnankyň na plný úvazek.
- Stlačený pracovní týden: pracující odpracují stanovenou týdenní dobu za méně než 5 pracovních dnů a bez snížení odměny.
- Dohody o pracích mimo pracovní poměr: výkon práce na základě dohody o práci nebo dohody o pracovní činnosti. Tento smluvní vztah je méně formální než pracovní poměr založený na pracovní smlouvě.²³

Významným tématem mnoha výzkumů je následné vstupování rodičů (převážně žen) na trh práce během či po skončení rodičovské dovolené. Flexibilní pracovní úvazky, včetně zkrácených úvazků, v České republice plní hlavně pozitivní roli nástroje ke sladování rodinných a pracovních závazků. Prudký nárůst v podílu lidí pracujících z domova (home office) ovlivnila epidemie covid-19, která způsobila v řádu týdnů v české ekonomice a společnosti změny, které by ještě nedávno byly těžko představitelné i v horizontu mnoha let.²⁴ Možnost pracovat z domova může znamenat obzvláště velký přínos pro ženy, které v Česku stále mnohem častěji než muži zůstávají doma s malými dětmi, respektive jim věnují více času.

Českým specifikem je velký podíl žen pracujících na plný úvazek ihned po návratu z rodičovské dovolené (zhruba 80 % žen), což souvisí s několikaletou absencí finančního příjmu během rodičovské dovolené či malým výběrem a atraktivitou flexibilních pracovních úvazků.²⁵ Studie z roku 2015 upozorňuje také na to, že pro velkou část žen v České republice představuje mateřství zásadní přerušování profesního vývoje, neboť vede k dočasné nezaměstnanosti a pravděpodobně také ke změně zaměstnání.²⁶

²³ Blíže viz [2022 Flexibilní formy práce v CR.pdf \(spcr.cz\)](#)

²⁴ Blíže viz [IDEA Home office covid-19 říjen 23.pdf \(cerge-ei.cz\)](#)

²⁵ Blíže viz [Harmonizace rodiny a zaměstnání podle formy rodinného soužití - RILSA](#)

²⁶ Blíže viz [IDEA Studie 8 2015 Od mateřství k nezaměstnanosti \(cerge-ei.cz\)](#)

Některé matky zůstávají naopak doma pečovat o děti i po skončení rodičovské dovolené. Důvody této delší domácí péče o děti jsou různé, k těm nejčastějším patří hodnotové preference a přání starat se o dítě co nejdéle, další těhotenství, špatná flexibilita práce a problém skloubit péči o dítě s prací na plný úvazek, nedostatek zkrácených úvazků, nezájem původního zaměstnavatele a nedostupnost institucionálních služeb péče o děti.²⁷ Flexibilní úvazky ovšem mohou také přinášet i určité nevýhody. Jedním z častých rizik především částečných úvazků v České republice je fakt, že je zaměstnancům a zaměstnankyním zkrácena pracovní doba a s ní náležitá mzda nebo plat, ale objem práce zůstává stejný jako při plném úvazku.²⁸

Změny ve flexibilních formách práce ze strany zaměstnavatelů by měla přinést novela zákoníku práce, která vstoupila v platnost 1. 10. 2023. Novela reflektuje jednak evropskou úpravu směrnic o work-life balance a předvídatelných pracovních podmínkách (směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v EU), jednak se snaží regulovat práci na dálku, zjednodušit doručování, a také digitalizovat pracovní právní dokumentaci. Prohlubují se v ní práva chráněných skupin zaměstnanců a zaměstnankyň (těhotné zaměstnankyně, zaměstnanec nebo zaměstnankyně pečující o dítě mladší 15 let nebo samostatně pečující o závislou osobu). Tito zaměstnanci a zaměstnankyně mohou kromě zkrácení pracovní doby zaměstnavatele nově žádat i home office; případné zamítnutí žádosti je zaměstnavatel povinen písemně odůvodnit.²⁹ V platnost vstupuje také opatření na podporu částečných úvazků ve formě snížených pojistných odvodů zaměstnavatele z mezd zaměstnanců a zaměstnankyň pracujících na částečný úvazek. Jde o historicky první opatření na podporu této formy pracovního úvazku. Rovněž pak chce stát poskytování zkrácených úvazků zvýhodnit. Vládní legislativní novela totiž počítá se snížením sociálního pojištění placeného zaměstnavatelem za zaměstnance či zaměstnankyni při splnění zákonných podmínek o pět procent.

Práci rodičů na zkrácený úvazek se podrobněji věnoval výzkum Rodina a zaměstnání (2010). U zaměstnaných rodičů dětí do 6 let věku bylo zjištěno, že muži častěji než ženy pracovali na plný úvazek (99 % vs. 81 %). Naopak typičtější pro ženy byl částečný úvazek, z toho častěji poloviční a vyšší (18 % žen, resp. 1 % mužů). Téměř třetina matek malých dětí by raději upřednostnila zkrácený úvazek.³⁰ Výzkum Rodiny s dětmi 2018–2020 potvrdil, že pracovat na plný úvazek je pro muže téměř pravidlem (94 až 96 %). I pro ženy (zejména matky) je to v naprosté většině případů stejné, minimálně tři čtvrtiny z nich pracovaly na plný úvazek (74 až 84 %). Nejčastěji to byly samoživitelky (84 %). Ženy více než muži přizpůsobují svoji pracovní dobu péči o děti a rodinným povinnostem a mají sklon využívat zkrácené úvazky častěji. Nejvíce jsou tyto formy pracovního úvazku využívány matkami s dětmi mladšími tří let (41–50 %).³¹ Podle výzkumných zjištění se však flexibilní úvazky v dosažení lepšího skloubení rodiny a

²⁷ Blíže viz [Microsoft Word - Kucharova-Peychlova-Otcovska_dovolena \(vupsv.cz\)](#)

²⁸ Blíže viz [Částečné úvazky v České republice: šance nebo riziko? - RILSA](#)

²⁹ Blíže viz [Zkrácené úvazky budou atraktivnější. Jaká novinka se chystá? - iDNES.cz](#)

³⁰ Blíže viz [Microsoft Word - Kucharova_akol-Rodina_a_zamestnani_final.doc \(vupsv.cz\)](#)

³¹ Blíže viz [vz_528.pdf \(vupsv.cz\)](#)

zaměstnání neukazují subjektivně tak veliké, jak bývá očekáváno.³² Svou roli může hrát i to, že se zaměstnankyním a zaměstnancům sice zkrátí pracovní doba a poměrně i mzda/plat, ale objem práce zůstává mnohdy totožný jako při plném úvazku.³³

Výzkum Mikrojesle (2018) zkoumal vliv věku dítěte na rozsah výdělečné činnosti matky. Matky dotázané ve výzkumu začaly pracovat během nebo po skončení rodičovské dovolené s nejmladším/jediným dítětem téměř v polovině případů (45 %), z toho 17 % na plný úvazek, 17 % na zkrácený úvazek a 11 % příležitostně. Nejčastěji začaly tyto ženy pracovat ve třech letech dítěte (24 %), v souhrnu se do tří let věku dítěte vrátilo/nastoupilo na trh práce 80 % žen. Nemalý podíl těchto žen (30 %) ale přitom začal pracovat ještě před druhými narozeninami dítěte.³⁴

Preference rodičů se za poslední dekádu posunuly směrem k dřívějšímu návratu matky na trh práce a zároveň dřívějšímu rozšíření rozsahu jejího pracovního zapojení. V roce 2006 se nejčastěji (přibližně v polovině případů) vracely na trh práce ženy, když jejich dítě již mělo více než tři roky.³⁵ Podle respondentek Nové formy denní péče (2013) se ve stejném věkovém rozmezí dítěte vrátila pouze třetina matek s jedním dítětem a čtvrtina matek s dvěma dětmi.³⁶ Obdobně výsledky šetření Příjmy a výdaje rodin s dětmi 2015 ukazují, že matky se v průměru na trh práce vracely výrazně častěji mezi druhými a třetími narozeninami (mladšího) dítěte, než tomu bylo dříve. Nejčastějším důvodem pro dřívější návrat převládá špatná finanční situace rodiny, ale do popředí se i díky společenskému vývoji dostává dobrá pracovní příležitost či ambice neztratit kontakt s profesí.³⁷

Ke stejným výsledkům dochází i výzkum Mikrojesle, který uvádí, že s dětmi staršími tří let by chtěla samostatně podnikat nebo být zaměstnána naprostá většina matek. Významná část z nich nejraději ve zkrácené pracovní době či příležitostně, což lze vysvětlit přáním mít ještě dostatek času věnovat se

³² Blíže viz [vz_460.pdf \(vupsv.cz\)](#)

³³ Blíže viz [Částečné úvazky v České republice: šance nebo riziko? - RILSA](#)

³⁴ Blíže viz [Průzkum-veřejného-mínění-na-vybudování-tzv.-mikrojeslí-a-umíst'ování-děti-mladších-tří-let-do-takového-zařízení-služeb-péče-o-děti.pdf \(mpsv.cz\)](#)

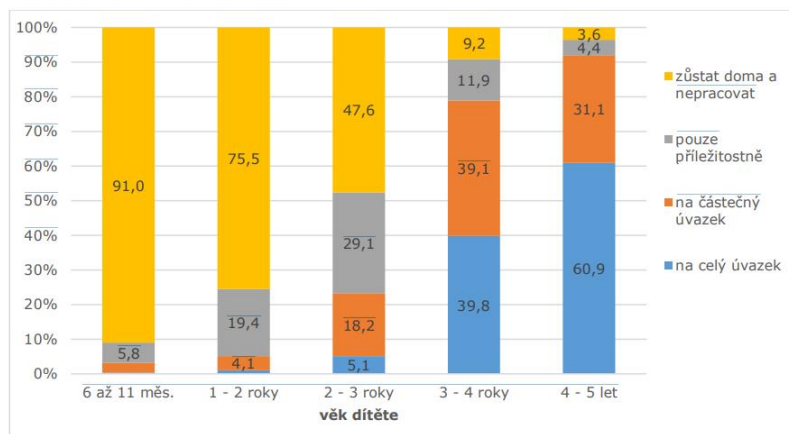
³⁵ Blíže viz [Microsoft Word - Kucharova_akol-Rodina |cysysdxdxya_zamestnani_final.doc \(vupsv.cz\)](#)

³⁶ Blíže viz [Microsoft Word - Paloncycova_akol-Nove_formy_denni_pece \(vupsv.cz\)](#)

³⁷ Blíže viz [vz_417.pdf \(vupsv.cz\)](#)

dítěti. (viz graf 2.4.)³⁸ Také podle Zprávy o rodině (2020) se do zaměstnání vrací asi polovina rodičů tři roky po narození dítěte, zatímco po delší době se vrací zhruba čtvrtina rodičů (z nichž více než desetina ve čtyřech letech věku dítěte). U těch žen, které si vybraly celodenní rodičovskou péči delší než tři roky,

Graf č. 2.4 V jakém rozsahu by matky v daném věku dítěte nejraději pracovaly/samostatně podnikaly (v %)

Zdroj: Mikrojesle 2018

bylo prioritním rozhodnutím pečovat o dítě osobně co nejdéle (u poloviny dotázaných). Další motivy matek, které zůstaly doma s dětmi i po jejich třetím roce, (jako např. nedostupnost zařízení denní péče o děti nebo neschopnost sladit nároky zaměstnání s péčí o dítě nebo najít vhodné zaměstnání) byly deklarovány čtvrtinou respondentek.³⁹

Výzkumy ve sledovaném období se zaměřovaly také na návrat a možné překážky návratu rodičů po mateřské a rodičovské dovolené. Problémy s návraty matek do zaměstnání po mateřské a rodičovské dovolené se zabýval i výzkum Rodina a zaměstnání s ohledem na rodinný cyklus (2010), z něhož vyplynulo, že bez jakýchkoliv komplikací se zpět do zaměstnání po poslední mateřské, resp. rodičovské dovolené podařilo nastoupit zhruba polovině dotazovaných matek, necelá třetina žen určité problémy měla, ale povedlo se jim je vyřešit, zhruba každá desátá matka zůstala v domácnosti a přibližně 12 % žen bylo po své poslední rodičovské dovolené nezaměstnaných.⁴⁰ V roce 2016 byl pro potřeby Ministerstva práce a sociálních věcí realizován Výzkum veřejného mínění zaměřeného na sladění pracovního a rodinného života a rovnost žen a mužů v oblasti rodinné politiky a trhu práce. Téměř polovina dotazovaných rodičů zmínila, že nastupuje po skončení rodičovské dovolené k jinému zaměstnavateli. Více než dvě pětiny rodičů se vrací k zaměstnavateli původnímu na plný úvazek, necelá desetina na stejnou pozici na částečný úvazek.⁴¹ Výsledky průzkumu projektu Rovná odměna také poukazují na skutečnost, že zejména péče o děti je důvodem, proč 16 % osob bylo donuceno změnit rozložení své pracovní doby, výši úvazku a 10 % dokonce zanechalo z těchto důvodů i zaměstnání. Výrazně častěji tyto zkušenosti uvádějí ženy než muži.⁴²

³⁸ Blíže viz [Průzkum veřejného mínění na vybudování tzv. mikrojeslí a umístování dětí mladších tří let do takového zařízení služeb péče o děti.pdf \(mpsv.cz\)](#)

³⁹ Blíže viz [c3bdc63d-9c95-497d-bded-6a15e9890abd \(mpsv.cz\)](#)

⁴⁰ Blíže viz [Microsoft Word - Kucharova_akol-Rodina_a_zamestnani_final.doc \(vupsv.cz\)](#)

⁴¹ Blíže viz [432db929-6f1a-f1d7-e5d0-e2f6eb2b7676 \(mpsv.cz\)](#)

⁴² Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

Překážkami návratu rodičů se zabývala i platforma Byznys pro společnost v průzkumu Charta diverzity: matky a otcové vítání (2018). Nepružná pracovní doba a nevhodné podmínky byly pro 13 % respondentek důvodem ke změně pracovní pozice po skončení jejich MD/RD. Dalšími nejčastějšími důvody bylo zrušení pozice nebo výpověď a nemožnost práce na zkrácený úvazek.⁴³ Více než tři čtvrtiny dotazovaných žen uvedly, že mezi faktory, které by mohly usnadnit hladký návrat do zaměstnání po MD/RD, patří flexibilní pracovní doba a možnost práce plně či částečně z domova. Dalším usnadňujícím faktorem je zkrácená pracovní doba. Navíc 61 % z nich uvedlo, že hladký návrat rodičů do práce může být zajištěn umístěním dětí do firemních jeslí, školek nebo klubů. Dalším zásadním problémem v návratu do zaměstnání jsou předsudky a neochota zaměstnavatele matku s dětmi zaměstnat. Více než polovina žen se setkala s předsudky týkajícími se skloubení mateřské role s profesním životem ze strany zaměstnavatele. Předsudky a kritiky směřují buďto na častou absenci kvůli nemoci dítěte nebo na neschopnost matky odvést dobrou práci v zaměstnání.⁴⁴

Nejnovější průzkum z roku 2023, jehož cílem bylo zmapovat současnou situaci matek malých dětí na pracovním trhu a identifikovat největší překážky, které jim brání v návratu do práce i v možnostech pracovního uplatnění, připravil MUMDOO a poradensko-technologická společnost Deloitte.⁴⁵ Podle získaných dat mají ženy během rodičovské zájem o zkrácené úvazky (49 %) a o projektovou spolupráci (27 %). Pouhé 3 % žen do dvou let věku dítěte nechtějí pracovat. Realitou ovšem je, že nepracuje (ačkoliv by si to přálo) celých 55 % matek. Je zřejmé, že firmy tak přicházejí o cenný lidský kapitál, jelikož ženy, které se plánují vrátit zpět do zaměstnání, preferují návrat k původnímu zaměstnavateli pouze v 36 % (v tom případě by pouze 14 % matek stálo o plný úvazek). 21 % žen by chtělo po návratu z rodičovské hledat obdobné zaměstnání, ale u jiné společnosti.⁴⁶ Jedním z hlavních důvodů je fakt, že české firmy umožňují flexibilní a alternativní pracovní úvazky minimálně, přestože je to v řadě západních zemí běžný standard.

⁴³ Blíže viz [Vysledkypruzkumu_final.pdf \(diverzita.cz\)](#)

⁴⁴ Blíže viz [Matky při návratu do práce čelí předsudkům a nedostatečné flexibilitě práce \(diverzita.cz\)](#).

⁴⁵ Blíže viz https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/zkracene-uvazky-mumdoo-deloitte-materska-rodicovska.A230926_132018_ekonomika_alis.

⁴⁶ Blíže viz [MUMDOO report.cdr \(deloitte.com\)](#).

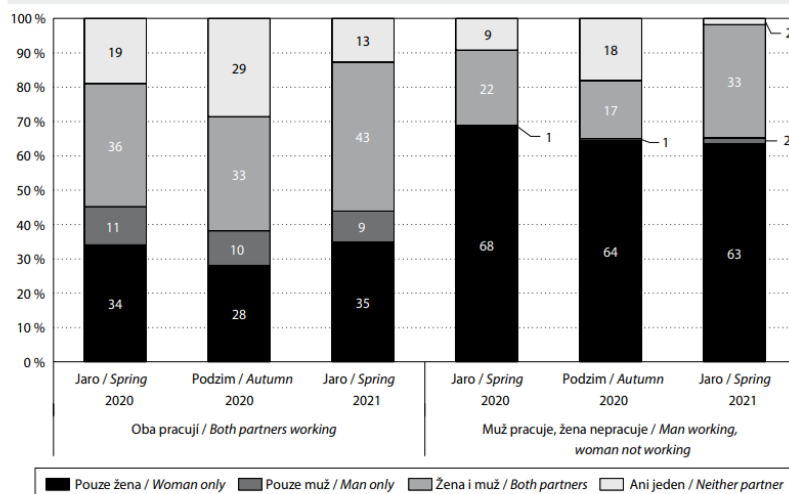
Práce a péče během pandemie covid-19

Pandemie covid-19 odhalila existující genderové nerovnosti, které v naší společnosti přetrvávají. Po uzavření škol a zařízení péče o děti se mnoho žen ocitlo v situaci, kdy na sebe převzaly většinu pečovatelských povinností v domácnosti a často i distanční výuku svých dětí.⁴⁷ Zároveň ale pandemie donutila společnost přehodnotit tradiční genderové role a očekávání. V některých případech ale měla realita lockdownu odlišné dopady na dynamiku dělby práce v páru.⁴⁸ Zdůraznila význam spravedlivého rozdělení povinností v domácnosti a péče o děti mezi partnery. Tato krize poskytla mužům podnět k tomu, aby se aktivněji zapojili do péče a domácích prací.⁴⁹

Jak pandemie ovlivnila české domácnosti?

Pandemie covid-19 měla významný dopad na domácnosti po celém světě, včetně České republiky.⁵⁰ I když je obtížné zobecnit, jak konkrétně muži reagovali na pandemii z hlediska péče o děti,

Graf 5: Zajištění péče o děti v úplných rodinách s alespoň jedním dítětem ve věku 14 let a méně dle ekonomické aktivity partnerů, 3 období omezení/uzavření školských zařízení, Česko (%)
Provision of childcare in two-parent families with at least one child aged 14 or under by economic activity of partners, 3 lockdowns, Czechia (%)

Zdroj: Šetření Současná česká rodina.

Source: Czech GGS-II Pilot and Czech GGS COVID Pilot – a Follow-Up Study.

Pozn.: Respondenti žijící ve společné domácnosti s partnerem/kou a alespoň 1 dítětem ve věku 14 let a méně, N = 416 (jaro a podzim 2020), N = 413 (jaro 2021).

Note: Respondents living in the same household with a partner and at least 1 child aged 14 or under, N = 416 (spring and autumn 2020), N = 413 (spring 2021).

existují studie, které se tímto tématem zabývají. Jedna ze studií Rodičovství a péče o děti v době pandemie covid-19 v období 2020 a 2021 v Česku zkoumala změny v dynamice domácností během pandemie. Studie se sice nezaměřila konkrétně na zapojení otců do péče o děti, ale uvádí celkový nárůst domácích prací a povinností spojených s péčí o děti, které sdílí oba rodiče. Výsledky ukazují, že péči o děti v domácnosti přebírala z páru pouze žena nejen tam, kde byly děti malé a kde žena v tu dobu nepracovala, ale také v rodinách, kde pracovali oba partneři (zhruba ve třetině takových rodin

⁴⁷ Blíže viz [vz_528.pdf \(vupsv.cz\)](#)

⁴⁸ Blíže viz [Gender and Changes in the Division of Labour in Households with Children during the Covid-19 Pandemic \(cas.cz\)](#)

⁴⁹ Blíže viz [Increased Childcare Demands during the Covid-19 Pandemic: Care as a Burden or an Opportunity? \(cas.cz\)](#)

⁵⁰ Blíže viz [CVVM Doba Covidova A4 16_02_23_fin.pdf \(cas.cz\)](#)

zajišťovala péči pouze žena v průběhu všech tří sledovaných lockdownů) viz graf 5.⁵¹ Tento způsob péče v lockdownu potvrzuje i studie Gender a změny v dělbě práce v domácnostech s dětmi v době pandemie covidu-19.⁵² Ta uvádí počet hodin strávený týdně péčí o děti v rodinách s nezletilými dětmi na 28,7 hodiny týdně u žen a 17,8 hodiny u mužů. V případě času stráveného domácími pracemi dosáhl hodnoty 14,8 hodiny u žen a 9,5 hodiny u mužů. To jen dokládá zjištění uvedené výše, tedy že i v průběhu pandemie přetrvává spíše tradiční model dělby práce mezi partnery, kdy se žena věnuje ve vyšší míře péči o děti a domácnost a muž je spíše orientován na placenou práci.

Další z významnějších změn bylo masivní přesunutí zaměstnanců a zaměstnankyň z jejich obvyklých pracovišť do domácností. Pandemie covid-19 urychlila trendy a zásadně změnila svět práce a podnikání. Výzkum Rodiny s dětmi v letech 2018–2022 se také zaměřil na práci na dálku v České republice v době pandemie covid-19. Z výzkumu vyplynulo, že během pandemie přešel na práci na dálku značný počet zaměstnanců a zaměstnankyň. Častější práci z domova využíval podstatně vyšší podíl otců (32 %) nežli matek (23 %). Statisticky měli muži oproti ženám častěji možnost pracovat z domova, leč tuto možnost vždy nevyužívali. Ženy měly s prací na home office větší problém, především z důvodu, že jejich zaměstnavatel jim práci z domova nedovolil, ale i z důvodu toho, že jim to nedovolil charakter jejich práce.⁵³ To vyvrací průzkum IDEA Home office, který odhaduje, že ženy častěji zastávají povolání, která by šlo provozovat z domova. Zatímco třem z deseti mužů je umožněno pracovat z domova, mezi ženami to jsou čtyři z deseti.⁵⁴

Jiné výzkumy think tanku IDEA CERGE ukázaly, že ženy s menšími dětmi, které měly možnost pracovat na home office, oceňovaly především flexibilitu práce z domova a schopnost lépe skloubit rodinný a pracovní život⁵⁵, což v době pandemie bylo vysoce aktuální. Muži s menšími dětmi naopak často uváděli, že se jim doma pracovní soustředění nedaří.⁵⁶

Následně průzkum Život během pandemie ukázal i druhou stranu mince, kdy využívání práce z domova může mít negativní vliv na duševní zdraví žen a žen s dětmi, když je nerovnoměrně rozdělena péče o děti a domácnost.⁵⁷ Jako další možný zdroj zhoršení duševního zdraví žen odhaduje studie také ekonomické dopady, neboť ženy jsou častěji zaměstnány v odvětvích, která byla zasažena pandemií covid-19 a souvisejícími preventivními opatřeními.⁵⁸

Pandemie covid-19 bezpochyby změnila naše životy v nespočetných ohledech a jednou z oblastí, která zaznamenala významné změny, je genderová dynamika v domácnostech. Přiměla rodiny společenské role přehodnotit a najít nové způsoby, jak si rozdělit povinnosti. Kromě toho pandemie poskytla otcům jedinečnou příležitost více se zapojit do péče o děti. Je důležité si uvědomit, že tato nově

⁵¹ Blíže viz [13005323q1-3 \(czso.cz\)](#)

⁵² Blíže viz [Gender and Changes in the Division of Labour in Households with Children during the Covid-19 Pandemic \(cas.cz\)](#)

⁵³ Blíže viz [vz_528.pdf \(vupsv.cz\)](#).

⁵⁴ Blíže viz [IDEA Home office covid-19 rijen 23.pdf \(cerge-ei.cz\)](#)

⁵⁵ Blíže viz [IDEA Gender dopady covid-19 cerven 21.pdf \(cerge-ei.cz\)](#),

⁵⁶ Blíže viz [IDEA Studie 3 2021 Prace z domova.pdf \(cerge-ei.cz\)](#)

⁵⁷ Blíže viz [život během pandemie - Jaké má pandemie dopady na duševní zdraví? \(zivotbehempandemie.cz\)](#)

⁵⁸ Blíže viz [IDEA Gender dopady covid-19 cerven 21.pdf \(cerge-ei.cz\)](#)

nabytá rovnost v oblasti péče o domácnost a děti by neměla být dočasná. Spíše by měla sloužit jako katalyzátor dlouhodobých změn.

Zařízení péče o děti a předškolního vzdělávání

Sladění pracovního a rodinného života může být náročný úkol, zejména pro rodiče s malými dětmi. Jednou z hlavních překážek při dosahování rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem je otázka péče o děti. V mnoha společnostech se stále očekává, že většinu povinností spojených s péčí o děti převezmou ženy. V České republice byly během uplynulých cca deseti let provedeny výzkumy, které opakovaně ukazují na přítomnost těchto stereotypních modelů v lidském myšlení. Například výsledky výzkumu *Nové formy denní péče 2013*⁵⁹ a *Otcovská 2015*⁶⁰ provedených Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí (dále jako „VÚPSV“) shodně ukazují, že většina českých rodičů předškolních dětí považuje za nejvhodnější model, kdy matka přerušuje pracovní dráhu na období prvních přibližně tří let dítěte, aby se mu mohla celodenně věnovat. V českém prostředí je dlouhodobě jednoznačně preferováno zabezpečení celodenní péče o dítě do dvou let jeho věku téměř výhradně matkou. To odhalují všechny námi analyzované průzkumy realizované VÚPSV jak v roce 2010, tak v roce 2016.⁶¹ Dle výzkumu *Nové formy denní péče 2013* by do jednoho roku věku dítěte chtělo zůstat doma 88 % matek, zatímco s rostoucím věkem toto procento klesá. S dětmi ve věku 3–4 let by chtělo zůstat doma a nepracovat 18 % matek. Mezi nejčastější důvod, proč s dětmi chtějí zůstat déle, převládá přání starat se o dítě co nejdéle. K největší variabilitě v postojích žen ohledně ideální péče o dítě dochází u dětí ve věku dva až tři roky. Dvou až tříleté děti jsou podle české společnosti ideálně převážně s matkou, přičemž zhruba v desetině případů se připouští střídavá péče obou rodičů.⁶²

Přestože naprostá většina matek nepokládá kolektivní zařízení za vhodné pro děti do dvou let, ve výzkumu *Mikrojesle* čtvrtina žen jejich vhodnost pro děti do jednoho roku, resp. do dvou let připustila, i když převážně jen ve formě příležitostné docházky.⁶³ Svou roli může hrát i podmínka souběhu pobírání rodičovského příspěvku a využívání služeb péče o děti. V roce 2020 došlo k mírně pozitivnímu vývoji směrem k umožnění dřívějšího (částečného) návratu do zaměstnání či k výdělečné činnosti, když se u dětí do dvou let zvýšil měsíční limit pro pobyt dětí v jeslích či mateřské škole ze 46 hodin měsíčně na 92 hodin měsíčně (v přepočtu na dny se jedná o 11,5 dne při 8 hodinách nebo o 23 dní při 4 hodinách).⁶⁴ Zájem rodičů (především matek) o zařízení denní péče a vzdělávání dětí rapidně roste od věku tří let dítěte. Podrobněji nám to ukazuje graf převzatý z výzkumu z roku 2018 zaměřený na veřejný zájem

⁵⁹ Blíže viz [Microsoft Word - Paloncycova_okol-Nove_formy_denni_pece \(vupsv.cz\)](#)

⁶⁰ Blíže viz [61b4d06f-f58d-86a1-eac1-a3b84f02fdff \(mpsv.cz\)](#)

⁶¹ Blíže viz [Microsoft Word - Kucharova_okol-Rodina_a_zamestnani_final.doc \(vupsv.cz\)](#) a [vz_417.pdf \(vupsv.cz\)](#)

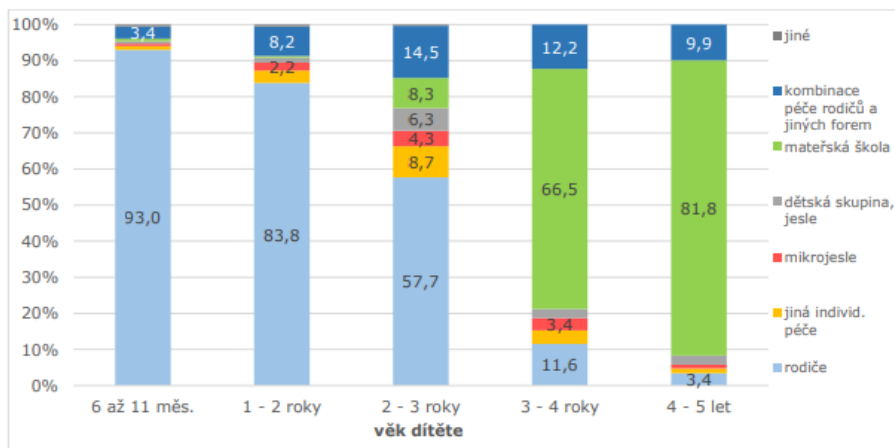
⁶² Blíže viz [Microsoft Word - Kucharova_okol-Rodina_a_zamestnani_final.doc \(vupsv.cz\)](#)

⁶³ Blíže viz [Průzkum-veřejného-mínění-na-vybudování-tzv.-mikrojeslí-a-umístování-děti-mladších-tří-let-do-takového-zařízení-služeb-péče-o-děti.pdf \(mpsv.cz\)](#)

⁶⁴ Blíže viz [Rodičovství na počátku profesní dráhy ve výzkumu.pdf \(cas.cz\)](#)

o vybudování mikrojeslí a umístění dětí mladších tří let do zařízení služeb péče o děti.⁶⁵ I podle výzkumu Příjmy a výdaje rodin s dětmi (2015) zájem o dostupnost mateřských škol projeví rodiče mající dítě/děti ve věku do 5 let. Zároveň také rodiče, kteří v době výzkumu nepracovali nebo jen formou krátkodobého přivýdělků. U této skupiny rodičů to mohlo být způsobeno právě nedostupností zařízení denní péče o děti. Pouhých 9 % rodičů neprojeví zájem o zvýšení kapacit v mateřských školách, o zvýšení kapacit v jeslích a dětských skupinách projeví rozhodný zájem (určitě ano) 42 % rodičů.⁶⁶

Graf č. 2.1 **Názor matek na nejlepší způsob zajištění péče o děti daného věku (v %)**

Zdroj: Mikrojesle 2018

Zásadní roli v podpoře pracujících rodičů hraje také stát, který investuje do cenově dostupných a kvalitních možností péče o děti. Zvýšením dostupnosti a cenové přijatelnosti služeb péče o děti by rodiče měli více možností volby a příležitostí k efektivnímu sladění pracovního a rodinného života. Poskytnutím rovného přístupu k zařízením péče o děti a předškolního vzdělávání činíme krok k odbourání genderových bariér a vytváření inkluzivnější společnosti.

Segregace trhu práce - rozdíl v příjmech žen a mužů

Rozdíly v odměňování žen a mužů jsou v dnešní společnosti velmi diskutovaným tématem. Navzdory významnému pokroku v boji za rovnost žen a mužů vydělávají ženy v mnoha odvětvích a profesích stále méně než jejich mužské protějšky. Rozdíl v odměňování žen a mužů (dále jen „GPG“), dosahoval v roce 2022 podle dat Českého statistického úřadu v České republice hodnoty 17,7 % ve vyjádření v průměrných mzdách. V mezinárodním srovnání jsme na 21. pozici s jedním z nejvyšších rozdílů v rámci Evropské unie. Pro představu, aby žena v Česku dosáhla na stejnou průměrnou mzdu jako muž, musela by pracovat přibližně o 60 pracovních dní déle.⁶⁷ Tento rozdíl v odměňování je nejen nespravedlivý, ale může mít pro ženy dalekosáhlé důsledky. Genderové rozdíly v odměňování mají dlouhodobý negativní vliv na životní úroveň, zejména u žen (např. na nízké důchody). Kromě toho však

⁶⁵ Tamtéž

⁶⁶ Blíže viz [vz_417.pdf \(vupsv.cz\)](#)

⁶⁷ Blíže viz <https://csu.gov.cz/produkty/zaostreno-na-zeny-a-muze-2023>

neovlivňují pouze ženy samotné, ale i životní úroveň jejich domácností, tedy i životní úroveň všech jejich členů, včetně dětí.⁶⁸

Jedním z klíčových faktorů, který přispívá k genderovým rozdílům v odměňování (dále jen „GPG“), je profesní segregace. Práce, kde převažují muži, obvykle nabízejí vyšší mzdy a lepší možnosti kariérního postupu. Dívky jsou od útlého věku často směřovány k určitým profesím nebo kariérním cestám, které jsou pro ně považovány za "vhodnější", jako je učitelství nebo zdravotnictví, které jsou obvykle méně placené než obory, v nichž dominují muži, jako je strojírenství nebo průmysl.⁶⁹ To utvrzuje představu, že ženy nejsou tak schopné nebo si nezaslouží vyšší platy než muži, což vede k znehodnocování jejich práce a dovedností. Podpora genderově neutrálního kariérního poradenství a podpora rozmanitosti ve všech odvětvích může pomoci tyto bariéry překonat a vytvořit vyváženější pracovní sílu.

Významnou roli v GPG hraje také diskriminace. Ženy často dostávají za stejnou práci nižší plat než muži, přestože mají podobnou kvalifikaci a zkušenosti. Tato forma diskriminace může být zjevná. Může však být i nenápadnější, když jsou ženy přehlíženy při povyšování nebo nemají stejné možnosti kariérního postupu jako jejich mužské protějšky.⁷⁰

Dalším faktorem, který přispívá k rozdílům v odměňování žen a mužů, je nedostatečné zastoupení žen ve vedoucích pozicích. Tato nerovnost se dále prohlubuje během přijímacích pohovorů, kde mohou rozhodování ovlivňovat nevědomé předsudky, což vede k nerovným příležitostem žen získat vedoucí pozice.⁷¹ Výzkum ukázal, že společnosti s rozmanitějšími vedoucími týmy mají tendenci dosahovat lepších finančních výsledků. Ženy však stále nejsou dostatečně zastoupeny ve vrcholových manažerských funkcích a ve správních radách společností.⁷² Toto nedostatečné zastoupení nejen omezuje viditelnost a vliv žen v rozhodovacích procesech, ale také utvrzuje představu, že ženy jsou méně schopné nebo si nezaslouží vyšší platy.

Nerovnoměrné rozdělení pečovatelských povinností má také vliv na GPG. Ženy jsou často zatíženy neúměrným množstvím neplacené pečovatelské práce, zajišťování chodu domácnosti, management domácnosti, nebo péče o starší členy rodiny. Tato odpovědnost (k níž jsou od mala dívky společností vedené) omezuje jejich schopnost plně se věnovat kariéře nebo usilovat o lépe placené příležitosti.

Jedním z příkladů znevýhodnění na pracovním trhu, které je založeno na genderových stereotypech – tedy na předpokladu, že ženám a mužům jsou určeny specifické společenské role – se odehrává během přijímacích pohovorů do zaměstnání. Podle zákoníku práce mohou zaměstnavatelé a zaměstnavatelky při pohovoru pouze zkoumat informace, které bezprostředně souvisejí s uzavřením pracovní smlouvy, vzděláním a prací samou. Nicméně 58 % žen a 25 % mužů se vyjádřilo, že zažilo dotazy na soukromí a

⁶⁸ Blíže viz [336b8482.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

⁶⁹ Tamtéž

⁷⁰ Blíže viz [Shrnutí o GPG 168x240_06_23032021_jednostrany.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

⁷¹ [Microsoft Word - Vyzkumna zprava Genderove rozdily v odmenovani final vctne loga doplneni 3loga aktualizace MV \(cas.cz\)](#)

⁷² Tamtéž

rodinný život během pohovoru. Nejčastěji se takové otázky objevily u žen ve věku 30 až 44 let (71 %). Takto vysoký počet zkušeností s dotazy na rodinný život mezi ženami ve věku 30 až 44 let odkazuje k jednomu ze stereotypních předpokladů o pečovatelské roli žen. Věk 30 až 44 let je totiž u žen nejčastěji spojován s mateřstvím a odchodem na rodičovskou.⁷³

Odstranění rozdílů v odměňování žen a mužů vyžaduje mnohostranný přístup. V první řadě je třeba změnit společenské normy a očekávání, zpochybnit tradiční genderové role a přísněji prosazovat zákony a politiky týkající se rovného odměňování, protože jejich nezavedení brzdí celkový hospodářský růst a rozvoj země. K tomu by měla dopomoci Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 ze dne 10. května 2023, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování.⁷⁴ Tato směrnice má za cíl posílit vymahatelnost práva na rovnou odměnu a pomoci snížit mzdovou diskriminaci žen. Směrnice zavádí právo zaměstnanců a zaměstnankyň na informaci o průměrné mzdě na srovnatelné pozici u svého zaměstnavatele. Pro větší zaměstnavatele také zavádí některé nové povinnosti, jako je podávání zpráv o rozdílech v odměňování žen a mužů a povinnost provádět tzv. společné posouzení odměňování.⁷⁵ Zásadním se také stal první strategický dokument vlády ČR zaměřeným na nerovné odměňování žen a mužů - Akční plán rovného odměňování žen a mužů 2023–2026 - který přináší rozsáhlý, komplexní a ucelený postup v oblasti snižování rozdílů v odměňování, zejména v klíčové oblasti, kterou je transparentnost v odměňování.⁷⁶

Řešení problému rozdílného odměňování žen a mužů v České republice se dlouhodobě věnuje Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), a to zejména prostřednictvím projektu Rovná odměna. Projekt se zaměřuje na šíření povědomí o problému, provádí kvalitativní i kvantitativní studie odměňování žen a mužů, vede školení veřejnosti a institucí a především spravuje a vyvíjí nástroje, které přispívají k řešení. Rovná odměna také provádí osvětu laické a odborné veřejnosti a nabízí online školení zaměřené na rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce pro instituce.⁷⁷ V roce 2019 byl v rámci projektu představen výzkum veřejného mínění Rovné odměňování žen a mužů ve zkušenostech a názorech české veřejnosti, který je co do rozsahu a velikosti vzorku dosud nejrozsáhlejším výzkumem na dané téma. Navíc zahrnuje širokou škálu názorů na nerovnosti na pracovním trhu a odměňování, stejně tak jako kontext postojů k jednotlivým aspektům odměňování, včetně životní úrovně či péči o děti a domácnost.⁷⁸ Podrobně a komplexně se na problematiku příčin nerovností v odměňování zaměřuje také publikace Genderové rozdíly v odměňování očima veřejnosti v České republice (2017) organizací NESEHNUTÍ, Otevřené společnosti a Sociologického ústavu AV ČR.⁷⁹

⁷³ Blíže viz [336b8482.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

⁷⁴ Blíže viz [Publications Office \(europa.eu\)](#)

⁷⁵ Blíže viz [Verze pro tisk | TZ: Nová směrnice o transparentnosti odměňování posílí vymahatelnost práva na rovnou odměnu a pomůže snížit mzdovou diskriminaci žen | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

⁷⁶ Blíže viz [Akční-plan-2023-2026-jednostrany-nove-rozvrzení-2.pdf \(vlada.cz\)](#)

⁷⁷ Blíže viz [Rovná odměna - projekt 22% k rovnosti - RovnaOdmena](#)

⁷⁸ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

⁷⁹ Blíže viz [Genderové rozdíly v odměňování očima veřejnosti v České republice | Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. \(cas.cz\)](#)

V české veřejnosti převládá většinový názor, že GPG je vážný problém. Nicméně existují výrazné rozdíly mezi názory mužů a žen na závažnost situace a na otázku rovných šancí žen a mužů v pracovněprávních vztazích, jež jsou úzce spojeny s diskriminací v odměňování. Zatímco mezi ženami je 80 % přesvědčeno o tom, že je GPG problém, který je potřeba řešit, v případě mužů je tento podíl výrazně nižší (56 %).⁸⁰ Česká veřejnost se v otázce, zda mají ženy v České republice stejnou šanci na stejnou mzdu za stejně odvedenou práci, rozděluje na prakticky dvě stejně velké skupiny (46 % lidí souhlasí, zatímco 49 % nesouhlasí). Muži jsou méně skeptičtí než ženy - více než polovina z nich je přesvědčena, že ženy mají tuto šanci „rozhodně nebo spíše“. Mezi ženami sdílí tento názor necelých 40 %.⁸¹ Ke stejnému zjištění dochází i výzkum z roku 2017, kdy se muži častěji než ženy přiklání k názoru, že jsou obě pohlaví odměňovány stejně.⁸²

Názory mužů a žen na příčiny GPG nejsou radikálně odlišné. Veřejnost uvádí v obou výzkumech mateřství žen a péči o děti jako hlavní příčinu GPG (83 %). Ženy se na trhu práce potýkají s řadou nevýhod, které ovlivňují jejich kariérní postup a mzdové/platové možnosti. Oba výzkumy ukazují, že je znevýhodnění žen na trhu práce v české veřejnosti široce reflektováno, i když ženami výrazně více než muži. Ženy za nejvíce znevýhodněné na trhu práce považují ženy s dětmi předškolního věku, samoživitelky a ženy po mateřské nebo rodičovské.⁸³ Nicméně podle výzkumu Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. jsou muži samoživitelé vnímáni jako znevýhodnění na trhu práce jen zřídka (3,6 %), naopak ženy samoživitelky jsou vnímány jako znevýhodněné téměř ve 42 % případů.⁸⁴ Muži se naopak častěji považují za znevýhodněné na základě věku (mezi příčinami znevýhodnění jej připustilo 20,1 % mužů). Méně lidí se shodlo na tom, že příčinou GPG je, že muži obvykle kladou kariéru na první místo a jsou ochotni jí hodně obětovat (77 %) a to, že ženy jsou zaměstnány ve špatně placených oborech (76 %). O něco více uvádí výzkum z roku 2017, kdy příčinu GPG vidí ve špatně ohodnocené práci, ve srovnání s obory, kde obvykle působí muži (81,6 %). Nicméně, tři čtvrtiny lidí z obou výzkumů vidí jako příčinu GPG i v nevyhovujících podmínkách pro sladění práce a rodinného života.

Svou roli v GPG mohou hrát i předsudky o pracovních schopnostech a výkonnosti žen. V obou výzkumech téměř dvě třetiny dotázaných uvedlo, že právě tyto předsudky jsou příčinou nerovného odměňování. Více než polovina dotázaných označilo jako důvod výchovu a vzdělání, které ženy směřují do specifických oborů, a domněnka že klíčovou roli hrají obavy žen říci si o více peněz, jejich nesmělost a neprůbojnost, tedy vlastnosti, kterými jsou dívky socializovány od dětství. Nejméně často se lidé klonili k tvrzením, že nižší mzdy žen jsou způsobeny jejich objektivně horšími pracovními schopnostmi, výkonností nebo kvalifikací, přičemž častěji tento názor zastávají muži. (30,6 % mužů), ale i překvapivá čtvrtina všech dotázaných žen.⁸⁵

V námi analyzovaných výzkumech se respondenti a respondentky mohli vyjádřit i k případným navrhovaným opatřením snižování proti rozdílu v odměňování žen a mužů a uvést míru jejich účinnosti.

⁸⁰ Blíže viz [Měla-babka-čtyři-jabka-a-dědoušek-pět.pdf \(zenskaprava.cz\)](#)

⁸¹ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

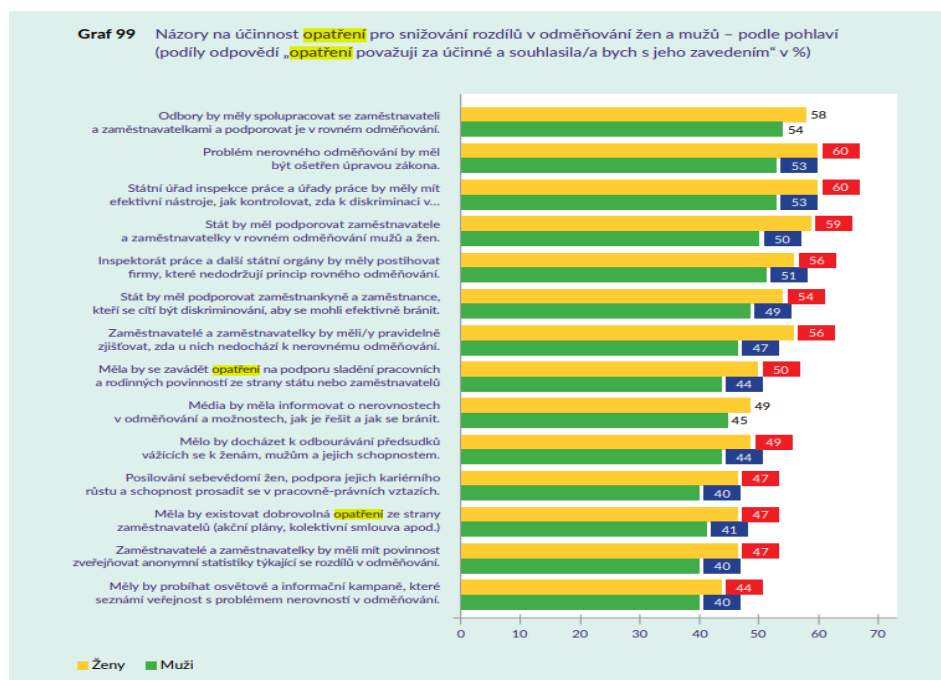
⁸² Blíže viz [Genderové rozdíly v odměňování očima veřejnosti v České republice | Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. \(cas.cz\)](#)

⁸³ Tamtéž

⁸⁴ Blíže viz [Genderové rozdíly v odměňování očima veřejnosti v České republice | Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. \(cas.cz\)](#)

⁸⁵ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

Největší důvěru vyjádřili lidé ve výzkumu v roce 2017 k zavádění opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života (z toho cca 70 % žen a 55 % mužů).⁸⁶ Z výzkumu projektu Rovná odměna nejvíce veřejnost podporuje spolupráci odborů a zaměstnavatelů a zaměstnavatelek. Dalším účinným opatřením je začlenění GPG prostřednictvím právní úpravy (48,4 % dotázaných ve výzkumu 2017 a 57 % ve výzkumu projektu Rovná odměna). Za méně účinná opatření společnost považuje kampaně osvětového charakteru. Zajímavé je, že vysokou podporu mezi lidmi nemá ani zavedení povinnosti firem zveřejňovat anonymní statistiky týkající se rozdílů v odměňování žen a mužů podle profesí a pozic.⁸⁷ Ženy přitom u všech předložených opatření častěji než muži odpovídaly v tom smyslu, že je dané opatření účinné, a souhlasily by s jeho zavedením (viz graf 99).⁸⁸

Výzkum z roku 2017 se poprvé komplexně zabýval také rozdíly v odměňování žen a mužů na pracovišti. Jedním z rozhodujících faktorů, které k tomuto rozdílu přispívají, je nedostatečná transparentnost odměňování. Tam, kde jsou nastavena transparentní pravidla odměňování, je také statisticky významně nižší podíl lidí (žen i mužů), kteří vypověděli, že byli znevýhodněni z hlediska mzdového ohodnocení (27 %), než tam, kde taková pravidla neexistují (59 %).⁸⁹ Bez jasného přehledu o tom, jak se určují platy a odměny, se zaměstnanci a zaměstnankyně domnívají, že ženy jsou na pracovišti ohodnoceny hůře než muži (65 % v případě lidí, na jejichž pracovišti neexistují transparentní pravidla odměňování, ale jen 36 % těch, na jejichž pracovišti tato pravidla existují). V mnoha případech tato

⁸⁶ Blíže viz [Genderové rozdíly v odměňování očima veřejnosti v České republice | Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. \(cas.cz\)](#)

⁸⁷ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#) a [Genderové rozdíly v odměňování očima veřejnosti v České republice | Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. \(cas.cz\)](#)

⁸⁸ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

⁸⁹ Blíže viz [Měla-babka-čtyři-jabka-a-dědoušek-pět.pdf \(zenskaprava.cz\)](#)

nepřehlednost umožňuje, aby rozhodování o odměňování ovlivňovaly nevědomé předsudky, a tím se rozdíly v odměňování žen a mužů udržovaly.⁹⁰

Kromě toho vyjednávání o různých aspektech pracovněprávních vztahů (např. povýšení, vyjednat si zvýšení platu, získat benefit, na něž není automatický nárok) často prohlubuje rozdíly v odměňování žen a mužů. Oba výzkumy ukázaly, že si přibližně polovina respondentů a respondentek myslí, že mají muži lepší možnosti než ženy být povýšeni do vedoucí pozice a mít za stejnou práci lepší plat.⁹¹ Ženy u většiny sledovaných položek častěji než muži hodnotí možnosti mužů jako lepší. Například v případě šance na vyjednání zvýšení platu se více než 61 % žen domnívá, že mají větší šance muži než ženy, zatímco mezi muži to bylo pouze 38 %.⁹² Polovina dotazovaných z výzkumu v roce 2017 považují za nejvíce vyrovnané oblasti z hlediska šancí pro ženy a muže získání mimořádných benefitů (výhod), na něž není automatický nárok a získání mimořádné finanční odměny za vykonanou práci⁹³, zatímco průzkum projektu Rovná odměna odhaluje největší shodu u položek přijetí do zaměstnání, získání práce odpovídající kvalifikaci a udržení si zaměstnání.⁹⁴

Co se týče osobní zkušenosti s některou z forem znevýhodnění, je třeba říci, že podle výzkumu projektu Rovná odměna téměř dvě třetiny respondentů a respondentek žádné znevýhodnění nepocítily. Pokud měli nějakou zkušenost, tak se s ní alespoň jednou setkala ve mzdové oblasti, v postupu na vyšší pozici, v přijímacím řízení, v typu nabídnuté pracovní smlouvy, v přiznaných pracovních benefitech, celkem 39 % mužů a cca 60 % žen.⁹⁵ Druhou nejčastější příčinou znevýhodnění, rovněž uváděnou převážně ženami, jsou malé děti. Nejčastěji se to objevuje při přijímacím řízení a v nabídnutém typu pracovní smlouvy.⁹⁶ Tato znevýhodnění na základě pohlaví mají dopad nejen na individuální kariéerní dráhy, ale přispívají také k širšímu problému genderové nerovnosti na trhu práce.⁹⁷

⁹⁰ Blíže viz [Microsoft Word - Vyzkumna zprava Genderove rozdily v odmenovani final vcetne loga doplneni 3loga aktualizace MV \(cas.cz\)](#)

⁹¹ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

⁹² Blíže viz [Genderové rozdíly v odměňování očima veřejnosti v České republice | Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. \(cas.cz\)](#)

⁹³ Blíže viz [Genderové rozdíly v odměňování očima veřejnosti v České republice | Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. \(cas.cz\)](#)

⁹⁴ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

⁹⁵ Tamtéž

⁹⁶ Blíže viz [8053ad73.pdf \(rovnaodmena.cz\)](#)

⁹⁷ Blíže viz [Měla-babka-čtyři-jabka-a-dědoušek-pět.pdf \(zenskaprava.cz\)](#)

Přehled datových souborů ke kapitole Práce a péče seřazených podle roku sběru

Nové formy denní péče o děti v České republice

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. a STEM/MARK, a. s., součást projektu „Nové formy denní péče o děti v ČR.“ (CZ.1.04/5.1.01/77.00038)

Cílová skupina: matky dětí ve věku jeden až čtyři roky

Obsah: profesní a rodinné biografie matek, péče o děti, názory a preference matek, služby individuální nerodinné péče o děti předškolního věku - chůvy a služby kolektivní nerodinné péče.

Metoda sběru dat: polostandardizované „face to face“ rozhovory v domácnosti respondenta ve všech krajích ČR; kvótní výběr (věk nejmladšího dítěte, kraj a velikost obce, vzdělání matky)

Velikost souboru: 710

Rok: 2013

Příjmy a výdaje rodin s dětmi 2015

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.

Cílová skupina: úplné rodiny, kde děti žily s rodiči/s rodičem ve společné domácnosti a kdy jeden rodič má pracovní příjem, neúplné rodiny

Obsah: názory rodičů nezletilých dětí na vlastní finanční situaci, aktuální zkušenosti s vybranými aspekty rodinné politiky a postoje k rodinné politice

Metoda: kvótní výběr (vzdělání, region, velikost obce)

Velikost souboru: 1191

Rok: 2015

Výzkum zájmu rodičů o motivační otcovskou dovolenou.

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. a STEM/MARK, a.s.

Cílová skupina: rodiče z úplných čistých rodin s dětmi do 6 let

Obsah: péče o děti předškolního věku, role otce, zájem o čerpání otcovské dovolené, parametry otcovské dovolené

Metoda sběru dat: „face to face“ rozhovory; kvótní výběr (věk dítěte, region v členění dle NUTS3, velikost místa bydliště, pohlaví respondenta, vzdělání)

Velikost souboru: 705

Rok: 2015

Výzkum veřejného mínění zaměřeného na sladění pracovního a rodinného života a rovnost žen a mužů v oblasti rodinné politiky a trhu práce

Realizace: SocioFactor s.r.o. a Technologická agentura České republiky

Cílová skupina: rodiny s alespoň jedním závislým dítětem ve věku do 18, resp. 26 let

Obsah: získat aktuální informace o tom, jak rodiny se závislými dětmi (přesně řečeno rodiny s alespoň jedním závislým dítětem ve věku do 18, resp. 26 let) vnímají soudobá rodinně politická a další související opatření, jaké mají preference pro revizi a tvorbu komplexního systému prorodinných opatření, jak vnímají situaci žen a mužů na trhu práce v kontextu rodinné politiky, a to i v souvislosti s otázkou přímé a nepřímé diskriminace na základě pohlaví.

Metoda sběru dat: kvótní výběr kraje, velikosti obce a úplnosti/neúplnosti rodiny, PAPI dotazováním

Velikost souboru: 1501

Rok: 2016

Genderové rozdíly v odměňování očima veřejnosti v České republice

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.

Cílová skupina: obecná populace ve věku nad 15 let

Obsah: obecné povědomí o skupinách znevýhodněných na pracovním trhu v ČR a zkušenosti; názory veřejnosti na genderové rozdíly v odměňování a zkušenosti lidí s genderovými rozdíly v odměňování na pracovišti a pracovní klima

Metoda: kvótní sběr na základě proměnných: kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk a vzdělání

Velikost souboru: 1032

Rok: 2017

Průzkum veřejného mínění na vybudování tzv. mikrojeslí a umístování dětí mladších tří let do takového zařízení služeb péče o děti

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. (dále VÚPSV) ve spolupráci s agenturou STEM/MARK v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí s názvem „Mikrojesle“ (CZ.03.1.51/0.0/0.0./15_009/0000858).

Cílová skupina: matky s dětmi ve věku do 4 let, tj. do pátých narozenin jednoho s dětí

Obsah: tématem výzkumu bylo slad'ování práce a rodiny, představy o ideální formě péče o děti v předškolním věku se zvláštním zřetelem k novému typu (mikrojeslím)

Metoda: záměrný kvótní výběr (region, velikost místa bydliště, vzdělání respondenta, věk dítěte)

Velikost souboru: 598

Rok: 2018

Rodiny se třemi a více dětmi

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. s agenturou STEM/MARK, a. s. v rámci projektu „Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018–2022)“

Cílová skupina: úplné a neúplné rodiny se třemi a více nezaopatřenými dětmi ve věku do 26 let.

Obsah: hlavní témata úzce související s utvářením a fungováním rodin a s výchovou dětí ve vícedětných rodinách, především tedy na partnerství a rodičovství, finanční situaci těchto rodin a slad'ování rodinných a pracovních rolí u rodičů z velkých rodin

Metoda: kvótní s těmito kvótami: pohlaví respondenta, počet dětí v rodině, region (dle členění NUTS3), velikost místa bydliště, podíl neúplných rodin (všechny kvóty byly dodrženy s výjimkou nižšího zastoupení neúplných rodin), standardizované dotazování – kombinace PAPI a CAWI8 (60:40)

Velikost souboru: 1095

Rok: 2018

Rovné odměňování žen a mužů ve zkušenostech a názorech české veřejnosti 2018

Realizace: MPSV s ppm factum research, s.r.o.

Cílová skupina: obecná populace ČR starší 18 let

Obsah: názory na nerovnosti na pracovním trhu a odměňování, stejně tak jako kontext postojů k jednotlivým aspektům odměňování, včetně životní úrovně či péči o děti a domácnost.

Metoda sběru dat: osobní rozhovory s respondenty a respondentkami s využitím záznamového média počítače (CAPI) Výběrová metoda: Kvótní výběr vázanými kvótami (velikost místa bydliště + kraj) a nevázanými kvótami (pohlaví, věk, vzdělání, socioekonomický status)

Velikost souboru: 2030

Rok: 2018

Charta diversity: matky a otcové vítání. 2018

Realizace: Byznys pro společnost

Cílová skupina: matky napříč ČR

Obsah: překážky návratu do práce po mateřské či rodičovské dovolené, začleňování rodičů do práce, předsudky o matkách na dovolené ve vztahu k práci

Metoda: nezjištěna

Velikost souboru: 499

Rok: 2018

Charta diversity: Rodičovství a práce – očima rodičů a firem. 2019

Realizace: Byznys pro společnost

Cílová skupina: rodiče napříč ČR

Obsah: názory na rodičovství a sladování soukromého a pracovního života

Metoda: nezjištěna

Velikost souboru: 483

Rok: 2019

Rodina 2019

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. v rámci projektu Zpráva o rodině 2020

Cílová skupina: populace ve věku 18–75 let na území celé České republiky

Obsah: hodnotové orientace a postoje, formování rodiny, rozvody a rozpady partnerství, mezigenerační vztahy a pomoc, sladování zaměstnání a rodiny, domácnost a bydlení, hospodaření, postoje k opatřením rodinné politiky

Metoda sběru dat: reprezentativní kvótní výběr, kombinace osobního (PAPI) a internetového (CAWI) dotazování 60 : 40 %, Kvótní znaky: Region v členění dle NUTS3, velikost místa bydliště v členění do 5 kategorií, pohlaví, vzdělání, věk a ekonomická aktivita respondenta.

Velikost souboru: 2040

Rok: 2019

Rozdílné ekonomické dopady krize covid-19 na muže a ženy v Česku

Realizace: PAQ Research, IDEA anti COVID-19 a Agentura NMS

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR

Obsah: důsledky pandemie na nezaměstnanost, schopnost pracovat v důsledku nutné péče o děti a potenciální vliv na domácí násilí a jeho následné dopady na tělesné a duševní rozpoložení.

Metoda: nezjištěna

Velikost souboru: 3000

Rok: 2020

Naše společnost v20-02

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. v rámci projektu Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: názory veřejnosti na roli muže a ženy v rodině

Metoda: kvótní výběr Kvóty: Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání; Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování CAPI a PAP

Velikost souboru: 1039

Rok: 2020

Bezdětní a postoje k rodičovství

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. s agenturou STEM/MARK, a. s. v rámci projektu „Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018–2022)“

Cílová skupina: bezdětní muži a ženy ve věku 25–44 let

Obsah: postoj k rodičovství, volbě bezdětnosti, názory na partnerské a pracovní dráhy, finanční vývoj a výhled sladování práce a péče

Metoda sběru dat: kvótní: pohlaví, věk, vzdělání, region (dle členění NUTS3), velikost místa bydliště, standardizované dotazování – kombinace PAPI a CAWI (45:55)

Velikost souboru: 2089

Rok: 2020

Aktivní otcovství

Realizace: LOM s agenturou Nielsen Admosphere

Cílová skupina: otcové nezletilých dětí ve věku 25–54 let, kteří se s nimi vídají

Obsah: názory na přístup k dětem a péči o ně, zaměstnání a čas na děti a rodičovskou dovolenou

Metoda: CAWI (online sběr dat), pohlaví, věk, vzdělání, kraj a velikost místa bydliště

Velikost souboru: 839

Rok: 2020

Tátové na rodičovské

Realizace: Česko v datech s agenturou Ipsos

Cílová skupina: muži

Metoda: aplikace Instant Research

Velikost souboru: 840

Rok: 2021

Flexibilní práce: příležitost pro české rodiče, firmy i ekonomiku

Realizace: Deloitte a Mumdo

Cílová skupina: ženy zaregistrované v databázi platformy Mumdo

Obsah: zapojení rodičů (primárně žen) zpět do práce během a bezprostředně po rodičovské dovolené.

Metoda: on-line dotazníky

Velikost souboru: 1 100

Rok: 2023

Kapitola Rozhodování

Vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice

Nedostatek zastoupení žen v rozhodovacích pozicích má vážné důsledky nejen pro ženy samotné, ale i pro celou demokratickou společnost. V České republice dlouhodobě přetrvává velmi nízké zastoupení žen v rozhodovacích pozicích – ať už se jedná o politiku, veřejné instituce či vedení firem. Na tento fenomén odkazuje Evropský institut pro genderovou rovnost v rámci Indexu rovnosti žen a mužů. (Gender Equality Index), který vypracovává každý rok. Index komplexně měří pokrok v oblasti rovnosti žen a mužů v hlavních kategoriích: práce, zdraví, čas, finance, znalosti a moc.⁹⁸ V každé z těchto oblastí je hodnocena rovnost žen a mužů na škále od 0 do 100, kde 0 znamená úplnou nerovnost a 100 znamená úplnou rovnost. V oblasti moci je Česká republika jednou z nejhůře hodnocených zemí EU. V roce 2013 dosáhla pouze 31 bodů. V roce 2023 se její výsledek paradoxně ještě zhoršil o 0,8 bodu na 30,2 bodů a stále zůstala na 25. místě z 27 členských států.⁹⁹

Hlavními důvody nízkého umístění České republiky v oblasti moci jsou nízké zastoupení žen v rozhodovacích pozicích v politice, veřejné správě, justici, podnikání a médiích, dále silná segregace trhu práce podle pohlaví, která omezuje přístup žen k vyšším a lépe placeným pozicím v ekonomice. Například v roce 2020 bylo v oblasti vědy, technologie, inženýrství a matematiky (STEM) zastoupeno pouze 34 % žen. V neposlední řadě svou úlohu hraje nedostatečná podpora rovnosti žen a mužů v politikách a legislativě, která by napomáhala k odstraňování genderových stereotypů, diskriminace a nerovností.¹⁰⁰ V České republice zatím není zaveden zákon o kvótách pro zastoupení žen v politice a podnikání. Některé návrhy takového zákona byly v minulosti předloženy, ale nebyly schváleny.¹⁰¹ Například V roce 2015 zpracovalo Ministerstvo vnitra návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela požadovala, aby na kandidátních listinách pro volby do Poslanecké sněmovny a do zastupitelstev krajů byl na kandidátních listinách v první trojici alespoň 1 kandidátka a aby celkové zastoupení každého pohlaví na kandidátní listině bylo alespoň 40 %. Sankcí za nesplnění tohoto požadavku bylo snížení příspěvku na poslanecký mandát nebo člena či členky zastupitelstva kraje o 30 %. Návrh novely byl vládou ČR projednán dne 1. července 2015, avšak nebyl vládou ČR schválen.¹⁰²

⁹⁸ Blíže viz [Gender Equality Index 2023 - Towards a green transition in transport and energy \(vlada.cz\)](#)

⁹⁹ Blíže viz [Czechia | Work | 2013 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality \(europa.eu\)](#)

¹⁰⁰ Blíže viz [Gender Equality Index 2020: ČESKO \(europa.eu\)](#)

¹⁰¹ Blíže viz [Vyšší zastoupení žen v politice zatím nebude | Vláda ČR \(vlada.cz\)](#)

¹⁰² Blíže viz [Pisemna-informace-o-krocich-ucinenych-pri-realizaci-doporuceni-Vyboru-OSN-pro-odstraneni-diskriminace-zen.pdf \(vlada.cz\)](#)

Ženy přinášejí v politice odlišné zkušenosti a priority do rozhodování. Jejich schopnost poskytnout jiný pohled a přístup k řešení problémů přináší do politického procesu nové myšlenky a inovativní přístupy. Ženy mají tendenci klást větší důraz na sociální a environmentální otázky, což vede k vyváženějším politikám a programům, které lépe odrážejí potřeby a priority celé společnosti.¹⁰³ Zároveň úspěšné ženy slouží jako vzory pro další ženy, které chtějí prosadit změny a přinést nové perspektivy do politického rozhodování. Kromě toho se nízký počet žen ve vysokých pozicích odrazí i na veřejnosti, která může mít pocit, že politika není pro ně, což zase vede k dalšímu snížení zájmu žen o politickou angažovanost. Nedávné průzkumy EIGE týkající se rozdílů mezi muži a ženami v oblasti individuálních a sociálních aktivit (2022) ukázaly, že účast na dalších politických aktivitách, jako je kandidatura nebo podpora politických kampaní, podepisování petic, protesty nebo kontaktování úředníků a úřednic, je rovněž genderově podmíněná.¹⁰⁴ Je proto důležité, aby se úspěšné příběhy žen sdílely a aby se ženám poskytovala podpora a příležitosti k rozvoji jejich politické kariéry.

Navzdory rostoucímu povědomí o důležitosti ženské účasti v politice čelí ženy stále mnoha překážkám, které brání jejich plnému zapojení do místní politiky. Mezi tyto překážky patří nedostatek finančních prostředků pro jejich kampaně, nedostatek podpory a mentoringu, stejně jako kulturní a genderové stereotypy, které mohou bránit ženám v dosažení vysokých politických pozic. Jedním z možných důvodů nízkého zastoupení žen v politice i vysokých pozicích je to, že ženy jsou stále vnímány jako hlavní pečovatelky o domácnost a děti.¹⁰⁵ Politika a management jsou často spojeny s autoritou, kompetencí, asertivitou a konkurenceschopností, které jsou považovány za mužské vlastnosti. Péče o děti je naopak spojena s empatií, citlivostí, spoluprací a péčí, které jsou považovány za ženské vlastnosti. Tento tradiční způsob vnímání může vést k tomu, že ženy, které pracují v politice nebo na vysokých manažerských pozicích, jsou považovány za méně kompetentní, asertivní a rozhodné než jejich mužští kolegové.¹⁰⁶ Samotné ženy mohou cítit větší tlak nebo vinu, když se rozhodnou věnovat své kariéře na úkor péče o děti, nebo naopak, když se rozhodnou zůstat doma s dětmi na úkor svého profesního rozvoje. Stereotypy o ženách jako nositelce moci jsou stále přítomné nejen v politickém prostředí a ovlivňují vnímání žen jako lídryň. I z toho důvodu se ženy často setkávají s nedostatkem důvěry ze strany především mužské veřejnosti a s negativními reakcemi na jejich politické ambice.¹⁰⁷

Otázce nízkého zastoupení žen v politice se dlouhodobě věnuje nezisková organizace Fórum 50 %¹⁰⁸ například prostřednictvím analytické činnosti, osvětových akcí, ale i podpory žen političek. Názory a postoje veřejnosti o ženách v politice mají velký vliv na to, jak jsou ženy vnímány a jaké příležitosti mají k politickému angažování. Je důležité, aby veřejnost byla informována o důležitosti ženského zastoupení a aby se aktivně podporovalo rovné zacházení a genderová rovnost v politickém prostředí. Pouze tak

¹⁰³ Blíže viz [Proč podporovat vyvážené zastoupení v politice : Fórum 50 % \(padesatprocent.cz\)](https://padesatprocent.cz)

¹⁰⁴ Blíže viz [Gender Equality Index 2023 - Towards a green transition in transport and energy \(vlada.cz\)](https://vlada.cz)

¹⁰⁵ Blíže viz [ov200331.pdf \(cas.cz\)](https://cas.cz)

¹⁰⁶ Blíže viz [Microsoft Word - zprava FG SOU \(cas.cz\)](https://cas.cz)

¹⁰⁷ Blíže viz [Microsoft Word - Fischlová-Gender nerovnosti.doc \(vupsv.cz\)](https://vupsv.cz)

¹⁰⁸ Blíže viz [Aktuality : Fórum 50 % \(padesatprocent.cz\)](https://padesatprocent.cz)

můžeme vytvořit prostředí, ve kterém mají ženy rovné příležitosti a jsou respektovány jako politicky schopné přinést pozitivní změny do komunity.

První analýza, kterou provedl Výzkumný ústav práce a sociálních věcí v roce 2003, se zaměřila na historický a teoretický kontext zapojení žen do politiky v České republice a na jejich zastoupení v politickém systému. Součástí byla i krátká analýza 3 studií, které odrážely postoje veřejnosti k ženám v politice při změně režimu a politického klimatu.¹⁰⁹ V námi sledovaném období realizoval v roce 2014 CVVM průzkum zaměřující se na rozdíly mezi muži a ženami, pokud jde o názory na otázky týkající se postavení žen v politice. Analýza poukázala na výrazné rozdíly mezi muži a ženami, pokud jde o názory na otázky týkající se postavení žen v politice, míru jejich znevýhodnění i na opatření pro rovnoměrné zastoupení mužů a žen v politice.

Většina respondentů a respondentek se domnívá, že ženy jsou v české politice zastoupeny nedostatečně – tento názor vyjádřilo 59 % všech dotázaných, 44 % mužů a 72 % žen.¹¹⁰ Tento trend potvrzují i výsledky fokusní skupiny z výzkumu Postoje české veřejnosti k politice, politické angažovanosti a ženám v politice (2016).¹¹¹ Stejně tak vnímají nedostatečné zastoupení žen ve vrcholových pozicích ve firmách, což uvedlo 63 % respondentů, 74 % žen a 52 % mužů. Tato nízká úroveň zastoupení žen ve vedoucích funkcích a na politickém poli je pro ženy obzvláště znepokojující. Mají pocit, že jejich zastoupení v politice nebo ve vedoucích pozicích mimo politiku je nedostatečné. Naproti tomu muži v této věci nezastávají tak silné přesvědčení. Ve společnosti panuje všeobecná shoda, že je nezbytné, aby ženy aktivně zastávaly politické funkce. Podle výsledků průzkumu se na tom shodne 67 % dotázaných. Zatímco komunální politika je vnímána jako prostředí, kde je žen spíše dostatek a kde se ženám daří uspět, vysoká politika je líčena jako prostředí, které k ženám zdaleka tolik vstřícné není.

Podle průzkumu se 34 % dotázaných (21 % mužů a 47 % žen) domnívá, že větší zapojení žen do politiky by přineslo pozitivní změnu. Mezi nejčastěji zmiňované přínosy spojené s účastí žen v politice patří zvýšení celkové slušnosti a vytvoření kultivovanějšího prostředí. Zmínili také, že by to mohlo vést k menší soutěživosti a tvrdosti v politice. Kromě toho bylo dalším často zmiňovaným přínosem očekávání větší empatie a vstřícnosti vůči lidem (13 %). To koresponduje s přesvědčením, že se politika přesune k sociálním otázkám. Sociální a rodinná politika se ukázaly jako oblasti, které jsou jednoznačně spojovány se ženami (73 % dotázaných se domnívá, že ženy mají lepší předpoklady věnovat se rodinné politice a podle 58 % dotázaných ženy mají lepší předpoklady věnovat se sociální politice). Tyto postoje sice nesporně zdůrazňují význam vyššího zastoupení žen v politice a stírají genderové nerovnosti, zároveň se drží tradičních názorů a udržují tyto nerovnosti tím, že posilují stereotypy, které ženám a mužům přisuzují odlišné vlastnosti a predispozice, což následně ovlivňuje jejich zapojení v politice.

Výrazná většina respondentů a respondentek (70 %) se domnívá, že ženy se mohou účastnit politiky na stejné úrovni jako muži. Zajímavé je, že s postupem na vyšší příčky politické hierarchie se shodují, že ženy mají oproti mužům nižší šance se v politice uplatnit. Pouze 29 % respondentů se domnívá,

¹⁰⁹ Blíže viz [Microsoft Word - rakusanova_zenyopr.doc \(cas.cz\)](#)

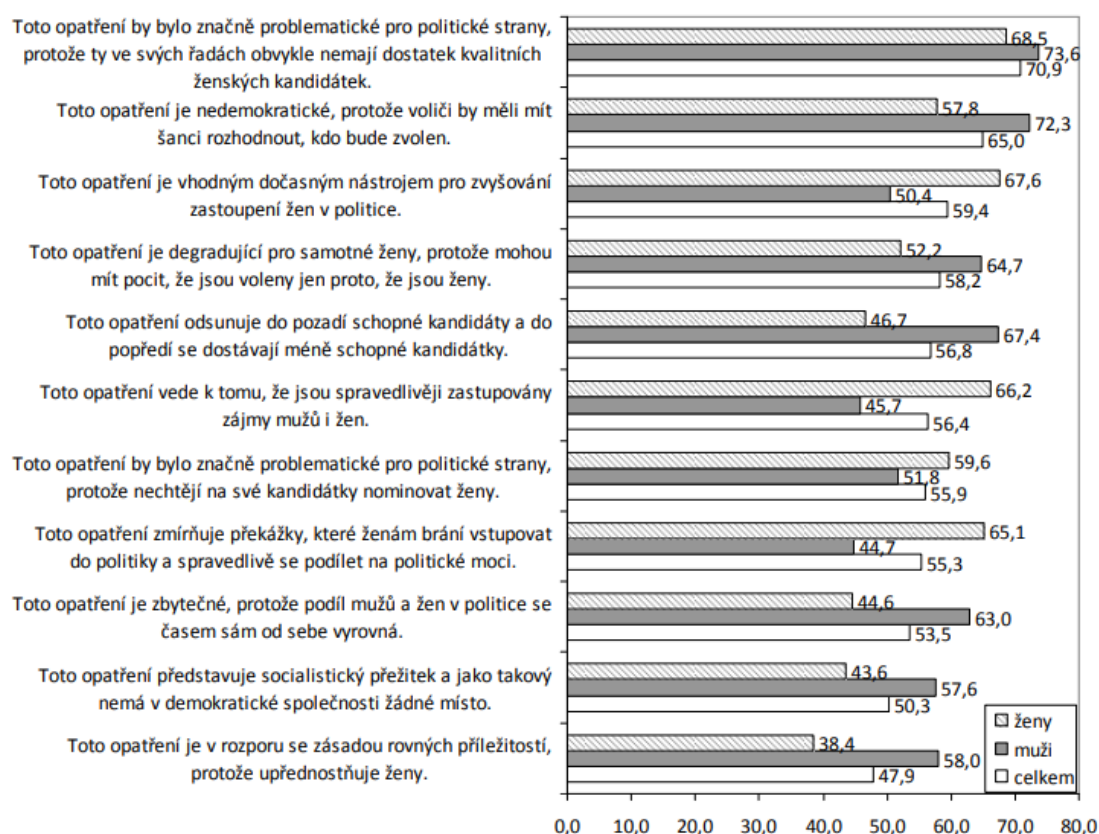
¹¹⁰ Blíže viz [Microsoft Word - zprava_Rovnovaha_dotazniky_FINAL.doc \(ecn.cz\)](#)

¹¹¹ Blíže viz [Microsoft Word - zprava_FG_SOU \(cas.cz\)](#)

že šance pro obě pohlaví jsou na podobné úrovni. Hlavními překážkami, kterým ženy při vstupu do politiky čelí, jsou rodinné povinnosti a tradiční stereotypy. V průzkumu 79 % respondentů a respondentek uvedlo jako hlavní překážku pro ženy rodinné povinnosti. Stejně tak se 68 % dotázaných domnívá, že tradice jsou jednou z příčin, proč jsou ženy v politice málo zastoupeny. Průzkum také ukázal, že společnost vnímá, že muži mezi sebe ženy v politice nechtějí, přičemž s tímto tvrzením souhlasilo 68 % žen oproti pouhým 54 % mužů. Dalším zmiňovaným důvodem byl nezájem žen o politiku, který potvrdilo 59 % dotázaných, z toho 66 % mužů a 53 % žen). Muži se také mnohem častěji než ženy klonili k názoru, že ženy jsou málo průbojné (60 % mužů, 44 % žen) a že je politika tvrdá a špinavá a pro ženy se nehodí (60 % mužů, 39 % žen).

Všechny výzkumy, ze kterých vycházíme, se v některé ze své části zabíraly problematikou zavedení kvót a tzv. zipového zákona pro sestavování kandidátních listin. Výzkum CVVM z roku 2014 se podrobně zaměřil na postoje lidí k této formě podpory a na případné důvody podpory či odmítnutí tohoto opatření. Právě pohlaví se ukázalo jako nejdůležitější faktor, který strukturuje názory lidí na tuto problematiku (viz graf 20).

Graf 20: Jaký je Váš názor na zavedení zákona, který by politickým stranám ukládal, že musejí mít rovnoměrné zastoupení žen a mužů na svých kandidátkách (např. min. 40 % žen)? (údaje v %)

N=1036, Zdroj: Ženy a muži v rovnováze 2014, rozdíly mezi muži a ženami jsou stat. významné na hladině 5 %.

Zatímco by tzv. zipový zákon podpořila pouhá čtvrtina dotázaných mužů, žen by to byla téměř polovina. Celkově se zákonem projevil souhlas pouhých 37 % respondentů a respondentek. Muži, ale i

ženy, se nejčastěji klonili k názoru, že zavedení kvót by bylo problematické, protože politické strany nemají ve svých řadách kvalitní kandidátky (74 % souhlasných odpovědí u mužů a 69 % u žen). Nejmarkantnějších genderových rozdílů doznala tvrzení, že opatření je v rozporu se zásadou rovných příležitostí, protože upřednostňuje ženy (58 % mužů versus 38 % žen), opatření zmírňuje překážky, které ženám brání vstupovat do politiky (45 % mužů versus 65 % žen) a tvrzení, že odsunuje do pozadí schopné kandidáty a do popředí se dostávají méně schopné kandidátky (67 % mužů versus 47 % žen). K podobným postojům k zipovému zákonu došel i výzkum Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i. z roku 2016, který v rámci focus group zpovídal muže a ženy na téma postojů k politice. Ti, co mají negativní postoje ke kvótám, je vnímají jako násilný prostředek moci a nástroj znevýhodňování schopných mužů. Pozitivní postoje zastávali spíše ženy a muži s vysokoškolským vzděláním.¹¹²

Zavedení kvót pro ženy do volených politických funkcí, které by určilo minimální počet pozic obsazený ženami, má v české veřejnosti podobnou podporu. Opatření by podpořila polovina žen a čtvrtina mužů. Relativně vysoký podíl respondentů a respondentek nedokázal identifikovat, zda by toto opatření bylo účinné, nebo ne.¹¹³ Je patrné, že genderové kvóty jsou otázkou, k níž mnozí zastávají zdrženlivý přístup. Podobně se česká společnost staví i k zavedení kvót v podnicích. Podle průzkumu provedeného poradenskou skupinou Moore Czech Republic (2022) veřejnost nemá zájem o kvóty určující podíl žen ve vedení firem. Pro jejich zavedení je méně než 25 %. Šest z deseti lidí se přitom kloní k názoru, že větší množství žen ve vedení podniku je prospěšné pro jeho fungování. Pro případné zavedení kvót do volených politických funkcí se vyslovilo téměř 30 % lidí. Nicméně, kvóty nejsou mezi širokou veřejností důležitým tématem – 59 % účastníků uvedlo, že se s diskuzí o tomto problému vůbec neseťkává. Průzkum také odhalil, že by lidé pochybovali o autoritě žen, které dosáhly svých funkcí prostřednictvím kvót. Pouze 12 % žen a 8 % mužů považuje autoritu žen ve funkcích dosažených s pomocí kvót za srovnatelnou s autoritou dosaženou profesním růstem.¹¹⁴

Zajímavý je také pohled na volební chování české veřejnosti a politickou angažovanost. Podle výzkumu CVVM (2014) pravidelně chodí k volbám přibližně 58 %. Pohlaví přitom nehraje významnou statistickou roli, respondenti i respondentky vnímali volby jako důležité. Téměř polovina dotázaných uvedla, že ve volbách využívá preferenční hlasy. Necelá čtvrtina jimi cíleně podporuje ženy.¹¹⁵ Tam, kde bychom stereotypně na základě „nadvlády“ mužů v politice očekávali, že bude zájem mužů než žen vyšší, je zájem o politické dění na různých úrovních politiky. Z výpovědí však jednoznačně vyplývá, že zájem žen o politiku se statisticky významně neliší od zájmu, který vyjádřili muži. Determinován je spíše věkem a vzděláním. Tam, kde lze spatřit genderový rozdíl, je politické dění v EU, který zajímá 39 % mužů a pouze 31 % žen. Průzkum Postojů mladých žen k EU provedený v roce 2014 ukázal, že se o EU zajímají více ženy s vysokoškolským vzděláním než ženy se středoškolským vzděláním.¹¹⁶ K opačným výsledkům došel průzkum Angažovanost občanů a zájem o politik CVVM (2016), kde se naopak o

¹¹² Blíže viz [Microsoft Word - zprava_EG_SOU_\(cas.cz\)](#)

¹¹³ Blíže viz [Microsoft Word - zprava_Rovnovaha_dotazniky_FINAL.doc \(ecn.cz\)](#)

¹¹⁴ Blíže viz [Moore Czech Republic - MOORE \(moore-czech.cz\)](#)

¹¹⁵ Blíže viz [Microsoft Word - zprava_Rovnovaha_dotazniky_FINAL.doc \(ecn.cz\)](#)

¹¹⁶ Blíže viz https://aa.ecn.cz/img_upload/666f72756d35302d6669313030313139/postoje-mladych-zen-k-volbam-nejen-do-evropskeho-parlamentu-k-politice-a-k-evropske-unii.doc

všechny úrovně politiky zajímají více muži.¹¹⁷ Větší statistický rozdíl je patrný i u subjektivního vnímání porozumění politickému dění. Dlouhodobě se podle výzkumů CVVM (2016, 2018, 2020) ukazuje a potvrzuje to také průzkum Ženy a muži v rovnováze¹¹⁸, že muži častěji než ženy zastávají názor, že politice a politickému dění rozumí více. Ženy naopak častěji souhlasí s tím, že politika je někdy tak složitá, že je skutečně nemožné jí zcela porozumět.¹¹⁹

Šetření bylo zaměřeno také na vybrané formy politické či občanské angažovanosti, jako je účast na jednání zastupitelstva, angažovanost v politických stranách či v odborech. Některé závěry tohoto šetření týkající se forem angažovanosti korespondovaly s výsledky analýzy skupinových diskuzí výzkumu CVVM (2016). Celková míra angažovanosti české společnosti je poměrně nízká, přičemž v tomto ohledu nejsou patrné statisticky významné rozdíly mezi muži a ženami.¹²⁰ Nepatrné rozdíly lze spatřit pouze u účasti aktivit spojených s charitou a nadačními organizacemi, kde ženy jsou aktivnější (muži 7 %, ženy 19 %).¹²¹

---

¹¹⁷ Blíže viz [pd160330.pdf \(cas.cz\)](#)

¹¹⁸ Blíže viz [Microsoft Word - zprava Rovnovaha dotazniky FINAL.doc \(ecn.cz\)](#)

¹¹⁹ Blíže viz [pd160330.pdf \(cas.cz\)](#) a [pd180321.pdf \(cas.cz\)](#) a [pd200309.pdf \(cas.cz\)](#)

¹²⁰ Blíže viz [Microsoft Word - zprava Rovnovaha dotazniky FINAL.doc \(ecn.cz\)](#)

¹²¹ Blíže viz [pd200326.pdf \(cas.cz\)](#)

Přehled datových souborů ke kapitole Rozhodování seřazených podle roku sběru

Výzkumná zpráva z dotazníkového šetření „Ženy a muži v rovnováze“

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, v.v.i.,

Cílová skupina: obyvatelé ČR starších 18 let

Obsah: rozdíly mezi muži a ženami, pokud jde o názory na otázky týkající se postavení žen v politice

Metoda sběru dat: osobní rozhovory, kvótní výběr z ukazatelů: kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk a vzdělání

Velikost souboru: 1068

Rok: 2014

Postoje mladých žen k volbám (nejen) do Evropského parlamentu, k politice a k Evropské unii

Realizace: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Cílová skupina: ženy ve věku od 24 do 34 let se středoškolským a vysokoškolským vzděláním

Obsah: postoje žen k volebnímu chování, politice, Evropské unii a volbám do Evropského parlamentu

Metoda sběru dat: osobní rozhovory, skupiny byly organizovány podle vzdělání diskutantek

Velikost souboru: 13

Rok: 2014

Postoj české veřejnosti k dění na Ukrajině: říjen 2015

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti o dění na Ukrajině a vnímání dopadů ukrajinské krize na bezpečnost Evropy a celého světa

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1045

Rok: 2015

Postoje české veřejnosti k politice, politické angažovanosti a ženám v politice

Realizace: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Cílová skupina: ženy a muži ve věku od 22 do 66 let se středoškolským a vysokoškolským vzděláním

Obsah: postoje české veřejnosti k politice, volebnímu chování, angažovanosti v politice a ženám v politice

Metoda sběru dat: osobní rozhovory, skupiny byly organizovány podle vzdělání diskutantek

Velikost souboru: 49

Rok: 2016

Důvěra v evropské a mezinárodní instituce – duben/květen 2023

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: : důvěra občanů mezinárodním organizacím a institucím Evropské unie

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 834

Rok: 2023

Kapitola Zdraví

Zdraví mužů a žen je téma, kterému se v posledních letech věnuje značná pozornost. Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) v rámci Gender equality indexu sleduje od roku 2013 také oblast genderu a zdraví. Index zahrnuje oblasti, jako je zdravotní stav a duševní zdraví, péče o zdraví, dostupnost zdravotních služeb, pohlavní a reprodukční zdraví. Česká republika v roce 2023 obdržela 84,8 bodů, tedy o něco méně, než je hodnocení celé EU (88,5 bodů). Z doprovodné zprávy k Gender equality indexu (2021) rovněž vyplývá, že muži v ČR hodnotí své zdraví o něco lépe než ženy, nicméně ve srovnání s ostatními státy EU je hodnocení vlastního zdraví jako „dobré“ či „velmi dobré“ spíše pod průměrem, a to jak mužů, tak u žen.¹²²

I jiné výzkumy ukazují, že muži mají horší výsledky v oblasti zdraví než ženy, ale vnímají své zdraví jako lepší. Délka života žen je delší než u mužů, i když průměrný věkový rozdíl mezi těmito dvěma skupinami se liší v závislosti na sociálních podmínkách.¹²³ Zatímco ženy se průměrně dožívají vyššího věku než muži, mívají horší zdravotní stav. Důvody jsou zčásti biologické, zčásti sociální a behaviorální. Například ženy jsou náchylnější k reprodukčním zdravotním problémům. Na druhé straně muži často čelí vyššímu riziku srdečních onemocnění, rakoviny prostaty, poruch erekce.¹²⁴ Zdravotnictví se od výzkumu až po diagnostiku a léčbu stále vyvíjí s důrazem na mužské pacienty (tzv. androcentrický charakter zdravotnictví), což vede k nedostatečnému pochopení ženského zdraví, včetně těhotenství, kojení, porodu, menstruace, endometriózy a souvisejících stavů. Právě oblasti spojené s porodnictvím a gynekologií jsou typicky velmi medikalizované. V kontrastu s výše uvedeným neexistuje žádná srovnatelná specializace na mužské nemoci a mužské reprodukční zdraví.¹²⁵

Dalším aspektem, který odlišuje zdraví mužů a žen, je duševní zdraví. Ženy se často potýkají s vyšší mírou problémů s duševním zdravím, jako jsou deprese a úzkostné poruchy, což lze přičíst různým faktorům, včetně hormonálních změn, společenských očekávání a stresů spojených s rovnováhou mezi pracovním a soukromým životem. V důsledku toho ženy častěji vyhledávají lékařskou pomoc a jsou jim předepisována antidepresiva. Muži častěji projevují sklon k závislostem na různých psychoaktivních látkách. Na druhou stranu mohou zůstat jejich duševní problémy nepovšimnuty nebo nediodagnostikovány. Z hlediska průběhu onemocnění je důležitý fakt, který se týká sebevražd. Zatímco u mužů převládá počet dokončených sebevražd, tedy končících smrtí, u žen je naopak vyšší číslo u sebevražedných pokusů.¹²⁶ To poukazuje na důležitost chápání duševního zdraví v kontextu pohlaví a poskytování vhodné podpory a léčby jednotlivcům.

Pro zajištění komplexní zdravotní péče je nezbytné zabývat se specifickými zdravotními problémy, kterým čelí muži i ženy. Zdravotníci si musí být vědomi rozdílů v dispozicích a rizikových

¹²² Blíže viz [Gender Equality Index 2021: Health | European Institute for Gender Equality \(europa.eu\)](https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2021/health)

¹²³ Blíže viz [Skola a zdraví 21-3díl.indb \(muni.cz\)](#)

¹²⁴ Blíže viz [Pohlaví a gender v medicíně | Téma | Terapie](#)

¹²⁵ Blíže viz [analýza-zdravotnictvi-final.pdf \(ecn.cz\)](#)

¹²⁶ Blíže viz [Pohlaví a gender v medicíně | Téma | Terapie](#)

faktorech mezi pohlavími, aby mohli poskytovat přesné diagnózy a léčebné plány. Kromě toho by kampaně v oblasti veřejného zdraví měly informovat jednotlivce o specifických zdravotních problémech, s nimiž se mohou potýkat v závislosti na pohlaví, a podporovat pravidelná vyšetření a preventivní opatření (u žen mamografické vyšetření a vyšetření na rakovinu děložního čípku, u mužů urologická prohlídka). Jejich zanedbání může mít dlouhodobé důsledky pro jejich zdraví.

Genderová rovnost a zdravotní stav

Preventivní prohlídky hrají zásadní roli předcházení vzniku nemoci. Cílem těchto vyšetření je včas odhalit potenciální zdravotní problémy a umožnit tak včasný zásah a léčbu. Proaktivními kroky směrem k prevenci můžeme snížit zátěž zdravotnických systémů a zlepšit celkové zdraví populace. Bylo prokázáno, že preventivní opatření jsou ve srovnání s léčbou pokročilých stadií onemocnění vysoce nákladově efektivní.¹²⁷ Pravidelné prohlídky a screeniny bychom měli přijmout jako nedílnou součást naší zdravotní péče. Nejen že zachraňují životy, ale také snižují náklady na zdravotní péči spojené s léčbou chronických onemocnění, kterým bylo možné předejít.

Polovina dospělých v České republice chodí v doporučeném intervalu na všechny preventivní prohlídky, to ukazuje nejnovější průzkum think tanku Ministr zdraví ve spolupráci s NAPO a PAQ Research realizovaný v průběhu dubna 2023. Ženy chodí k zubaři častěji než muži.¹²⁸ Nejčastějším důvodem pro vynechání kontroly u zubaře jsou u žen vysoké náklady na péči a léčbu a u mužů je to strach z ošetření. Každá čtvrtá žena uvedla, že je to příliš drahé, naopak každý čtvrtý muž přiznal, že má ze zubaře strach. Téměř 75 % žen chodí na gynekologické prohlídky, účast na nich se snižuje v závislosti na vzdělání a věku. Nejméně chodí ženy bez maturity a starší 54 let.¹²⁹ Na podobné výsledky upozorňuje i výzkum společnosti PAQ Research z roku 2022, který se zaměřil na preventivní prohlídky rakoviny. Ten odhalil, že necelá polovina žen se dostavila v roce 2022 na prevenci rakoviny děložního hrdla. Poměrně vysoké procento žen 29 % se neúčastnilo této prevence nikdy. Stejně procento respondentů a respondentek se nikdy neúčastnilo kolonoskopického vyšetření či testu okultního krvácení jakožto prevenci nádorů tlustého střeva a konečníku.¹³⁰ Hojně navštěvovaná je prevence karcinomu prsu, kterou podstoupily tři čtvrtiny dotazovaných žen. Nejčastěji lidé nedostatečnou frekvenci prevencí v obou průzkumech zdůvodňují tím, že nepocítují příznaky. Druhým nejčastějším důvodem je, že jim nedošla pozvánka nebo že nemají dostatek informací o důležitosti a významu prohlídek. Nejvíce takové důvody uvádí ženy nad 45 let, které absentují v prevenci karcinomu prsu (32 %) Negativní vliv mají i různé překážky. Respondenti a respondentky uvádí nedostupnost vyšetření, překážky v práci nebo dlouhý časový interval pro termín vyšetření. Faktor strachu hraje ve všech sledovaných prevencích nejmenší roli.

¹²⁷ Blíže viz [Nemám příznaky a nevím, kdy na ni chodit. Proč Češi zanedbávají preventivní prohlídky rakoviny \(paqresearch.cz\)](#)

¹²⁸ Blíže viz [Průzkum Ministra zdraví: Polovina dospělých nedodrží preventivní prohlídky, 39 % zanedbává pravidelnou účast - Ministr zdraví \(ministrzdravi.cz\)](#)

¹²⁹ Tamtéž

¹³⁰ Blíže viz [Nemám příznaky a nevím, kdy na ni chodit. Proč Češi zanedbávají preventivní prohlídky rakoviny \(paqresearch.cz\)](#)

Absolování preventivních prohlídek může navíc přispět ke spokojenosti jedince s jeho zdravotním stavem. Pravidelné prohlídky a testy nejen pomáhají odhalit potenciální zdravotní rizika, ale také poskytují jednotlivcům jistotu a klid. Díky vědomí, že podnikají proaktivní kroky k udržení svého zdraví, mohou mít jednotlivci pocit kontroly nad svým zdravotním stavem, což vede k větší spokojenosti a důvěře v jejich celkový zdravotní stav. 6 z 10 dotazovaných v průzkumu Subjektivní zkušenosti dospělých s preventivními prohlídkami je se svou kvalitou života spokojených. Muži považují svůj zdravotní stav za kvalitnější než ženy (56 % mužů versus 50 % žen), ale zároveň ho muži hodnotí častěji jako špatný.¹³¹ Vliv na četnost preventivních prohlídek má také spojitost s přístupem lékařů a se spokojeností se zdravotním systémem v ČR. Dlouhodobě se ukazuje, že ženy jsou méně spokojeny se zdravotním systémem v ČR než muži. To deklarují jak výzkumy Česká veřejnost o zdravotnictví CVVM (2018, 2019)¹³², tak výzkum PAQ Research (2022, 2023)¹³³.

Zajímavý je i genderový pohled na zdraví a životní styl české populace. I zde můžeme spatřit několik výrazných rozdílů. Statistiky trvale ukazují, že muži mají tendenci kouřit více než ženy. V České republice je přibližně čtvrtina populace kuřáků a kuřaček. Podíl osob konzumujících méně než pět cigaret denně je vyšší u žen než u mužů a spotřeba více než 25 cigaret denně je výrazně vyšší u mužů než u žen.¹³⁴ V roce 2017 začal platit takzvaný protikuřácký zákon. Česká republika byla poslední zemí Evropské unie, která do té doby vůbec zákonem neomezovala kouření v restauracích. V roce 2015 provedl CVVM průzkum, který zkoumal názory občanů a občanek na zákaz kouření v restauračních zařízeních. Proti úplnému zákazu kouření v restauracích se vyslovilo 69 % žen a 48 % mužů, což souvisí s výše uvedeným poznatkem, že mezi muži je více kuřáků než mezi ženami.¹³⁵ Další oblastí, kde se zdravotní stav mužů a žen liší, je obezita. Podle šetření Životní podmínky 2017 ČSÚ jsou muži ve srovnání se ženami častěji obézní. S mírnou nadváhou se potýkalo (33,3 %) a u mužů je to téměř polovina dospělých osob (47,3 %).¹³⁶ Tento rozdíl lze přičíst různým faktorům, včetně rozdílů ve složení těla, metabolismu a hormonálních vlivů. K nárůstu hmotnosti a obezitě u mužů mohou přispívat faktory, jako jsou špatné stravovací návyky a sedavý způsob života. Zajímavé je, že navzdory větší obezitě se muži věnují více sportovním aktivitám než ženy. To lze přičíst společenským očekáváním a stereotypům, které kladou větší důraz na mužnost a fyzickou zdatnost. Na druhou stranu ženy jsou často zaneprázdněny povinnostmi spojenými s péčí o domácnost a děti, takže jim na sport a volnočasové aktivity zbývá méně času než mužům. Je však důležité si uvědomit, že samotné sportování nemusí být pro udržení optimálního zdraví dostačující. Svou roli hraje i zdravý jídelníček, k jehož dodržování inklinují více ženy než muži. Velký rozdíl lze spatřit v konzumaci zeleniny, kdy ji má denně 55 % žen a pouhých 43 % mužů, dokonce každý 15. muž v republice doznal, že nejí zeleninu vůbec.¹³⁷ Kromě zdravého životního stylu u mnohých

¹³¹ Blíže viz [Průzkum Ministra zdraví: Polovina dospělých nedodrží preventivní prohlídky, 39 % zanedbává pravidelnou účast - Ministr zdraví \(ministrzdravi.cz\)](#)

¹³² Blíže viz [oz190124a.pdf \(cas.cz\)](#) a [oz200128.pdf \(cas.cz\)](#)

¹³³ Blíže viz [Nemám příznaky a nevím, kdy na ni chodit. Proč Češi zanedbávají preventivní prohlídky rakoviny \(paqresearch.cz\)](#) a [Průzkum Ministra zdraví: Polovina dospělých nedodrží preventivní prohlídky, 39 % zanedbává pravidelnou účast - Ministr zdraví \(ministrzdravi.cz\)](#)

¹³⁴ Blíže viz [Téměř čtvrtina české populace je závislá na cigaretách, mladé lidi lákají alternativy. \(cithara.cz\)](#)

¹³⁵ Blíže viz [oz151023.pdf \(cas.cz\)](#)

¹³⁶ Blíže viz [Zdraví a životní styl Čechů | Statistika&My \(statistikaamy.cz\)](#)

¹³⁷ Tamtéž

žen hraje i mediální tlak na ideál ženské krásy, kdy je štíhlost spojována s atraktivitou, zdravím a fyzickou kondicí. V Čechách se v roce 2020 léčilo s poruchou příjmu potravy přes 5 tisíc pacientů, z toho 87 % tvořily ženy a dívky.¹³⁸ Podpora zdravých stravovacích návyků, odrazování od kouření a podpora pravidelné fyzické aktivity by měly být hlavními prioritami při prosazování zdravějšího životního stylu u obou pohlaví.

---

¹³⁸ Blíže viz <https://aktualnezpravodajstvi.cz/2021/07/22/v-cr-vzrusta-pocet-lidi-s-poruchami-prijmu-potravy/>

Gender a duševní zdraví

Ve společnosti je zakořeněn názor, že problémy s duševním zdravím se týkají především žen. Společenská očekávání a normy však často ovlivňují způsob, jakým muži a ženy vyjadřují své emoce a jak s nimi nakládají. Emoce hrají v oblasti duševního zdraví zásadní roli, a to bez ohledu na pohlaví. Ženy jsou obecně povzbuzovány k tomu, aby o svých pocitech hovořily otevřeněji a hledaly emoční podporu u druhých. Například podle průzkum společnosti Behavio (2022) výraznou psychickou nepohodu u sebe v roce 2021 vnímalo 36 % dospělých Čechů a Češek, častěji ji pocítovaly právě ženy.¹³⁹ U mužů je duševní zdraví tradičně stigmatizováno. Toto stigma lze přičíst společenskému pojetí maskulinity, kdy společnost často zobrazuje muže jako silné, stoické a bez emocí, což může vytvářet tlak na to, aby se muži těmto ideálům chtěli přizpůsobit.¹⁴⁰ Pro muže tak může být obtížné přiznat, že se potýkají s duševním zdravím, a vyhledat potřebnou podporu. Strach z toho, že budou považováni za slabé nebo zranitelné, může mužům bránit v tom, aby vyhledali pomoc, což vede k dalšímu zhoršování jejich duševní pohody. Nevýjádřené emoce, jejich potlačování nebo špatné zpracování může vést až k násilnému typu jednání. Tento obecně rozšířený předpoklad, že muži méně často než ženy vyhledávají odbornou pomoc, dokazuje studie Čeští medici v (ne)pohodě 2021, kdy vyhledalo odbornou psychickou pomoc čtvrtina studujících žen a pouhých 14 % mužů¹⁴¹, a také Zdravotnická ročenka České republiky Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (dále jako „ÚZIS“). V letech 2013–2021 se stabilně pohybovalo procento vyšetřených pacientů a pacientek s duševní poruchou kolem 60 % žen a 40 % mužů. Ženy se častěji potýkaly s afektivními, neurotickými a organickými duševními poruchami. Muži byli výrazně častěji léčeni pro sexuální poruchy či deviace, poruchy vyvolané alkoholem a ostatními psychoaktivními látkami a pro vývojové poruchy v dětství a adolescenci.¹⁴² Užívání alkoholu jakožto způsobu redukce stresu uvádí i výzkum Čeští medici v (ne)pohodě 2021, kdy cílenou konzumaci alkoholu uvádí 35 % mužů a 27 % žen, zatímco u užívání antidepresivní medikace převládají ženy se 17 % nad muži s 13 %.¹⁴³

Tématem, které poslední dobou rezonuje i s ohledem na dopady koronavirové pandemie, je duševní zdraví dětí a mladistvých. Na informovanost, postoje a ochotu dospělých vyhledat pomoc v oblasti dětského duševního zdraví se zaměřil průzkum realizovaný agenturou g82 a Simply5 pro společnost T-Mobile a organizaci Nevypust' duši.¹⁴⁴ Z ní vyplývá, že 77 % české populace by se v případě vážných psychických problémů samo obrátilo na odbornou pomoc. Zároveň 86 % z nich tvrdí, že pokud by se významně zhoršil psychický stav jejich dítěte, tak by v případě potřeby vyhledali odbornou pomoc. Tomu ovšem neodpovídá případná volba řešení problému, kdy pouze 52 % Čechů a Češek by zvolilo profesionální pomoc. Naopak nejvíce lidí spatřuje léčivý efekt v kontaktu s kamarády a kamarádkami (65 %) a pobytu v přírodě (64 %). Organizace Nevypust' duši se v roce 2023 zaměřila na dětské respondenty a respondentky. Průzkum ukázal, že o duševní zdraví se aktivně zajímá 65 %

¹³⁹ Blíže viz [České děti semlela doba, psychologická péče chybí | Behavio \(behaviolabs.com\)](https://behaviolabs.com)

¹⁴⁰ Blíže viz [Dokážeme si říct o pomoci? Genderové stereotypy v duševním zdraví \(feminismus.cz\)](https://feminismus.cz)

¹⁴¹ Blíže viz [Výsledky průzkumu Čeští medici v\(ne\)pohodě 2021 - Po medině \(pomedine.cz\)](https://pomedine.cz)

¹⁴² Blíže viz [Zdravotnická ročenka ČR 2013 \(uzis.cz\)](https://uzis.cz)

¹⁴³ Blíže viz [Výsledky průzkumu Čeští medici v\(ne\)pohodě 2021 - Po medině \(pomedine.cz\)](https://pomedine.cz)

¹⁴⁴ Blíže viz [Normal.dot \(nevypustduši.cz\)](https://nevypustduši.cz)

českých dětí, přičemž dívky se o téma zajímají více než chlapci. Dospívající dívky také častěji než chlapci uvedly, že 30 % z nich se více než jednou týdně cítí “na dně”, zatímco u dospívajících chlapců takto odpovědělo pouhých 13 %.¹⁴⁵ Pro dívky jsou typičtější příznaky smutku, plačtivosti (59 % versus 34 %), ztráta sebedůvěry, nejistota ve vystupování vůči okolí (63 % versus 41 %) či častá změna nálad (64 % versus 37 %). Chlapci přistupují k duševnímu zdraví odlišně – pro dívky je důležité to, aby byly vyslechnuté, chlapcům oproti tomu pomáhá především dostatek prostoru pro seberealizaci.¹⁴⁶

Neměl by se přehlížet ani dopad pandemie covid-19 na duševní zdraví mužů a žen. U obou pohlaví se zvýšila míra stresu, úzkosti a deprese. Výzkum CVVM (2020) ukázal, že se ženy výrazně častěji obávaly o své zdraví (12 % muži, 20 % ženy), muži naopak častěji volili odpověď, že se rozhodně neobávají (18 % muži, 12 % ženy).¹⁴⁷ S uzavřením škol a zařízení péče o děti nesly ženy větší zodpovědnost za péči o děti během lockdownů, což vedlo ke zvýšenému stresu a tlaku. Podle průzkumu think tanku IDEA CERGE Dopady pandemie koronaviru na duševní zdraví v první fázi pandemie trpělo zhoršeným duševním zdravím (příznaky alespoň středně těžké deprese či úzkosti) 20 % respondentů, u žen došlo ke čtyřnásobnému nárůstu příznaků než před pandemií.¹⁴⁸ Určitou roli u žen hraje přítomnost nezletilých dětí, kdy 37 % žen s dětmi prokazovalo příznaky deprese oproti 21 % žen bez dětí). Ženy navíc častěji pracují v odvětvích silně zasažených pandemií, jako je zdravotnictví, sociální služby a školství), což je vystavilo vyššímu riziku nákazy virem.¹⁴⁹

Rozhodování o vlastním těle, asistovaná reprodukce, péče o matku a dítě

Možnost rozhodovat o tom, co děláme s vlastním tělem, je základním právem, které by nikdy nemělo být bráno na lehkou váhu nebo popíráno. Stejně tak je to i u reprodukčních práv. Pro některé ženy je rozhodnutí zůstat bezdětné vědomou volbou, záměrnou cestou, na kterou se rozhodly vydat. Společnost často nedokáže pochopit hloubku tohoto rozhodnutí a odmítá ho jako sobecké nebo nepřirozené. To dokazuje i výzkum Zpráva o rodině (2020), kdy celých 60 % české populace považuje bezdětnost žen za něco „nenormálního a podivínského“.¹⁵⁰ Tlak na bezdětné, aby měli děti, často vyvíjí nejen společnost sama, ale i jejich nejbližší okolí, ať už jde o přátele (47 %) nebo o vlastní rodiče (58 %). Intenzivněji cítí tento tlak spíše ženy než muži.¹⁵¹ Přitom bezdětnost nemusí být jen aktivní volbou, ale může být dána i zdravotními či strukturálními faktory. Podle výzkumu VÚPSV Postoje, názory a plány bezdětných ohledně rodičovství (2022) ženy výrazně častěji než muži uvádějí, že nemohou mít děti.

Asistovaná reprodukce, adopce, pěstounství či surrogátní mateřství nabízejí řešení, která mohou bezdětným párům toužící založit rodinu pomoci. Asistovaná reprodukce s životním partnerem či

¹⁴⁵ Blíže viz [Home - Duševní zdraví dětí a adolescentů \(dzda.cz\)](https://www.dzda.cz)

¹⁴⁶ Blíže viz [Mladí lidé hledají pomoc hlavně ve svém okolí, ukazuje nový průzkum - Nevypust' duši \(nevypustdu.si\)](https://www.nevypustdu.si)

¹⁴⁷ Blíže viz [oz200721.pdf \(cas.cz\)](https://cas.cz)

¹⁴⁸ Blíže viz [IDEA Dusevni zdravi covid-19 cervenec2020_22.pdf \(cerge-ei.cz\)](https://www.cerge-ei.cz)

¹⁴⁹ Blíže viz [Case study Mental health & wellbeing final \(genderaveda.cz\)](https://www.genderaveda.cz)

¹⁵⁰ Blíže viz [c3bdc63d-9c95-497d-bded-6a15e9890abd \(mpsv.cz\)](https://www.mpsv.cz)

¹⁵¹ Blíže viz [vz_487.pdf \(vupsv.cz\)](https://www.vupsv.cz)

partnerkou patří k nejpreferovanějším cestám, jak realizovat rodičovské plány, pokud jich nelze dosáhnout přirozenou cestou. K této formě se kloní 47 % bezdětných mužů a 54 % bezdětných žen. K v Čechách nelegálnímu surogátnímu mateřství se negativněji staví ženy, kdy ji rozhodně odmítá 52 % dotázaných žen. Zajímavý je pohled společnosti na vhodnost/nevhodnost umělého oplodnění ženy vzhledem k partnerskému typu soužití (viz tabulka č. 6.6) vycházející z výzkumů Bezdětní 2020 a Rodina 2019. Postoje mužů a žen k různým podmínkám asistované reprodukce žen se liší. Muži jsou vůči asistované reprodukci oproti ženám opatrnější a statistický rozdíl mezi muži bezdětnými a ženatými není tolik patrný. Ve srovnání: 50 % bezdětných i ženatých souhlasí s asistovanou reprodukcí u žen žijících v registrovaném partnerství se ženou. Obdobná podpora je přítomna i pro ženy bez partnera. Poměrně velké statistické rozdíly lze spatřit mezi postoji žen bezdětných a vdaných. Vdané vykazují větší pochybnosti pro asistovanou reprodukci u žen v nebo mimo registrované partnerství. Nicméně je velmi zajímavé, že bez ohledu na „rodinný“ stav stále v české společnosti (více dle výzkumu u žen) převažuje myšlenka, že heterosexuální a monogamní partnerský vztah je téměř nutnou podmínkou pro rodičovství.

152

Tabulka č. 6.6 **Kterým ženám by mělo být umožněno umělé oplodnění** (podle pohlaví, v %)

	Bezdětní 2020			Rodina 2019, věková skupina 25 až 44 let		
	rozhodně + spíše souhlasí			rozhodně + spíše souhlasí		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
Vdaným	88,6	91,5	90,2	85,9	93,0	89,7
Žijícím v nesezdaném soužití s mužem	79,8	86,1	83,1	73,7	80,7	77,5
Žijícím v registrovaném partnerství se ženou	49,7	66,7	58,6	49,2	58,7	54,3
Ženám bez partnera	49,2	64,9	57,4	48,8	58,7	54,0
Žijícím v neregistrovaném partnerství se ženou	43,1	60,4	52,2	42,4	51,5	47,2

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi spíše nesouhlasím, rozhodně nesouhlasím a nevím.

Zdroj: Bezdětní 2020, Rodina 2019

Na druhé straně spektra stojí kontroverzní téma potratů. Potrat je citlivým tématem, které se dotýká žen po celém světě a dodnes je opředeno morálními dilematy. Ženy, které se rozhodnou pro potrat, často čelí odsouzení a diskriminaci ve společnosti. Mnoho žen se bojí otevřeně hovořit o svém rozhodnutí kvůli obavám z nežádoucích reakcí a soudů. Toto stigma je často zakořeněno v kulturních a náboženských přesvědčeních, která ovlivňují pohled společnosti na potrat. Postoj muže-partnera může mít významný dopad na ženu a její rozhodování. CVVM kontinuálně sleduje od roku 1990 postoje veřejnosti k umělému přerušení těhotenství. Lze konstatovat, že se podíl veřejnosti zastávající právo ženy rozhodnout o vlastním těhotenství zvýšil z 60 % na 79 % v roce 2023. Souhlasný názor se častěji objevoval u žen (83 % žen a 76 % mužů).¹⁵³

Těhotenství a poporodní období může být jedním z nejstresovějších a nejzranitelnějších období v životě ženy. Po porodu se ženské tělo potřebuje zotavit. Fyzické změny, kterými prochází po porodu, mohou být náročné a vyčerpávající. Postnatální péče zahrnuje různé aspekty, jako je zajištění dostatečného odpočinku, správné stravování a péče o hygienu. Důležitou součástí je také emoční podpora a poradenství, které pomáhá ženě vyrovnat se s novými rodičovskými rolími a emocemi. Mezi typické

¹⁵² Blíže viz [vz_487.pdf \(vupsv.cz\)](#)¹⁵³ Blíže viz [Veřejné mínění o interrupci, eutanazii a prostituci – duben/květen 2023 - Centrum pro výzkum veřejného mínění \(cas.cz\)](#)

příznaky poporodní deprese patří trvalý pocit smutku, úzkosti a beznaděje, poruchy spánku, snížená schopnost koncentrace a ztráta zájmu o věci, které dříve přinášely radost.¹⁵⁴ V České republice až každá pátá žena zažije v těhotenství nebo po porodu příznaky duševní nepohody, deprese nebo úzkosti. Zároveň až 75 % z nich nevyhledá žádnou pomoc.¹⁵⁵ Poporodní deprese se nevyhýbají ani mužům, jejichž rodičovská role se za poslední roky změnila. Podle projektu Perinatal Národního ústavu duševního zdraví až 10 % mužů zažije od začátku těhotenství partnerky do jednoho roku věku dítěte příznaky depresivní poruchy.¹⁵⁶ Je důležité, aby rodičky neignorovaly tyto příznaky a hledaly podporu, která jim pomůže překonat tuto obtížnou fázi. Poporodní deprese má nejen negativní dopad na matku, ale také na dítě. Matky s touto depresí se mohou cítit odtržené od svého dítěte, mít problémy s vytvářením pouta a s péčí o něj. To může mít negativní dopad na emocionální vývoj dítěte a na jeho dlouhodobé zdraví.

Kvalitní péče o matku během porodu by měla být založena na sdílení informací, vzájemné důvěře mezi ženou a zdravotnickým personálem a na uvážlivém posuzování rizik a přínosů různých postupů. Budoucí matka by měla mít možnost si vybrat konkrétní porodnické zařízení, ve kterém přivede své dítě na svět. V České republice byla dlouho dostupná data o kvalitě porodnic, počtu císařských řezů, počtu porodů, nástřihů hráze či klešťových porodů pouze za roky 2009–2013. Po osmiletém výpadku vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky v březnu 2023 ročenku Rodička a novorozenec¹⁵⁷. Zásadní posun nastal po rozsudku ústavního soudu, na základě kterého byl nucen ÚZIS zveřejnit data dle jednotlivých porodnic od roku 2014.¹⁵⁸ Ukazuje se, že data ÚZISu ne vždy odpovídají reálným zkušenostem rodiček. Společnost Aperio - Společnost pro zdravé rodičovství, z. s. proto zveřejnila výsledky dotazníkového šetření Ohodnoťte svou porodnici (2018–2022).¹⁵⁹ Do průzkumu se zapojily ženy na základě vlastního rozhodnutí podat zprávu o péči v konkrétní porodnici, nejde tedy o reprezentativní výběrové šetření, ale nemůžeme popřít důležitost zjištění, která dokreslují data zveřejněná ÚZISem. Z šetření vyplývá, že klesá podíl žen, kterým byl zásah, kterému se výslovně přála vyhnout ve svém porodním plánu, proveden bez souhlasu z cca 16 % v roce 2019 na 7 % v roce 2022. Vlastní porodní asistentku si k porodu přivede 5,4 až 8,1 % žen. Přestože neexistuje doposud relevantní výzkum, který by se zaměřoval na postoje veřejnosti k domácím porodům, můžeme se opřít o průzkum Anny Durnové a Evy Hejzlarové z FSV UK z roku 2021.¹⁶⁰ Průzkum se zaměřil na důvody a preference žen rodících doma, zvláště pak ve vztahu k možnostem, které jim nabízí české porodnictví. Z průzkumu vyplynulo, že hlavní motivací pro domácí porod bývá často jednání zdravotnického personálu v porodnických zařízeních. 92 % rodičkám vadí rutinní zásahy v porodnicích, 85 % chování personálu a 80 % rodiček má výhrady k přílišné medikalizaci. Rutinní intervence, jako je umělé vyvolání porodu nebo použití epidurální anestezie, jsou často prováděny bez skutečného důvodu a bez respektování přání ženy.

¹⁵⁴ Blíže viz [Poporodní deprese | Perinatal](#)

¹⁵⁵ Blíže viz [Porodní trauma není jedinou příčinou duševní nepohody rodiček. Nový výzkum poukázal na opomíjené vlivy — Národní ústav duševního zdraví \(nudz.cz\)](#)

¹⁵⁶ Blíže viz [Duševní zdraví otců | Perinatal](#)

¹⁵⁷ Blíže viz [Knihovna a archiv - ÚZIS ČR \(uzis.cz\)](#)

¹⁵⁸ Blíže viz [Jak se kde rodí \(jaksekderodi.cz\)](#)

¹⁵⁹ Blíže viz [Analyza-dat-z-Pruvodce-porodnicemi-2023.pdf \(aperio.cz\)](#)

¹⁶⁰ Blíže viz [18-10042s_vyzkumnazprava_Durnova_Hejzlarova_27_1_2021.pdf \(cuni.cz\)](#)

Přestože rodit doma nese některá rizika, stále více žen hledá alternativní možnosti porodu, které lépe odpovídají jejich představám a potřebám.

Přehled datových souborů ke kapitole Zdraví seřazených podle roku sběru

Postoje veřejnosti k zákazu kouření v restauračních zařízeních – září 2015

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: názory občanů na zákaz kouření v restauračních zařízeních

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 994

Rok: 2015

Česká veřejnost o zdravotnictví – prosinec 2018

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: celková spokojenost občanů se zdravotním systémem

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1078

Rok: 2018

Česká veřejnost o zdravotnictví – prosinec 2019

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: celková spokojenost občanů se zdravotním systémem

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1034

Rok: 2019

Rodina 2019

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. v rámci projektu Zpráva o rodině 2020

Cílová skupina: populace ve věku 18–75 let na území celé České republiky

Obsah: hodnotové orientace a postoje, formování rodiny, rozvody a rozpady partnerství, mezigenerační vztahy a pomoc, sladování zaměstnání a rodiny, domácnost a bydlení, hospodaření, postoje k opatřením rodinné politiky

Metoda sběru dat: reprezentativní kvótní výběr, kombinace osobního (PAPI) a internetového (CAWI) dotazování 60 : 40 %, Kvótní znaky: Region v členění dle NUTS3, velikost místa bydliště v členění do 5 kategorií, pohlaví, vzdělání, věk a ekonomická aktivita respondenta.

Velikost souboru: 2040

Rok: 2019

Bezdětní a postoje k rodičovství

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. s agenturou STEM/MARK, a. s. v rámci projektu „Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018–2022)“

Cílová skupina: bezdětní muži a ženy ve věku 25–44 let

Obsah: postoj k rodičovství, volbě bezdětnosti, názory na partnerské a pracovní dráhy, finanční vývoj a výhled sladování práce a péče

Metoda sběru dat: kvótní: pohlaví, věk, vzdělání, region (dle členění NUTS3), velikost místa bydliště, standardizované dotazování – kombinace PAPI a CAWI (45:55)

Velikost souboru: 2089

Rok: 2020

Domácí porody v Česku: motivace, důvody a názory žen, které rodily plánovaně doma (2015-2020)

Realizace: Katedra veřejné a sociální politiky, FSV UK, ve spolupráci s agenturou FOCUS v rámci projektu „Role intimity v české kontroverzi ohledně domácích porodů“ (GAČR, 18-10042S)

Cílová skupina: ženy, které v letech 2015–2020 plánovaně rodily doma

Obsah: důvody a preference žen rodících doma 2015–2020

Metoda sběru dat: online dotazník; metoda CAWI

Velikost souboru: 642

Rok: 2020

Dopady pandemie koronaviru na duševní zdraví

Realizace: Studie IDEA anti COVID-19 # 22 / 2020

Cílová skupina: populace ČR starší 18 let

Obsah: důsledky pandemie na duševní rozpoložení

Metoda online dotazník, z hlediska kraje a velikosti obývané obce, pohlaví, vzdělání, věku, pracovního statusu

Velikost souboru: 1964

Rok: 2020

Nový typ koronaviru – zájem, zkušenosti a obavy české veřejnosti - červen 2020

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje ke koronavirové krizi a zkušenosti občanů s ní

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1013

Rok: 2020

Čeští medicí v (ne)pohodě 2021

Realizace: Po medině

Cílová skupina: medicí a medičky v ČR, částečně absolventi

Obsah: mapovat problematiku subjektivního vnímání nadměrného stresu studenty všeobecného lékařství v České republice a posoudit vliv tohoto stresu na kvalitu jejich života

Metoda sběru dat: online dotazník

Velikost souboru: 3183

Rok: 2021

Prevence rakoviny: Důvod neúčasti a vliv epidemie

Realizace: projekt Českého rozhlasu a agentury PAQ Research Česko 2022: Rok k nezaplacení

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let

Obsah: prevence rakoviny: důvod neúčasti a vliv epidemie

Metoda sběru dat: online dotazník; kvótní výběr; kraj, velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání a pracovní status

Velikost souboru: 1600–1800

Rok: 2022

Analýza Jak se rodí v českých porodnicích (data z let 2018–2022)

Realizace: Aperio - Společnost pro zdravé rodičovství, z. s. v

Cílová skupina: ženy, které rodily v letech 2018–2022 a jejichž porod proběhl mezi 38. a 42. týdnem těhotenství

Obsah: otázky zaměřené jak na období před porodem, na zdravotní péči při samotném porodu a na průběh pobytu na poporodním oddělení, včetně přístupu ke kojení

Metoda sběru dat: nereprezentativní šetření, online dotazník, účast na základě vlastního rozhodnutí

Velikost souboru: 6571

Rok: 2023

Subjektivní zkušenosti dospělých s preventivními prohlídkami

Realizace: Ministr zdraví, z. ú s NAPO a agentury PAQ Research Česko 2022: Rok k nezaplacení

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let

Obsah: prevence rakoviny: důvod neúčasti a vliv epidemie

Metoda sběru dat: online dotazník; kvótní výběr; kraj, velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání a pracovní status

Velikost souboru: 1022

Rok: 2023

Veřejné mínění o interrupci, eutanazii a prostituci – duben/květen 2023

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti k interrupci, legalizaci eutanázie i prostituce

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 834

Rok: 2023

Kapitola Poznání

Rovný přístup ke vzdělávání všech dětí je v ČR garantován Ústavou ČR, Úmluvou o právech dítěte, zákony a činnostmi odpovědných orgánů a institucí. Tato formální rovnost však neznamená, že neexistují některé skryté překážky, v jejichž důsledku se dívky a chlapci pohybují v genderově typických vzdělávacích a následně pracovních drahách. Rovné příležitosti v oblasti vzdělávání a práce jsou základem pro rozvoj společnosti. Každý jednotlivec by měl mít svobodu vybrat si povolání a školu na základě svých vlastních schopností a zájmů, a ne na základě pohlaví. Omezování možností na základě genderu brání rozvoji talentů a potenciálu jednotlivce, což má negativní dopad na celou společnost.

V Indexu rovnosti žen a mužů (2023) pro oblast poznání, ČR dosáhla skóre 59,8 (průměr EU činí 63,6). Ze všech sledovaných oblastí tohoto indexu je to nejlepší pozice, 14. místo. Od roku 2019 se skóre Česka mírně zvýšilo o 0,4 bodu díky zlepšení v subdoméně horizontální segregace (+ 1,5 bodu) a posunulo se ze 17. na 14. místo.¹⁶¹ Je to způsobeno především vyrovnáním počtem žen a mužů s vysokoškolským vzděláním. V současné době tvoří 56 % studujících vysokých škol ženy.¹⁶² Přestože vysoké školy absolvuje více žen, můžeme pozorovat pokles jejich zastoupení například ve vědě, a to v důsledku špatně nastaveného systému. V mezinárodním srovnání patří úroveň zastoupení žen mezi výzkumníky a výzkumnice v České republice k celkově nejnižším ze všech zemí EU. Na nejnižších pozicích se drží od začátku sledování těchto dat, tedy od roku 2000.¹⁶³

Výzkumů v oblasti vzdělávání, které se věnují sledování názorů české veřejnosti na hodnoty, postoje spojené se vzděláváním, bylo identifikováno relativně málo. CVVM se kontinuálně od roku 2005 věnuje v rámci výzkumu Naše společnost blokům otázek týkajících se hodnocení vlastního vzdělání z hlediska rozvíjení určitých schopností a dovedností. Dlouhodobě se ukazuje, že ženy jsou výrazněji než muži přesvědčeny o přínosu vzdělání téměř ve všech sledovaných aspektech (vyjma poskytnutí všeobecného přehledu, kvalifikace v oboru a naučení jednání s lidmi).¹⁶⁴

Další výzkumy, které by mohly být pro naši metaanalýzu přínosné, z let 2009 pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy „Postoje a názory veřejnosti: školství a vzdělávání“¹⁶⁵ a z roku 2019 „Postoje rodičů ke vzdělávání v ČR a k učitelské profesi“ realizované agenturou STEM/MARK,¹⁶⁶ bohužel nepracují s genderovým aspektem.

Zajímavé by bylo znát také názor české veřejnosti na feminizaci školství, která si v posledních letech získává větší pozornost. Učení malých dětí bylo tradičně vnímáno jako výchovná role, což přitahovalo k této profesi více žen. Podíl mužů z celkového počtu učitelů a učitelek na 1. stupni základních škol byl v roce 2013 6,5 %, zatímco v roce 2022 5,9 %.¹⁶⁷ Podle výzkumu Eurostatu z roku 2017 patří

¹⁶¹ Blíže viz [Czechia | Knowledge | 2013 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality \(europa.eu\)](#)

¹⁶² Blíže viz https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/FINAL-ZaMvD_2023_.pdf

¹⁶³ Blíže viz [Ženy ve vědě: data | NKC - gender a věda \(genderaveda.cz\)](#)

¹⁶⁴ Blíže viz [or191018.pdf \(cas.cz\)](#)

¹⁶⁵ Blíže viz [Postoje a názory veřejnosti: školství a vzdělávání, MŠMT ČR \(msmt.cz\)](#)

¹⁶⁶ Blíže viz [Daniel Prokop: Postoje rodičů ke vzdělávání v ČR a k učitelské profesi | Pedagogicke.info](#)

¹⁶⁷ Blíže viz [Genderová problematika zaměstnanců ve školství, MŠMT ČR \(msmt.cz\)](#)

Česká republika k zemím v EU s nejvyšším podílem žen mezi vyučujícími.¹⁶⁸ Vnímalo by tento „jev“ obyvatelstvo České republiky jako problematický? Podporovat více mužů v kariéře v oblasti pedagogického vzdělávání je zásadní pro vytvoření vyváženého a inkluzivního vzdělávacího procesu a prostředí, kde se všichni, nejen děti, ale také vyučující, budou mít možnost rozvíjet a vzdělávat.

Genderové stereotypy ve volbě povolání a vzdělávání

Rozhodování o budoucím povolání je stále ovlivňováno stereotypními představami o schopnostech žen a mužů a také společenskými očekáváními o optimální „ženské“ a „mužské“ kariéře. Tyto stereotypy se následně promítají do životních, kariérních a vzdělávacích drah dívek a chlapců. Svůj podíl viny na tom nese nejen „společnost“, ale také samotní rodiče a školy.¹⁶⁹ Rodiče a vyučující mají důležitou roli při formování výběru povolání dětí.

Vyučující často nevědomky projevují rozdílné chování vůči svým studentům a studentkám, což může mít dlouhodobé dopady na jejich vývoj a volbu povolání. Způsob, jakým učitelky a učitelé mluví s žáky a žákyněmi, hraje roli v tom, jak se dívky a chlapci učí vnímat jeden druhého a svět kolem sebe.¹⁷⁰ Vyučující jsou většinou přesvědčeni, že jednají s dívkami a chlapci stejně, avšak byly odhaleny určité tendence k odlišným interakcím učitelů a učitelek s dětmi v závislosti na tom, zda jednají s dívkami či chlapci.¹⁷¹ Učitelé často více chválí chlapce za jejich intelektuální výkony, zatímco dívky jsou oceněny za svou pilnost, způsobilost a vzhled. Chlapci jsou často shledáváni za nadanější a v případě neúspěchu se považuje za příčinu jejich nezodpovědnost. Za součást interakcí mezi vyučujícími a žactvem je možno považovat také hodnocení. Výzkum provedený Sociologickým ústavem AV ČR (2005) ukázal, že lepší známky dívek jsou zpochybňovány a brány stereotypně za pouhý výsledek „šprtání“, tedy pouhého naučení bez pochopení podstaty a logiky učiva.¹⁷² Podle toho, jak jsou výkony dítěte hodnoceny okolím, si vytvoří představu o svých schopnostech. Znamky také mají nemalý podíl na studijních ambicích.¹⁷³ Na základě těchto „schopností dítěte“ následně posuzuje, zda určité povolání je pro ně vhodné či nikoliv. Tím se jim omezuje přístup k rozmanitým kariérám, které by jim mohly nabídnout skvělé perspektivy do budoucnosti.

Jedním z nejvíce postižených oborů je oblast STEM (věda, technologie, inženýrství a matematika), která je tradicionalisticky vnímána jako převážně mužská doména. Genderové vzorce výkonu a úspěchu mohou navíc znevýhodňovat ženy a přispívat k internalizaci mužské dominance a ženské submisivity ve společenských, osobních a pracovních vztazích. Podle průzkumu nazvaného „Proč evropské dívky nechtějí

¹⁶⁸ Blíže viz [80% of graduates in the field of education are women - Products Eurostat News - Eurostat \(europa.eu\)](#)

¹⁶⁹ Blíže viz [GICNora genderove senzitivni pedagogika optikou ceskych skol a vyuujicich.pdf \(clvaw-cdnwnd.com\)](#)

¹⁷⁰ Blíže viz [Gendered Language in Schools — GENDER ACTION SCHOOLS AWARD](#)

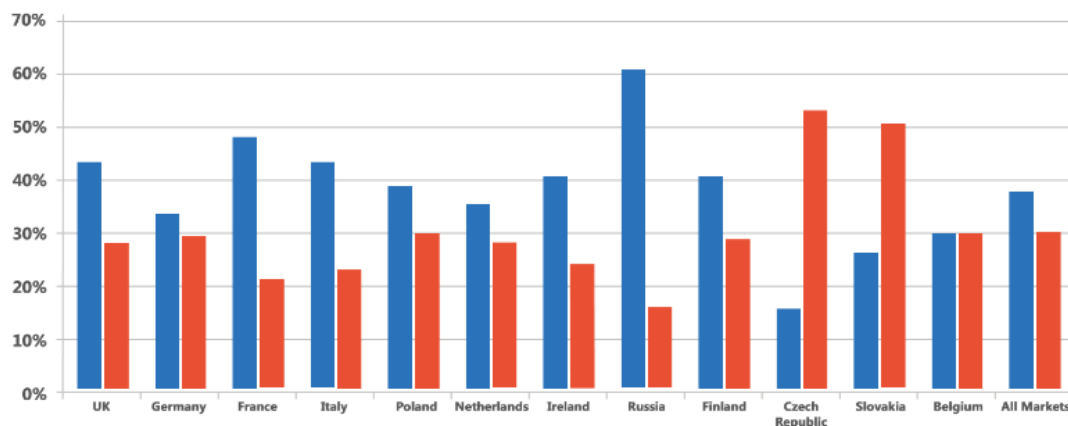
¹⁷¹ Blíže viz [Fair play ve školách 1 :: Nora \(gendernora.cz\)](#)

¹⁷² Blíže viz [Gender ve škole - příručka pro vyučující předmětů občanská výchova, občanská nauka a základy společenských věd na základních a středních školách \(2005\) - Otevřená Společnost \(otevrenaspolecnost.cz\)](#)

¹⁷³ Blíže viz [IDEA Studie 9 2022 Přisnost znamkovani \(cerge-ei.cz\)](#)

studovat přírodopisné a technické obory?¹⁷⁴, který provedl Microsoft ve dvanácti evropských zemích včetně Česka v roce 2017, kritickou roli při výběru budoucího uplatnění hrají rodiče. Právě ti čeští mluví se svými dcerami o vědě a technologiích nejméně v Evropě. Činí tak jen každý čtvrtý otec (26 %) a necelá třetina matek (32 %) viz graf 4.

Are parents encouraging their daughters to pursue STEM?

Graph 4. We asked school girls (11-18) to rate on a scale from 1-5: do you agree or disagree with the following statement: 'Both parents often talk to me about STEM and encourage me to pursue STEM'. We used a scale where 1 = "strongly disagree" and 5 = "strongly agree".

■ Strongly agree or agree
■ Strongly disagree or disagree

České dívky v evropském srovnání stále nadprůměrně nahlízejí vědu a technologie jako na mužskou doménu – šest z deseti dívek (59 %) u nás si asociuje při vyslovení slova „věda“ muže a zároveň dvě pětiny českých dívek si neumí představit kariéru ve vědě a technologiích, což je nejvyšší číslo ze všech sledovaných zemí.¹⁷⁵

Další disciplínou, kterou postihuje genderový stereotyp, jsou humanitní, sociální vědy a zdravotnictví, které jsou často naopak vnímány jako "ženské" obory. Genderově podmíněné vnímání povolání může ovlivnit rozhodování mužů, zejména chlapců, kteří se mohou vyhýbat těmto feminizovaným oborům kvůli obavám z toho, že budou vnímáni jako méně mužští. Konkrétně se v ČR celkem 46 % žen a 21 % mužů rozhodne pro studium pedagogiky, zdravotnictví, sociálních služeb či humanitních a uměleckých oborů, které jsou finančně nedostatečně ohodnocené.¹⁷⁶ Tuto perspektivu taktéž potvrzuje i průzkum z roku 2010 zaměřený na volbu dalšího vzdělání patnáctiletých žáků a žákyň. Rodiny chlapců vybírají budoucí povolání dle finanční lukrativnosti s ohledem na stereotypně vnímanou roli muže jakožto živitele rodiny. V rodinách dívek se při výběru povolání přihlíží k možnostem skloubení povolání

¹⁷⁴ Průzkum společnosti Microsoft zahrnul dvanáct evropských zemí: Českou republiku, Belgii, Finsko, Francii, Itálii, Irsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Rusko, Slovensko a Velkou Británii. Studie proběhla mezi 11 500 dívkami ve věku 11-18 let, z toho 500 z Česka.

¹⁷⁵ Blíže viz [Why don't European girls like science or technology? - Microsoft News Centre Europe](#)

¹⁷⁶ Blíže viz [Czechia | Knowledge | 2022 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality \(europa.eu\)](#)

s mateřstvím, případně s další péčí.¹⁷⁷ Všechny děti by měly být povzbuzovány, aby se věnovaly oblastem, které je skutečně zajímají, a ne na základě toho, co se od nich očekává na základě jejich pohlaví.

---

¹⁷⁷ Bližší viz [\(PDF\) S genderem na trh. Rozhodování o dalším vzdělání patnáctiletých | Katerina Lisková and Iva Šmídová - Academia.edu](#)

Rovnost žen a mužů ve vědecké profesi

Klíčovou roli v podpoře genderové rovnosti ve vědeckém prostředí a jeho výzkumu hraje NKC – gender a věda¹⁷⁸, která přispívá k diskusi o rovných příležitostech a inkluzivitě v akademickém světě. Pomáhá vytvářet podmínky, aby ženy měly stejné příležitosti jako muži, poskytuje konkrétní podporu ženám ve vědě, včetně konzultací, informací a možnosti účastnit se různých akcí a workshopů. NKC – gender a věda se také v letech 2017 a 2018 pokusilo zmapovat pracovní podmínky výzkumných pracovníků a pracovníc na českých veřejných vysokých školách a výzkumných institucích. Hlavními překážkami, jež se dotýkaly genderové perspektivy, byly identifikovány zastoupení žen a mužů ve vedení, genderové znevýhodňování a sladování práce s rodinou.¹⁷⁹

Přestože akademická obec hodnotila genderovou kulturu na svém pracovišti relativně pozitivně, muži vnímali situaci mnohem pozitivněji než ženy. Domnívali se, že nadřízení jednají s muži a ženami stejně (59 % mužů oproti 39 % žen), že muži a ženy mají stejné šance na postup do vedoucích a rozhodovacích pozic (56 % mužů oproti 36 % žen) a že na jejich pracovišti panuje vstřícná atmosféra bez urážek a sexismu (68 % mužů oproti 55 % žen). Výsledky mohou být ovlivněny i faktem, že ženy zastávají vedoucí pozice v akademických institucích výrazně méně často než muži. Vedoucí pozici mezi respondenty zastávalo 30 % mužů, zatímco u respondentek to bylo cca 18 % žen. S rostoucí kvalifikací se také zvyšuje rozdíl mezi zastoupením žen a mužů ve vedoucích pozicích. Rozdíly v zastoupení žen a mužů ve vedoucích pozicích se ukazují také mezi jednotlivými obory. Nejvýrazněji se objevují především v oblasti lékařství, přírodních věd a techniky.¹⁸⁰ Ve stejných oblastech ženy vnímají své pracovní prostředí jako soutěživé a plné rivalit (z technických 62 %, zemědělských 53,1 % a přírodních věd 48,5 %), naopak mezi muži se cítí nejvíce kolegiálně v oblasti technických věd (32,4 %) a humanitních oborech (39,5 %).

Zkušenosti s nějakou z forem znevýhodnění na svém současném pracovišti má cca 45 % akademiček a 31 % akademiků. Mezi nejčastější důvody uváděli obě pohlaví osobní neshody s nadřízenými a kolegy (uvedlo je necelých 53 % mužů a cca 36 % žen se zkušeností se znevýhodněním). Ženy naopak 7krát častěji než muži uvedli důvod pohlaví. Kromě pohlaví se u některých příčin znevýhodnění ukázal také statisticky významný vliv věku a oborového zaměření. Lékařské vědy byly ve výzkumu jediným oborem, kde byl vyšší podíl mužů se zkušeností znevýhodnění než žen (blíže viz graf č. tabulka 73).

¹⁷⁸ Blíže viz: [NKC - gender a věda \(genderaveda.cz\)](https://genderaveda.cz)

¹⁷⁹ Blíže viz: [Stres, nejistota, nízké mzdy a nevitáné rodičovství | NKC - gender a věda \(genderaveda.cz\)](https://genderaveda.cz)

¹⁸⁰ Blíže viz: [Microsoft Word - Vohlidalova_akademici2017_FINAL_2_8 \(genderaveda.cz\)](https://genderaveda.cz)

Tabulka 73: Podíl lidí se zkušeností se znevýhodněním podle oboru a pohlaví, v %

Pohlaví	Přírodní vědy*	Technické vědy*	Zemědělské vědy	Lékařské vědy	Humanitní vědy*	Sociální vědy
Žena	42,9	54,7	64,6	47,2	46,7	37,7
Muž	25,7	25,0	60,6	51,3	36,2	34,0
Celkem	33,7	37,9	62,2	49,3	40,9	36,0

Zdroj dat: Akademici a akademičky 2017, SOÚ AV ČR N = 2089; pozn.: rozdíly podle oboru jsou stat. významné,

*) statisticky významné rozdíly mezi muži a ženami v rámci daného oboru.

Vysoký podíl žen se na svém pracovišti vnímá znevýhodnění z důvodu rodičovství (cca čtvrtina žen), ale jen cca 3 % mužů označilo mezi hlavními důvody znevýhodnění rodičovství. Narážky na neslučitelnost rodičovství s akademickou prací (tj. s názorem, že by nebylo vhodné mít v nejbližší době děti nebo že by musely opustit práci, pokud by měly děti) výrazně častěji zažívají ženy. Podle průzkumu se značná část kolegyně či kolegů nebo nadřízených domnívá, že není vhodné zůstat na rodičovské dovolené déle než jeden rok. Kromě toho téměř 30 % žen a 16,5 % mužů uvedlo, že jim bylo naznačeno, že by nebylo vhodné mít v blízké budoucnosti děti. Dokonce cca 15 % žen a 8 % mužů se setkala s názorem, že by museli opustit své zaměstnání, pokud by se rozhodli mít děti.

Přehled datových souborů ke kapitole Poznání seřazených podle roku sběru

Why Europe's girls aren't studying STEM

Realizace: Microsoft Philanthropies & Education Communications for Europe

Cílová skupina: dívky z 12 zemí Evropy (Belgie, Česká republika, Finsko, Francie, Itálie, Irsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Rusko, Slovensko, Velká Británie) ve věku 11–18 let

Obsah: názory na oblast související s vědou, technikou, inženýrstvím a matematikou

Metoda sběru dat: kvantitativní sběr dat

Velikost souboru: 11 500, z toho 500 Češek

Rok: 2017

Akademičtí a akademičky 2017: zpráva z dotazníkového šetření akademických a vědeckých pracovníků a pracovníků ve veřejném sektoru

Realizace: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i v rámci projektu „ Analýza bariér a strategie podpory genderové rovnosti ve vědě a výzkumu“

Cílová skupina: odborníci, pedagogičtí nebo vědečtí a výzkumní pracovníci a pracovnice působící v českém veřejném akademickém sektoru

Obsah: pracovní a životní podmínky akademiček a akademiků na jednotlivých vybraných akademických institucích v ČR

Metoda sběru dat: náhodný výběr, on-line dotazník

Velikost souboru: 2089

Rok: 2018

Hodnocení kvality vzdělávání a možnosti dosažení vzdělání českou veřejností – září 2019

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: úroveň vzdělávání na jednotlivých typech škol, hodnocení jejich dosavadního školního vzdělávání

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1046

Rok: 2019

Kapitola Společnost

Otázka rovných příležitostí pro muže a ženy je již po desetiletí předmětem společenských diskusí ve všech demokratických společnostech. V současné době je všeobecně přijímáno, že občanská rovnost je základním principem, který zahrnuje rovnost mezi muži a ženami. Jak ukazují ale průzkumy nejen realizované českými instituty a společnostmi, ale také ty mezinárodní, k „úplné“ rovnosti je třeba mnohé zlepšovat. Pro odstranění překážek při prosazování rovnosti je proto nezbytné mít dostatek údajů o názorech veřejnosti na rovnost žen a mužů. Jedním z důležitých zdrojů poskytujících informace o názorech veřejnosti jsou průzkumy veřejného mínění. Jak rezonují českou společností témata spojená s postavením žen ve společnosti a genderovou rovností? Jak na rovnost nahlízejí čeští muži a ženy? Jaký je postoj společnosti k vzdělání, zaměstnání, rodičovství nebo genderovým stereotypům?

Názory veřejnosti ve vztahu k rovnosti žen a mužů

V letech 2002–2016 si Odbor rovnosti žen a mužů (tehdy ještě Oddělení rovnosti žena mužů) nechal provést sociologický průzkum s názvem Trendy v sociálních a politických mechanismech ovlivňujících vztahy mezi muži a ženami¹⁸¹. Cílem výzkumu bylo poskytnout validní a kontinuální srovnání názorových trendů v oblasti rovnosti žen a mužů. Vzhledem k časovému ohraničení naší metaanalýzy, budeme pracovat pouze s datovým souborem z roku 2016. Česká veřejnost se v roce 2016 přiklání k názoru, že příslušnost ke konkrétnímu pohlaví ovlivňuje postavení ve společnosti. Tento názor zastávalo 7 z 10 Čechů a Češek, přičemž genderové rozdíly nebyly statisticky významné. Stejně se k tomuto tématu klonili respondenti a respondentky z průzkumu agentury Ipsos (2014), kdy existující nerovnost příležitostí mezi muži a ženami v české společnosti vnímá 73 %. Zde ale mnohem více ženy (z 83 %) než muži (59 %).¹⁸² Těmto zjištěním odpovídají i výsledky šetření Eurobarometru (2015), podle kterého se 52 % české veřejnosti domnívá, že nerovnosti žen a mužů v naší společnosti přetrvávají.¹⁸³ Česká veřejnost z cca 70 % souhlasí s tím, že děti by měly být vychovávány bez ohledu na to, zda jsou to chlapci nebo dívky, ovšem přesvědčeno o tom, že děti jsou dnes skutečně vychovávány bez ohledu na jejich pohlaví, je jen 66 %. Důležitost zrovnoprávnění mužů a žen ve společnosti považuje 8 z 10 dotazovaných za důležitou, méně naléhavěji projevují tento souhlas muži a věková skupina 75 let a více.¹⁸⁴ Z výzkumu Index Femina (2023) vyplývá, že předpoklad, že žena bude plnit tradiční rozdělení rolí, je nesprávný podle poloviny mužů a 70 % žen.¹⁸⁵

Největší nerovnosti existují podle české společnosti v oblasti politiky (57 % veřejnosti se domnívá, že v politice nebylo dosaženo rovnosti žen a mužů) a v zastoupení žen ve vedoucích pozicích obchodních společností (54 %).¹⁸⁶ To potvrzuje i další průzkum agentur Nielsen a ResOLUTION Group (2023), dle

¹⁸¹ Blíže viz [Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy | Vláda ČR \(gov.cz\)](#)

¹⁸² Blíže viz [TAMBOR - Radek Jalůvka \(ipsos.com\)](#)

¹⁸³ Blíže viz [Zvláštní průzkum Eurobarometr 428: Rovnost žen a mužů - Data Europa EU](#)

¹⁸⁴ Blíže viz [Deskriptivní zpráva za jednotlivé lokality \(gov.cz\)](#)

¹⁸⁵ Blíže viz [debata-solvo.pdf](#)

¹⁸⁶ Blíže viz [Zvláštní průzkum Eurobarometr 428: Rovnost žen a mužů - Data Europa EU](#)

kterých se čeští uživatelé a uživatelky internetu domnívají, že oblastí, kde by se mělo nejvíce usilovat o dosažení rovnosti žen a mužů, je obsazování pozic ve vysokých veřejných funkcích a trh práce, který je zároveň vnímán jako druhá nejhorší oblast z hlediska rovnosti. Panelisté a panelistky v tomto výzkumu hodnotili rovnost žen a mužů ve čtyřech oblastech: péče o rodinu, trh práce/zaměstnání, rozhodování a vzdělávání škálou podobnou známkování ve škole.¹⁸⁷ Je nutné zmínit, že z neaktuálnějšího výzkumu institutu Solvo Index Femina vyplynulo, že jsou to spíše ženy, které považují ženy ve vysokých funkcích za „něco neobvyklého“ více než mužská populace.¹⁸⁸ Jako oblast s nejvyšší mírou rovnosti respondenti a respondentky výzkumu Nielsen a ResOLUTION Group hodnotili vzdělávání.

Podle výše zmíněného výzkumu Index Femina je postoj české společnosti k emancipaci žen zhruba na půli cesty. Index Femina zkoumá postoje v různých oblastech, včetně postavení na trhu práce, vedoucích rolí a rozdělení odpovědnosti za domácnost a péči o děti. Na základě odpovědí na 57 otázek index hodnotí míru dodržování tradičních a moderních genderových rolí. V České republice dosahuje průměrný index 53 bodů ze 100, přičemž ženy získaly 56 bodů a muži 48 bodů.¹⁸⁹ Zajímavé je, že zpráva ukazuje, že 17 % respondentů a respondentek se považuje za feministy a feministky, přičemž osm procent patří k mladší generaci - což je čtyřnásobek generace jejich rodičů. Více než tři čtvrtiny mužů a více než polovina žen však vnímají feminismus jako projev určité agresivity.¹⁹⁰ To v roce 2014 se podle průzkumu Ipsos za feministy považovaly dvě třetiny dotazovaných mužů i stejný poměr dotazovaných žen.¹⁹¹

S jistým nepochopením se setkáváme také s ratifikací Istanbulské úmluvy (dále jen „Úmluva“), která vznikla v roce 2011 (Česká republika Úmluvu podepsala 2. května 2016) a mimo jiné odsuzuje domácí násilí, sexuální obtěžování, znásilnění, nucené sňatky a takzvané zločiny ze cti či mrzačení genitálií, ale také zavazuje k uzákonění opatření proti násilí a diskriminaci, i ke školení zdravotního personálu či soudců a soudkyň nebo podpoře organizací, jež obětem pomáhají. Úmluva je však stále zahlcena vlnou mediální dezinformace, na polopravdách se podílejí i kampaně některých politiků a političek a platformy proti ratifikaci Istanbulské úmluvy Českou republikou. V roce 2018 provedlo CVVM první rozsáhlé šetření o Úmluvě a dotazy směřovaly k vysvětlení, čeho se tato úmluva týká a zda by podle jejich názoru Parlament ČR měl, nebo neměl Istanbulskou úmluvu schválit. Většina dotazovaných, konkrétně 72 %, netuší, čeho se Istanbulská úmluva týká. Na otázku, zda by měl Parlament ČR Istanbulskou úmluvu schválit, odpovědělo kladně 18 % lidí, proti bylo 13 % a 69 % nevědělo.¹⁹² Na stejné otázky se CVVM ptalo občanů a občerek i v roce 2021. Přestože v roce 2018 Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády vydal brožuru, která obsahuje přehled těch nejčastějších mýtů a dezinterpretací spojených s úmluvou proti násilí na ženách¹⁹³, konalo se mnoho diskuzí na toto téma, v médiích se o Istanbulské úmluvě začalo hovořit seriózněji, česká veřejnost nevykázala velké pokroky v povědomí o významu Úmluvy. Stále téměř tři čtvrtiny (74 %) dotázaných nedokázaly na otevřenou otázku odpovědět. Na druhé straně přibližně (14 %) dotázaných správně uvedla, že se tzv. Istanbulská úmluva týká násilí.

¹⁸⁷ Blíže viz [8. března je Mezinárodní den žen | simar.cz](#)

¹⁸⁸ Blíže viz [debata-solvo.pdf](#)

¹⁸⁹ Blíže viz [Survey: Half of Czechs think women should do the cooking and cleaning - Prague, Czech Republic \(expats.cz\)](#)

¹⁹⁰ Tamtéž

¹⁹¹ Blíže viz [TAMBOR - Radek Jalůvka \(ipsos.com\)](#)

¹⁹² Blíže viz [pm190111.pdf \(cas.cz\)](#)

¹⁹³ Blíže viz [brozura_IU.pdf \(gov.cz\)](#)

Na otázku, zda by měl Parlament ČR Istanbulskou úmluvu schválit, odpovědělo kladně 21 % lidí, 71 % dotázaných neví či nemá názor.¹⁹⁴ Na neschválení Istanbulské Úmluvy Senátem ČR v lednu v roce 2024 rychle zareagovala výzkumná agentura STEM/MARK, která v únoru 2024 realizovala šetření týkající se povědomí o obsahu Úmluvy a případné realizace a schválení.¹⁹⁵ Téměř 70 % dotazovaných přesně neví, o čem Istanbulská úmluva pojednává, ale zároveň je 74 % pro její schválení.¹⁹⁶ Přestože muži zpočátku více věděli, co se pod pojmem „Istanbulská úmluva“ skrývá, jsou to ženy, které se po jeho vysvětlení přiklání k tomu, aby úmluva v ČR platila. Těm, kteří hlasovali proti implementaci Istanbulské úmluvy v České republice, vadí, že se v ní pracuje s pojmem gender. V rámci tohoto šetření má s pojmem gender v úmluvě problém pouze 5 % z těch, kteří jsou proti jejímu zavedení. Odpůrce „trápí“ jiné důvody. 25 % z nich se domnívá, že máme dostatečně zpracovanou legislativu týkající se násilí. Každý desátý "odpůrce" nesouhlasí s implementací této úmluvy kvůli zapojení neziskových organizací, nebo protože si myslí, že bychom měli vytvářet vlastní zákony a nepřijímat cizí.

Genderové stereotypy, sexismus a česká společnost

Genderové stereotypy mají významný dopad na nerovnosti mezi muži a ženami. Tyto stereotypy jsou sociálně konstruované představy o tom, jak by se muži a ženy měli chovat a jaké role by měli zastávat. Přispívají k nerovnostem tím, že omezují možnosti jednotlivců na základě jejich pohlaví a podporují diskriminační praktiky v různých oblastech, včetně pracovního trhu, vzdělávání a rodinného života. Povinnost potírat negativní genderové stereotypy České republiky vyplývá zejm. z Úmluvy OSN o odstranění všech forem diskriminace žen a z několika dalších klíčových dokumentů a strategií¹⁹⁷, včetně té české Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030¹⁹⁸.

Genderové stereotypy mohou mít negativní dopad nejen na ženy, ale i na muže. Stereotypy očekávají od mužů, aby byli dominantní, nezávislí a emocionálně silní, což může vést k tlaku na potlačování emocí a vyhýbání se projevům zranitelnosti. Muži mohou být také negativně ovlivněni genderovými stereotypy v právním systému, zejména v otázkách péče o děti a výživného či v péči o duševní zdraví.¹⁹⁹ Boj proti genderovým stereotypům a podpora rovnosti pohlaví je tedy důležitá nejen pro ženy, ale pro všechny, protože pomáhá vytvářet společnost, kde mají lidé svobodu volby bez omezení založených na pohlaví.

S tradičními rolemi a s ním spojenými stereotypy se každý z nás setkává v každodenním životě. Platová nerovnost, otázka sladění pracovního a rodinného života, nízké zastoupené žen v politice, vědeckých oborech a vysokém managementu či domácí a genderově podmíněné násilí jsou jen některými z přetrvávajících problémů, které vytvářejí nerovné postavení žen v České republice. I přes důležitost

¹⁹⁴ Blíže viz [pm210713.pdf \(cas.cz\)](#)

¹⁹⁵ Blíže viz [Istanbulskou úmluvu by lidé schválili, o čem přesně je, ale většina neví | STEM/MARK \(stemmark.cz\)](#)

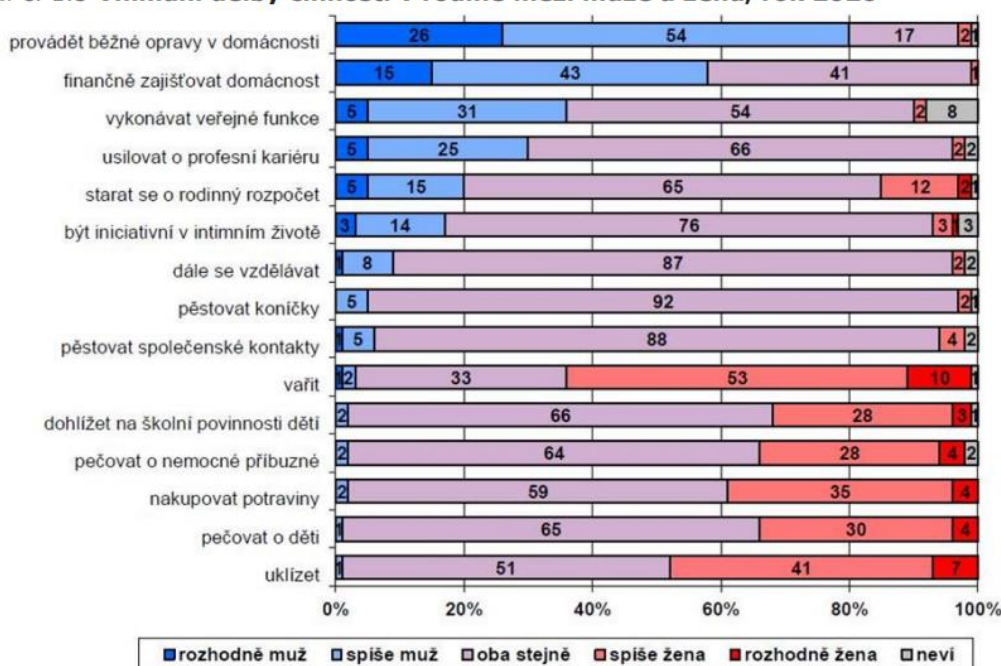
¹⁹⁶ Pro vysvětlení byla v rámci výzkumu uvedena definice této úmluvy a až následně byly lidem položeny otázky směřované na jejich názory a postoje týkající se této problematiky

¹⁹⁷ Blíže viz [Strategie pro rovnost žen a mužů - Evropská komise \(europa.eu\)](#) a [ZPRÁVA o odstranění genderových stereotypů v EU | A7-0401/2012 | Evropský parlament \(europa.eu\)](#)

¹⁹⁸ Blíže viz [Strategie rovnosti žen a mužů.pdf \(gov.cz\)](#)

zrovnoprávnění mužů a žen v ČR přetrvává v relativně velkém rozsahu tradiční dělba práce rodiny. Muži i ženy sice deklarují podporu rovnoprávnějšímu postavení otců a matek v rodině a vyrovnání jejich rolí v péči a výchově dětí, současně si však muži nechtějí příliš nechat vzít své postavení živitele a ženy si do jisté míry chrání svoji pečovatelskou roli.²⁰⁰ Výkon většiny domácích prací v českých domácnostech leží i nadále na ženách. Zapojení žen do domácích prací se navíc zvyšuje, jsou-li v rodině děti.²⁰¹ Často se musí vypořádat s nerovnoměrným rozdělením mentální zátěže, která může vést k vyčerpání a stresu. Mentální zátěž zahrnuje nejen fyzickou práci, ale také emoční a psychickou náročnost plánování, organizování a řešení každodenních úkolů souvisejících s péčí o děti a domácnost. Tato skrytá práce často zůstává neviditelná a nedoceněná. Na názory české společnosti na rozdělení činností v rodině se zaměřilo několik analýz i studií. Například ty od CVVM vykazují zřetelné rozdíly zejména podle pohlaví (viz graf 1.5).

Graf č. 1.5 Vnímání dělby činností v rodině mezi muže a ženu, rok 2020

Pozn.: Položky v grafu jsou řazeny sestupně podle dosaženého skóre souhlasu s tím, že činnost v rodině má vykonávat muž.

Zdroj: převzato z CVVM 2020b

Mužům česká společnost přisuzuje provádění běžných oprav v domácnosti z 80 %, finanční zajištění rodiny (58 %, z toho jen 1 % si myslí, že by to měla být žena). Silně je cítit i názor populace, že by měla být mužskou dominancí také iniciativa milostného života (ze 17 % u mužů a pouze ze 4 % u žen). Ženám je naopak dominantně přisuzováno vaření (63 %), uklízení (48 %), nákup potravin (39 %), péče o děti (34 %), péče o nemocné příbuzné (32 %) a dohlížení na školní povinnosti a doprovod na kroužky (31 %).²⁰² Stejně preference rozdělení činností jak mužů, tak žen byly identifikovány ve výzkumu ppm factum z roku 2014²⁰³ a také v roce 2024 agenturou Ipsos, kde si polovina populace myslí, že za domácí práce

²⁰⁰ Blíže viz [vz_480.pdf \(vupsv.cz\)](#)

²⁰¹ Blíže viz [vz_509.pdf \(vupsv.cz\)](#)

²⁰² Blíže viz [ov200331.pdf \(cas.cz\)](#)

²⁰³ Blíže viz [Deskriptivní zpráva za jednotlivé lokality \(gov.cz\)](#)

(žehlení, vaření, praní, uklízení) má být (spíše) odpovědná žena, zatímco 75–80 % populace se domnívá, že za drobné opravy v domácnosti a základní údržbu a opravy je zodpovědný muž.²⁰⁴

Určitý vliv na názory na genderovou dělbu práce má rodinné zázemí respondentů a respondentek a trajektorie jejich osobního života. Respondentky a respondenti, kteří vyrostli v úplné rodině s oběma vlastními rodiči, významně častěji požadují, aby se v partnerství starali o rozpočet oba rovnoměrně oproti těm, kteří vyrostli v úplné rodině s jedním nevlastním rodičem a v neúplné rodině pouze s jedním z rodičů. Respondentky a respondenti z úplných rodin více tíhli k rovnovážnému rozdělení rolí i v dalších činnostech individuálních (např. kariéra) a rodinných (např. úklid). Odlíšné jsou postoje těch, kteří zažili během svého dětství rozvod rodičů, ti více inklinují ke krajním variantám odpovědí a větší podíl z nich se přiklání k tomu, že muž by se měl starat o rodinný rozpočet a také budovat kariéru a mít veřejné funkce. Naopak ti, co rozvod rodičů nezažili, více uváděli rovnoměrný podíl muže i ženy na těchto činnostech.²⁰⁵

U péče o děti je vidět postupná proměnlivost stereotypních představ o rozdělení rolí. Postupně roste požadavek na účast muže při péči o dítě. Na konci 90. let se 50 % veřejnosti domnívalo, že by péče o děti měla být rozdělena rovnoměrně mezi oba rodiče, v roce 2014 to bylo podle výzkumu ppm factum 63 %²⁰⁶, v roce 2020 to již byly dvě třetiny dotázaných (2020).²⁰⁷ Podle výzkumu Stabilita rodiny (2020) s názorem, že by o děti měli v rodině pečovat oba rodiče stejně, souhlasily více než tři čtvrtiny dotázaných. Mladší generace mužů se zřejmě s důrazem na stereotypní roli „živitele“ častěji domnívaly, že je péče spíše úkolem ženy (25 % proti 17 % ve věku starším 45 let).²⁰⁸

Zajímavé je se podívat na otázku péče o děti v případě rozchodu/rozvodu partnerů. Na tuto problematiku se zaměřil Výzkumu veřejného mínění k problematice stability současných rodin se zaměřením na uspořádání péče o nezletilé děti po rozvodu/rozchodu rodičů (dále jen „Stabilita rodiny 2020“). Naprostá většina české veřejnosti se podle výzkumu Stabilita rodiny 2020 domnívá, že otcové mohou pečovat o děti stejně dobře jako matky (87 %). Zároveň je ale patrný příklon společnosti k tomu, že by se o děti v ranějším věku měly spíše starat matky (tři čtvrtiny by volily převážnou péči matky) viz tabulka 4.4. a od školního věku je považována za nejideálnější rovnoměrná (střídaná) péče rodičů již z více než tří čtvrtin populace. Z hlediska genderu se podle výzkumu přiklánějí muži k rovnoměrné péči rodičů ve větší míře než ženy.

²⁰⁴ Blíže viz [debata-solvo.pdf](#)

²⁰⁵ Blíže viz [vz_480.pdf \(vupsv.cz\)](#)

²⁰⁶ Blíže viz [Deskriptivní zpráva za jednotlivé lokality \(gov.cz\)](#)

²⁰⁷ Blíže viz [ov200331.pdf \(cas.cz\)](#)

²⁰⁸ Blíže viz [vz_509.pdf \(vupsv.cz\)](#)

Tabulka č. 4.4 **Názor na nejvhodnější typ péče o dítě po rozchodu rodičů podle jeho věku (v %)**

Věk dítěte	Převážná péče matky	Převážná péče otce	Víceméně rovnoměrné střídání matky i otce v péči	Nevím
Mladší 3 let	74,9	0,6	13,8	10,8
Ve věku 4 až 6 let	38,4	1,8	48,7	11,1
Ve věku 7 až 10 let	14,0	2,2	72,4	11,5
Ve věku 11 až 14 let	7,5	3,1	77,8	11,6
Ve věku 15 až 18 let	5,1	4,7	76,8	13,4

Zdroj: *Stabilita rodiny a porozchodová péče o děti ve veřejném mínění 2020*

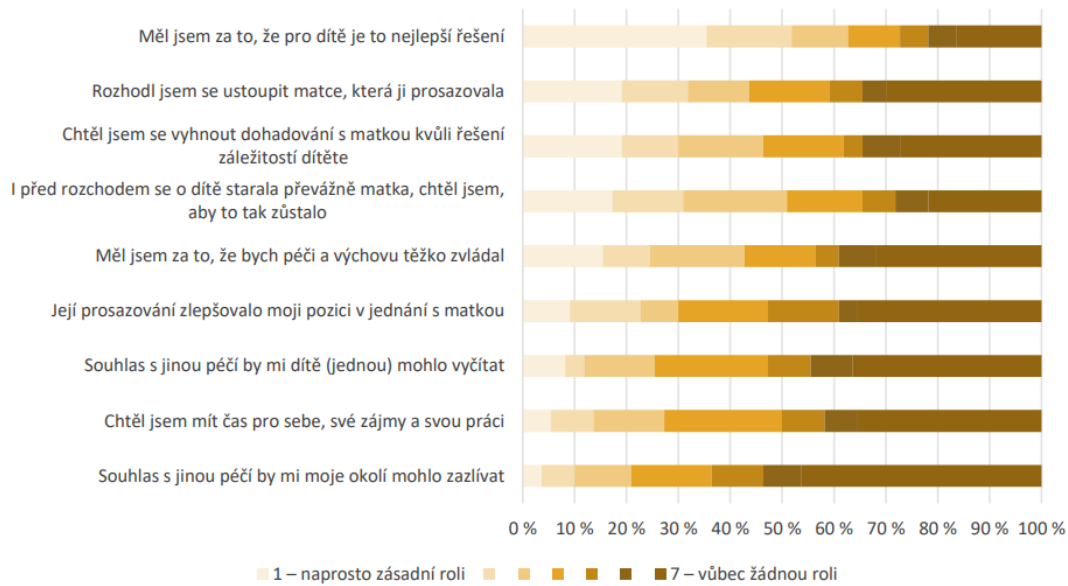
Jak se staví česká společnost k právní úpravě uspořádání péče o děti po rozchodu/rozvodu rodičů, respektive k výlučné péči? V Česku jsou děti soudy stále převážně svěřovány do výlučné péče matky (v současnosti kolem tří čtvrtin dětí, o jejichž péči rozhodoval soud). Výlučná péče je v očích veřejnosti stále spojena s péčí matek, které o ni žádají častěji než otcové. Nízký zájem o svěřeni dítěte do výlučné péče otcům přisuzuje 32 % mužů a 43 % žen. Samotní muži na rozdíl od žen častěji odmítají názor, že otcové mívají zájem získat děti do své výlučné péče jen zřídka. V rámci dotazníkového šetření *Dítě v rodičovském konfliktu (2021)* s tímto názorem souhlasí takřka 60 % žen, cca 30 % z nich s ním naopak nesouhlasí. U mužů je poměr souhlasu a nesouhlasu opačný²⁰⁹. Je nutné ale zmínit, že tohoto výzkumu se účastnili rodiče s vlastní zkušeností s péčí o dítě po rozchodu. Čeští muži se kloní k názoru, že mají menší šanci dostat své děti do výlučné péče. S tím souvisí i poměrně častý souhlas s výrokem, že dítě by mělo být v péči otce pouze, pokud ji matka nezvládá. Tento názor zastává i více než třetina mužů.²¹⁰ Pokud muži přenechali výlučnou péči matce, nejčastěji ve výzkumu *Dítě v rodičovském konfliktu I. (2023)* nejčastěji uváděli, že hlavní roli v tomto rozhodnutí hrál důvod, že pro dítě to byla nejlepší možnost. Další možnosti viz graf č. 4.17.²¹¹

²⁰⁹ Blíže viz [vz_545.pdf \(vupsv.cz\)](#)

²¹⁰ Blíže viz [vz_509.pdf \(vupsv.cz\)](#)

²¹¹ Blíže viz [vz_545.pdf \(vupsv.cz\)](#)

Graf č. 4.17 Jakou roli hrály u mužů s převážnou péčí ve volbě výlučné péče matky krátce po rozchodu následující důvody či okolnosti (v %):

Pozn.: N = 110

Zahrnuti jsou rezidenční i nerezidenční otcové. U rodičů, kteří řešili úpravu péče o dítě soudní cestou, se preference váží k počátku prvního soudního řízení. U ostatních rodičů se váží k prvním třem měsícům po rozchodu.

Média a rovnost žen a mužů

Média jsou mocným prostředkem, který může ovlivnit naše vnímání světa kolem nás. Hrají klíčovou roli ve formování veřejného mínění, na druhé straně mohou také přispívat k šíření a upevnování genderových stereotypů. Jistou roli hraje i to, že ačkoliv na pozicích moderátorek či redaktorek převažují v českých médiích ženy, jsou to převážně muži, kteří rozhodují o obsahu médií.²¹² Vysoké zastoupení žen na pozici moderátorek je zřejmě spojeno s genderovým aspektem této pozice, a sice důrazem na reprezentativnost, vzhled a komunikační schopnosti, což jsou tradičně požadavky kladená na ženy. V roce 2023 se utvořila platforma Ženy v médiích, která upozorňuje na genderovou nerovnost v českých médiích²¹³. Ta představila studii Být novinářem a novinářkou v Česku, které se zúčastnilo 472 novinářů a novinářek, a zabývala se otázkami na pracovní podmínky, sladování rodinného a pracovního života a také zkušenostem s obtěžováním na pracovišti. Zajímavé je zjištění, týkající se zkušenosti s násilím, obtěžováním. S urážkami, nadávkami, zesměšňováním nebo hanlivými vtipy, ať již online nebo offline, se osobně setkali téměř všichni novináři a novinářky (97 %). Zatímco muži mají častěji zkušenost s útoky na politickou orientaci a profesní pověst, novinářky zase čelily útokům na svou inteligenci, gender a vzhled. Útoky veřejnosti u novinářek také mnohem častěji vedou k pochybnostem o vlastní osobě a snížení sebevědomí (to uvedlo 71 % žen, ale pouze 38 % mužů) a perfekcionismu s cílem vyhnout se negativní reakci (68 % žen a 44 % mužů). Zhruba čtvrtina dotazovaných (opět častěji žen) se v důsledku útoků raději vyhýbá určitým tématům nebo zdrojům, nebo dokonce kvůli nim zvažuje odchod z redakce nebo profese.²¹⁴

Podobně jako jiná mediální sdělení i reklama spolutváří kulturní hodnoty a způsoby uvažování. Reklama není pouhým nástrojem prodeje služeb a zboží. Sexistická reklama se může objevit v mnoha různých formách. Může to být zobrazení žen jako sexuálních objektů, stereotypizace jejich rolí a postojů, nebo dokonce zesměšňování a ponižování žen. Tento typ reklamy často vede k normalizaci a upevnění patriarchálních postojů a může mít vážné důsledky pro ženy a muže. Kromě toho mohou být sexistické reklamy potenciálním faktorem přispívajícím k diskriminaci a násilí vůči ženám. Pokud jsou ženy zobrazeny jako sexuální objekty, mohou být vnímány jako méněcenné a zranitelné. To může vést až k násilí a sexuálnímu obtěžování. Na negativní vlivy sexismu v reklamě upozorňovala od roku 2009 do roku 2019 nezisková organizace NESEHNUTÍ prostřednictvím anticeny Sexistické prasátečko.²¹⁵ V roce 2018 realizovala prostřednictvím CVVM rozsáhlý průzkum, který se zabýval postoji veřejnosti k sexistické reklamě a také k objektifikaci žen a mužů, zobrazování násilí a stereotypy obecně. Výzkum ukázal, že většina spotřebitelů a spotřebitelek v Česku se shoduje na tom, že sexistické reklamy mají negativní dopad na společnost. Zejména tak vnímají reklamy, v nichž je zobrazena nějaká forma sexistického obsahu. Ze zkoumaných forem sexistického obsahu v reklamě dotázaným nejvíce vadilo zobrazování násilí vůči ženám (91 %), zesměšňování lidí na základě toho, jak vypadají (75 %) a

²¹² Blíže viz [Ženy jsou sice v českých médiích vidět, o obsahu ale stále rozhodují hlavně muži — HlídacíPes.org \(hlidacipes.org\)](https://www.hlidacipes.org/)

²¹³ Blíže viz [Ženy v médiích \(zenyvmediich.cz\)](https://zenyvmediich.cz/)

²¹⁴ Blíže viz [BÝT NOVINÁŘEM A NOVINÁŘKOU V ČESKU — Ženy v médiích \(zenyvmediich.cz\)](https://zenyvmediich.cz/)

²¹⁵ Blíže viz [Sexistické prasátečko – Nezávislé Sociálně Ekologické Hnutí // NESEHNUTÍ \(nesehnuti.cz\)](https://www.nesehnuti.cz/)

zobrazování stereotypů (54 %). Sexistické reklamy vnímaly více kriticky ženy než muži, nejvíce v případech zobrazování odhalených ženských těl, pokud nesouvisí s prodávaným výrobkem či službou, které vadí 65 % žen a pouze 38 % mužů) blíže viz tabulka 1.1.²¹⁶ Pokud veřejnosti konkrétní forma sexistického obsahu v reklamě vadila, bylo to nejčastěji z důvodu, že se jim to nelíbí či zdá ošklivé, a také, že to přispívá k nerovnostem mezi muži a ženami ve společnosti.

Tabulka 1: Názory na obsah reklamy – srovnání mužů a žen

	Ženy vadí / nevadí	Muži vadí / nevadí
násilí vůči ženám	94/4	87/10
zesměšňování lidí na základě toho, jak vypadají	84/13	67/27
stereotypy v souvislosti se ženami	63/33	45/48
stereotypy v souvislosti s muži	61/34	48/45
odhalené ženské tělo, pokud nesouvisí s prodávaným výrobkem či službou	65/32	38/57
odhalené mužské tělo, pokud nesouvisí s prodávaným výrobkem či službou	55/42	45/49
vystupují zde pouze ženy a muži odpovídající určitému ideálu krásy	53/43	40/54

Pozn.: Vadí je součtem odpovědí „velmi vadí“ + „spíše vadí“, nevadí je součtem odpovědí „velmi nevadí“ a „spíše nevadí“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8.–20. 9. 2018, respondenti a respondentky starší 15 let, osobní rozhovor.

I když české zákony sexismus v reklamě explicitně neřeší, zákon o regulaci reklamy stanovuje, že reklama nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí obsahovat jakoukoliv diskriminaci.²¹⁷ V roce 2021 došlo k průlomovému rozhodnutí Nejvyššího správního soudu²¹⁸. Soud rozhodl, že sexistická reklama představuje diskriminaci žen, snižuje jejich důstojnost a je v rozporu s dobrými mravy. Podle soudu je nahé ženské tělo nemající jakoukoliv souvislost s propagovanou činností protizákonná, konkrétně diskriminační vůči ženskému pohlaví a snižující lidskou důstojnost. Toto rozhodnutí nastavuje novou laťku toho, co lze vnímat jako sexismus.

²¹⁶ Blíže viz [Sexistická-reklama WEB.pdf \(nesehnuti.cz\)](#)

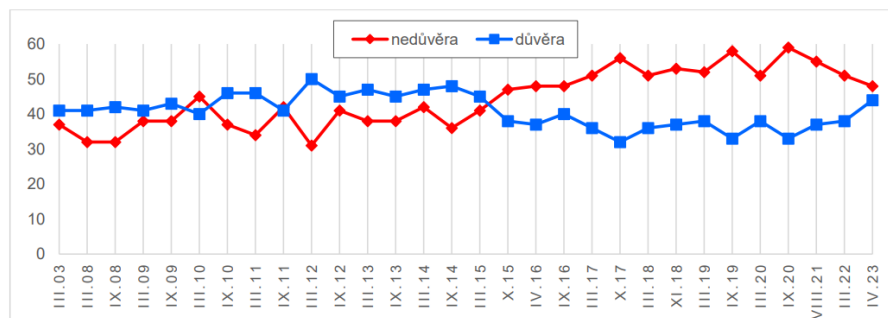
²¹⁷ Blíže viz [Odzvonilo sexistické reklamě v Česku? Soudní rozhodnutí přináší průlom : Marketing journal \(focus-age.cz\)](#)

²¹⁸ Rozhodnutí ze dne 31. března 2021, č.j. 8 As 202/2019-43 Nejvyššího správního soudu proti žalovanému Ministerstvo průmyslu a obchodu viz [Sexistická reklama pod drobnohledem Nejvyššího správního soudu: Jde o společensky přelomový rozsudek? | Právo21 – Právo srozumitelně a pro všechny \(pravo21.cz\)](#)

Nestátní neziskové organizace

Důvěra české veřejnosti v neziskové organizace je poměrně nízká. Lidé si často neuvědomují, že právě NNO poskytují celou řadu služeb, na kterých jsou závislí. Například v sociálních službách poskytují pomoc ze 60 % právě neziskové organizace.²¹⁹ CVVM zjišťuje stav důvěry k vybraným institucím veřejného života pravidelně od roku 2003 viz graf 4. Důvěra ve vztahu k neziskovým organizacím

Graf 4: Důvěra/nedůvěra neziskovým organizacím (časové srovnání v %)

Pozn.: Údaje v grafu představují součet odpovědí "rozhodně důvěřuji" a "spíše důvěřuji", respektive „spíše nedůvěřuji“ a „rozhodně nedůvěřuji“ vyjádřen v procentech.
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

vykazovala do roku 2014 relativní stabilitu, když se dlouhodobě pohybovala mírně nad hranicí 40 %. V roce 2015 došlo k výraznému snížení důvěry pod 40 %. K nejsilnějšímu poklesu došlo v letech 2012 až 2018, kdy NNO začaly být spojovány s podporou přijímání uprchlíků v době evropské migrační krize.²²⁰ Podle posledních dat pravidelného výzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (2023) důvěřuje všeobecně neziskovým organizacím 44 % obyvatel a obyvatelek, téměř 48 % jim nedůvěřuje. Situace je tak podobná jako v září 2011.²²¹ Tato nedůvěra může být způsobena různými faktory, včetně nedostatečného povědomí o práci těchto organizací, nesprávných představ o jejich činnosti nebo obecné nedůvěry v neziskový sektor.²²² Společný průzkum společností STEM, PAQ Research a Median s.r.o. z roku 2019 se zaměřil na problematiku NNO více do hloubky. Zjistil, že pod pojmem „neziskové organizace“ většina dotázaných vlastně neví, co se pod pojmem NNO skrývá. Taktéž průzkum Rodina 2019 potvrzuje nízkou informovanost o možnostech využít pomoci neziskových organizací zaměřujících se na podporu rodin, a to především rodičů samoživitelů, kteří by častěji mohli jejich služeb využívat.²²³ Přesto se 26 % respondentů a respondentek společného průzkumu považuje za aktivní podporovatele a podporovatelky a pouze 12 % za odpůrkyně a odpůrce, mezi něž častěji patří muži. Kriticky hodnotí organizace pracující s migranty, životním prostředím a rovností žen a mužů. Podle studie Úřadu vlády ČR (2016) se téměř dvě třetiny veřejnosti naopak domnívají, že je důležité, aby se o odstranění diskriminace mužů a žen snažily

²¹⁹ Blíže viz mpsv.cz/documents/20142/225517/Analýza+financování+sociálních+služeb_2019.pdf/3c8c3bf8-c747-09b0-9308-3838a646c465

²²⁰ Blíže viz [Strategie NNO 2021 2031.pdf \(gov.cz\)](https://www.gov.cz/strategie-nno-2021-2031.pdf)

²²¹ [Důvěra k vybraným institucím veřejného života a mezilidská důvěra – duben / květen 2023 - Centrum pro výzkum veřejného mínění \(CVVM\) \(cas.cz\)](https://www.cas.cz/duvera-k-vybranim-institucim-verejneho-zivota-a-mezilidska-duvera-duben-kveten-2023)

²²² Blíže viz [Fakta: Důvěra v neziskové organizace je v Česku nízká - Seznam Zprávy \(seznamzpravy.cz\)](https://seznamzpravy.cz/fakta-duvera-v-neziskove-organizace-je-v-cesku-nizka)

²²³ Blíže viz [vz_528.pdf \(vupsv.cz\)](https://vupsv.cz/vz-528.pdf)

nevládní organizace.²²⁴ Jak je patrné z výše uvedených výsledků, je důležité zaměřit se na posílení společenské důvěry, lepší mediální obraz a také na informovanost o činnosti neziskových organizací.

Doprava

V ČR chyběla do roku 2019 na národní úrovni základní, genderově tříděná data, která by pomohla analyzovat dopravu s ohledem na specifika chování žen a mužů. Projekt Dopravní chování žen v datech se zaměřil na dopravní chování, mobilitní potřeby a preference české populace. Průzkum v tomto ohledu přinesl první data, která bylo možné zohlednit při dopravním plánování v ČR. Vliv tradičního rozdělení společenských rolí je patrný zejména v případě účelu cest. Největší rozdíly mezi ženami a muži existují u cest do práce (51 % mužů cestuje denně, oproti 36 % žen) a u služebních cest, které dominantně realizují muži (nikdy pracovní cestu nerealizuje 67 % žen oproti 42 % mužů). Dále se ukazuje, že významná část respondentů a respondentek realizuje cesty s více účely, kdy se během jedné cesty snaží zařídit více různých věcí. Častější je toto jednání právě pro ženy.²²⁵

Ačkoliv vlastnictví auta považují ženy za nedílnou součást života v moderní společnosti ve stejné míře jako muži, ve srovnání s nimi ženy ve větší míře podporují aspekty udržitelné dopravy, jako je budování veřejných prostranství bez aut, nutnost řešení negativních dopadů automobilismu na životní prostředí či myšlenku, že by lidé měli omezit jízdu autem. Ženy jsou empatičtější k alternativním a udržitelným způsobům mobility a uvědomují si ve větší míře dopady extenzivní automobilové dopravy na životní prostředí. Tento trend potvrdil také výzkum Českého národního panelu, který se konal k příležitosti Světového dne bez aut. Do této akce se chtělo zapojit 59 % žen a pouze 41 % mužů. Nejčastějším důvodem zapojení se je ochrana životního prostředí obecně (uvádí to téměř 3/5 z nich), více ženy (61 %), prospěch pro své zdraví (54 %) a snížení emisí a zlepšení ovzduší (více v něj věří ženy 50 %).²²⁶

Určitý genderový aspekt lze spatřit také v preferenci dopravního prostředku. Výrazně více se v roli řidiče objevují čeští muži (77 %), než české ženy (64 %).²²⁷ Ženy podle všech dostupných výzkumů tráví více času chůzí než muži. Potvrzuje to Dopravní chování žen i Česko v pohybu, které sbíralo data o dopravním chování od podzimu 2017 do jara 2019.²²⁸ Z hlediska dopravního provozu patří chodci mezi nejzranitelnější účastníky a účastnice. Dopravní bezpečnost, zejména pak pocit osobního bezpečí, je v gender mainstreamingu klíčovým tématem. Ženy kladou na bezpečí při cestování větší důraz než muži, zejména ze strachu z fyzického nebo sexuálního útoku a z obavy o bezpečí dětí. Vnímají za důležitější dostatečné veřejné osvětlení, kamerové systémy, vhodně umístěné přechody pro chodce či přehledná prostranství zastávek veřejné hromadné dopravy.²²⁹

²²⁴ Blíže viz [Deskriptivní zpráva za jednotlivé lokality \(gov.cz\)](#)

²²⁵ Blíže viz [41-905_Zaverecna-zprava.pdf.aspx \(mdcr.cz\)](#)

²²⁶ Blíže viz [Dnes se slaví Světový den bez aut. Plánuje se ho účastnit téměř 1/3 z vás \(narodnipanel.cz\)](#)

²²⁷ Tamtéž

²²⁸ Blíže viz [Úvodní strana | Česko v pohybu \(ceskovpohybu.cz\)](#)

²²⁹ Blíže viz [41-905_Zaverecna-zprava.pdf.aspx \(mdcr.cz\)](#)

Sport

Sport a fyzická aktivita přispívají k naší fyzické i duševní pohodě. Sport poskytuje ženám a mužům prostředí příznivé pro vzdělávání a sociální integraci jednotlivce a přispívá k podpoře veřejného zdraví a sociálního rozvoje. Nedostatek fyzické aktivity má nejen negativní dopad na společnost a zdraví lidí, ale způsobuje také ekonomické náklady. Navzdory rostoucímu počtu výzkumů, které zdůrazňují význam sportu, úroveň fyzické aktivity v současné době stagnuje, a v některých členských státech dokonce klesá.²³⁰ Obecně se v České republice sportuje oproti jiným evropským státům málo. Dokazují to průzkumy Eurobarometru z roku 2022, kdy jen 7 % obyvatelstva sportuje pravidelně a 56 % provozuje aktivní pohyb jen zřídka či nikdy.²³¹ Taktéž výzkum Národní sportovní agentury z roku 2020 (dále jen „NAS“) dokládá, že se polovina Čechů a Češek sportu nevěnuje vůbec nebo pouze příležitostně.²³² Nedostatek času jako důvod, proč nesportují, uvádí 46 % dotázaných Čechů a Češek. Zatímco nedostatek času je u obou pohlaví deklarován stejně, nedostatek zájmu nebo motivace jsou častější u žen než u mužů (22 % v porovnání s 19 %).²³³ Jistý rozdíl atraktivity a zájmu o sport spatřujeme už i na základních školách, kde považuje tělocvik za nejoblíbenější předmět 35 % chlapců a pouze u 20 % dívek.²³⁴

Ačkoli je do sportu v Evropě a po celém světě zapojeno stále více a více žen, genderová nerovnost stále přetrvává a je ve sportu zakořeněna v mnoha oblastech. Sport byl dlouho vnímán jako mužská záležitost. Tradiční genderové role přisuzovaly mužům fyzickou sílu, soutěživost a odvahu, což se promítlo i do sportu. Ženy byly často odkázány na pasivní roli divaček nebo na sporty, které byly považovány za „ženské“ (např. gymnastika, tanec, krasobruslení). Ženy trenérky spíše trénují sportovce a sportovkyně v typicky ženských sportech než sportovce a sportovkyně v tradičních mužských sportech např. v krasobruslení je 87 % žen trenérek, zatímco u hokeje je to pouhé 1 %.²³⁵ Tradiční přisuzování k ženskému a mužskému sportu je patrné i v atraktivitě sportu z pohledu diváctva. Podle výzkumu NAS (2020) muži považují za nejatraktivnější sporty lední hokej, ženy upřednostňují krasobruslení. V top 15 se ale u žen objevuje na lední hokej na 2. místě atraktivity, zatímco muži do prvních 15 nejvíce sledovaných sportů krasobruslení vůbec nezařadili. Muži také sledováním sportu stráví poměrně více času než ženy. Každý den či několikrát týdně sleduje sportovní utkání 39 % mužů a pouhých 16 % žen.²³⁶

Dalšími oblastmi, kde pozorujeme značné genderové rozdíly, je účast žen a mužů na trenérských, vedoucích pozicích a v rozhodovacích procesech ve sportovních organizacích, mediální pokrytí sportovkyň a ženského sportu, finanční ohodnocení či násilí na základě pohlaví včetně obtěžování a zneužívání. Pokud jde o názor veřejnosti na to, zda ženské vzory mezi manažerkami, sportovkyněmi, funkcionářkami a trenérkami inspirují více žen a dívek k jejich následování, myslí si česká veřejnost, že je to rozhodně důležité 26 % a za rozhodně nedůležité a spíše nedůležité to považuje 18 %. Poněkud odmítavě (oproti

²³⁰ Blíže viz [Microsoft Word - ebs_472_EN_final.doc \(europarc.org\)](#)

²³¹ Blíže viz [eb525_factsheet_cz_cs.pdf](#)

²³² Blíže viz [Prezentace aplikace PowerPoint \(gov.cz\)](#)

²³³ Blíže viz [Microsoft Word - ebs_472_EN_final.doc \(europarc.org\)](#)

²³⁴ Blíže viz [Sport \(czso.cz\)](#)

²³⁵ Blíže viz [2667Mjh.pdf \(cuscz.cz\)](#)

²³⁶ Blíže viz [Prezentace aplikace PowerPoint \(gov.cz\)](#)

evropskému průměru) se staví k otázce násilí ve sportu. Podle třetiny obyvatel násilí ve sportu na základě pohlaví nezasluhuje pozornost, zatímco v Evropské unii se k tomuto názoru kloní 14 % obyvatelstva.²³⁷

Životní prostředí

V boji proti změně klimatu hrají svou roli jak ženy, tak muži, a to prostřednictvím svého environmentálního chování. Například třídění odpadu se již stalo samozřejmostí pro většinu obyvatel ČR, v roce 2022 se k třídění hlásilo 75 % dotazovaných.²³⁸ Studie však ukázaly, že ženy mají ve srovnání s muži tendenci více dbát na životní prostředí a zapojovat se do udržitelných postupů, jako je recyklace, snížení spotřeby vody, snižování množství odpadu a šetření energií.²³⁹ Často jsou iniciátorkami a organizátorkami různých ekologických programů a kampaní a snaží se ovlivnit i chování své rodiny. Ženy jsou také empatictější k alternativním a udržitelným způsobům mobility (viz kapitola Doprava).

Podle některých studií a průzkumů se zdá, že ženy se obecně více zajímají o stav klimatu a životního prostředí.²⁴⁰ Například obsáhlý výzkum Českého rozhlasu Rozdělení svobodou: klimatická změna (2020) zaznamenal, že výrazněji vnímají jako problém klimatickou změnu ženy než muži (41 % oproti 28 %) a s jejím akutním řešením ženy také souhlasí více než muži (71 % oproti 54 % mužů).²⁴¹ Podle výzkumu Ipsos (2022) 70 % Čechů souhlasí, že za globální oteplování může z velké míry činnost člověka, ale jsou to více ženy než muži, které jsou nakloněny k řešení klimatické změny. Že každý člověk může i malými činy ovlivnit to, jak bude vypadat svět kolem nás v následujících letech a desetiletích si opět více myslí ženy než muži (73 %, u mužů 58 %).²⁴² Co se týče mužů, některé studie naznačují, že muži mohou mít obavy, že pokud budou dbát o životní prostředí, mohou být vnímáni jako méně maskuliní.²⁴³ Toto může ovlivnit jejich postoje k ochraně životního prostředí a udržitelnosti.

Asociace společenské odpovědnosti spolu s agenturou Ipsos provádí od roku 2016 výzkum, ve kterém sleduje, jak lidé v ČR vnímají Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) od OSN²⁴⁴. Smyslem výzkumu je zjistit názory české populace právě na SDGs a odhalit, které Cíle považuje česká veřejnost za nejdůležitější. Mezi deseti nejdůležitějšími cíli se umístily čtyři, které souvisí s životním prostředím, a to Pitná voda a kanalizace, Dostupné a čisté energie, Klimatická patření a Odpovědná spotřeba a výroba. Pro muže je častěji důležitý Cíl Průmysl, inovace a infrastruktura (8 %).²⁴⁵ Dlouhodobě z výsledků vychází, že ženy více apelují, aby se vláda přednostně věnovala cílům klimatická opatření (32 %, u mužů pouze

²³⁷ Blíže viz [eb525 factsheet cz cs.pdf](#)

²³⁸ Blíže viz [V Česku třídí odpad 75 % obyvatel | Komora Plus](#)

²³⁹ Blíže viz [Životní prostředí a klima | NKC - gender a věda \(genderaveda.cz\)](#)

²⁴⁰ Blíže viz [Na osudu planety záleží více ženám, pro muže je udržitelnost "gay". Existuje řešení? - Žena.cz - magazín pro ženy \(aktualne.cz\)](#)

²⁴¹ Blíže viz [Je česká společnost po 30 letech od sametové revoluce skutečně „rozdělená“? \(irozhlas.cz\)](#)

²⁴² Blíže viz [Prezentace aplikace PowerPoint \(ipsos.com\)](#)

²⁴³ Blíže viz [Na osudu planety záleží více ženám, pro muže je udržitelnost "gay". Existuje řešení? - Žena.cz - magazín pro ženy \(aktualne.cz\)](#)

²⁴⁴ Sedmnáct Cílů udržitelného rozvoje bylo přijato v roce 2015 na summitu OSN v New Yorku v rámci Agendy 2030. Ta představuje program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030), která vede k vymýcení extrémní chudoby, boji s nerovností a nespravedlností a k ochraně naší planety. Zaměřují se na nejdůležitější ekonomické, společenské a environmentální výzvy naší doby a jasně definují svět, ve kterém chceme žít. Na jejich formulaci se podílely všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů.

²⁴⁵ Blíže viz [Prezentace aplikace PowerPoint \(spolecenskaodpovednost.cz\)](#)

21 %) ²⁴⁶ a Dostupné a čisté energie (40 %, u mužů 34 %) ²⁴⁷. Muži a ženy vnímají rozdílně také důležitost nakládání s odpadem. Zatímco ženy častěji uvádí, že se jedná o důležité téma (83 %), pro muže je toto méně důležité (70 %). ²⁴⁸

---

²⁴⁶ Blíže viz [Prezentace aplikace PowerPoint \(ipsos.com\)](#)

²⁴⁷ Blíže viz [Prezentace aplikace PowerPoint \(ipsos.com\)](#)

²⁴⁸ Blíže viz [Prezentace aplikace PowerPoint \(ipsos.com\)](#)

Přehled datových souborů ke kapitole Společnost seřazených podle roku sběru

Realizace: Ipsos

Cílová skupina: dospělé populace ve věku 18-65 let

Obsah: feminismus a nerovnost v 16 zemích světa, včetně České republiky

Metoda sběru dat: on-line dotazník

Velikost souboru: 525

Rok: 2014

Výzkum zájmu rodičů o motivační otcovskou dovolenou.

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. a STEM/MARK, a.s.

Cílová skupina: rodiče z úplných čistých rodin s dětmi do 6 let

Obsah: péče o děti předškolního věku, role otce, zájem o čerpání otcovské dovolené, parametry otcovské dovolené

Metoda sběru dat: „face to face“ rozhovory; kvótní výběr (věk dítěte, region v členění dle NUTS3, velikost místa bydliště, pohlaví respondenta, vzdělání)

Velikost souboru: 705

Rok: 2015

Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy

Realizace: ppm factum research s.r.o.

Cílová skupina: obecná populace ČR 15+ let

Obsah: sociologické šetření zaměřené na vnímání genderových vztahů v české společnosti

Metoda sběru dat: osobní rozhovory s využitím počítače (CAPI), kvótní výběr (pohlaví, věk, vzdělání, ekonomická aktivita, rodinný stav, velikost místa bydliště, kraj)

Velikost souboru: 1000

Rok: 2016

Česko v pohybu

Realizace: Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., agentura FOCUS – Centrum pro sociální a marketingovou analýzu, spol. s r. o. a agentura SC&C spol. s r. o..

Cílová obyvatelstvo ČR ve věku od 6 let

Obsah: průzkum cest na dlouhé vzdálenosti, celkovou mobilita v jednom vybraném dni

Metoda sběru dat: papírově (PAPI), online (CAWI) nebo i po telefonu (CATI)

Velikost souboru: 10 000 českých domácností

Rok: 2017–2019

Občané ČR o tzv. Istanbulské úmluvě – prosinec 2018

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: názory občanů na informovanost, realizaci a důležitost Istanbulské úmluvy v ČR

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1078

Rok: 2018

Vnímání sexistické reklamy českou veřejností

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i pro hnutí NESEHNUTÍ

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje veřejnosti k sexistické reklamě obecně a k jejím různým specifickým

Metoda: osobní dotazování tazatele s respondentkami a s respondenty – kombinace CAPI a PAPI, kvótní metoda podle kraje, velikosti místa bydliště, pohlaví, věku a vzdělání

Velikost souboru: 1037

Rok: 2018

Postoj Čechů k cílům udržitelného rozvoje SDGs

Realizace: Ipsos pro Asociaci společenské odpovědnosti

Cílová skupina: populace ČR ve věku 18-65 let

Obsah: povědomí české populace o SDGs,

Metoda sběru dat: online pomocí Ipsos panelu Populace.cz, reprezentativní dle regionu, velikosti místa bydliště, pohlaví, věku a vzdělání

Velikost souboru: 1000

Rok: 2018

Rodina 2019

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. v rámci projektu Zpráva o rodině 2020

Cílová skupina: populace ve věku 18–75 let na území celé České republiky

Obsah: hodnotové orientace a postoje, formování rodiny, rozvody a rozpady partnerství, mezigenerační vztahy a pomoc, sladování zaměstnání a rodiny, domácnost a bydlení, hospodaření, postoje k opatřením rodinné politiky

Metoda sběru dat: reprezentativní kvótní výběr, kombinace osobního (PAPI) a internetového (CAWI) dotazování 60 : 40 %, Kvótní znaky: Region v členění dle NUTS3, velikost místa bydliště v členění do 5 kategorií, pohlaví, vzdělání, věk a ekonomická aktivita respondenta.

Velikost souboru: 2040

Rok: 2019

Míra popularity sportu v České republice 2020, Finanční náročnosti provozování sportů z hlediska pořízení potřebné výstroje a výzbroje

Realizace: Národní sportovní agentura, European National Panels s.r.o.

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: vztah Čechů ke sportu, a jak jsou podle nich jednotlivé sporty atraktivní z diváckého pohledu a z pohledu jejich aktivního provozování

Metoda: Kvótní výběr: věk (15+), pohlaví, region a vzdělání ve struktuře obecné populace

Velikost souboru: 5000

Rok: 2019

Míra popularity sportu v České republice 2020, Finanční náročnosti provozování sportů z hlediska pořízení potřebné výstroje a výzbroje

Realizace: Národní sportovní agentura, European National Panels s.r.o.

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: vztah Čechů ke sportu, a jak jsou podle nich jednotlivé sporty atraktivní z diváckého pohledu a z pohledu jejich aktivního provozování

Metoda: Kvótní výběr: věk (15+), pohlaví, region a vzdělání ve struktuře obecné populace

Velikost souboru: 5000

Rok: 2019

Dopravní chování žen v datech

Realizace: Ministerstvo dopravy, Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. a ppm factum research s.r.o

Cílová skupina: obecná populace České republiky starší 18 let

Obsah: využití jednotlivých dopravních módů, účelů cest, reálné zkušenosti i vnímanému pocitu ohrožení osobního bezpečí ve veřejném prostoru i při cestování, důvodů pro nevyužívání některých dopravních prostředků či postojových otázek na udržitelnou mobilitu.

Metoda sběru dat: internetový dotazník (CAWI), telefonické rozhovory kategorie (CATI), kvótní sběr pohlaví a věk a nevázané kvóty pro velikost místa bydliště a vzdělání

Velikost souboru: 8900

Rok: 2020

Rozdělení svobodou – klimatická změna

Realizace: Český rozhlas, agentury STEM/MARK a MEDIAN s.r.o.

Cílová skupina: populace ČR ve věku 18–75 let

Obsah: postoje k životnímu prostředí a klimatické změně, část měřící uhlíkovou stopu, část zjišťující postoje k opatřením a politikám zaměřených na životní prostředí

Metoda sběru dat: kombinace dotazovacích metod CAWI a CAPI, Kraj (NUTS3), vzdělání, pohlaví, intenzita využívání internetu

Velikost souboru: 2239

Rok: 2020

Postoj Čechů k cílům udržitelného rozvoje SDGs

Realizace: Ipsos pro Asociaci společenské odpovědnosti

Cílová skupina: populace ČR ve věku 18-65 let

Obsah: povědomí české populace o SDGs, o udržitelnosti

Metoda sběru dat: online pomocí Ipsos panelu Populace.cz, reprezentativní dle regionu, velikosti místa bydliště, pohlaví, věku a vzdělání

Velikost souboru: 1000

Rok: 2020

Názory veřejnosti na roli muže a ženy v rodině – únor 2020

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. v rámci projektu Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: názory veřejnosti na roli muže a ženy v rodině

Metoda: kvótní výběr Kvóty: Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání; Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování CAPI a PAP

Velikost souboru: 1039

Rok: 2020

Výzkumu veřejného mínění k problematice stability současných rodin se zaměřením na uspořádání péče o nezletilé děti po rozvodu/rozchodu rodičů (Stabilita rodiny 2020)

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., (RILSA) a STEM/MARK, a. s. v rámci projektu „Dopady míry rodičovského konfliktu na dítě a role, jakou v nich hraje konkrétní forma porozvodového uspořádání péče“

Cílová skupina: dospělé populace ČR ve věku 18 až 65

Obsah: postoje veřejnosti ve čtyřech hlavních tematických oblastech: 1. rodina, partnerství a rozchod/rozvod; 2. důležitost odborné pomoci; 3. uspořádání péče o děti po rozchodu/rozvodu; 4. výživné

Metoda: internetové dotazování CAWI, kvótní výběr: region v členění dle kraje (úroveň NUTS3), velikost místa bydliště v členění do pěti kategorií, pohlaví respondenta, vzdělání respondenta (tři kategorie) a věk respondenta

Velikost souboru: 1691

Rok: 2020

Postoj Čechů k cílům udržitelného rozvoje SDGs

Realizace: Ipsos pro Asociaci společenské odpovědnosti

Cílová skupina: populace ČR ve věku 18-65 let

Obsah: povědomí české populace o SDGs, názory na vzdělání, SDGs u mladých

Metoda sběru dat: online pomocí Ipsos panelu Populace.cz, reprezentativní dle regionu, velikosti místa bydliště, pohlaví, věku a vzdělání

Velikost souboru: 1004

Rok: 2021

Dítě v rodičovském konfliktu 2021

Realizace: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., (RILSA) a agentura ppm factum research

Cílová skupina: respondenti, kteří zažili rozvod či rozchod s druhým rodičem některého ze svých nezletilých dětí a o toto dítě musí pečovat, nebo alespoň s ním být pravidelně v kontaktu, a to přinejmenším jednou za měsíc

Obsah: popis vztahu mezi oběma rodiči a jeho vývoj v souvislosti s rozchodem, intenzitu konfliktu mezi rodiči, způsob, jakým rodiče dospěli k danému uspořádání péče o děti, popis každodenního života a zkušeností rodičů s daným typem péče a jejich vývoj v čase, názory a postoje k jednotlivým formám uspořádání rodičovské péče.

Metoda: kombinace dotazování CAPI a CAWI

Velikost souboru: 1982

Rok: 2021

Občané ČR o tzv. Istanbulské úmluvě – červen 2021

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: názory občanů na informovanost, realizaci a důležitost Istanbulské úmluvy v ČR

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 957

Rok: 2021

Sport a fyzická aktivita-Eurobarometr 525

Realizace: Evropská Unie

Cílová skupina: populace ČR

Obsah: četnost a způsob sportování, motivace ke sportu, rovnost žen a mužů

Metoda sběru dat: online a osobně

Velikost souboru: 1073

Rok: 2022

Postoj Čechů k cílům udržitelného rozvoje SDGs

Realizace: Ipsos pro Asociaci společenské odpovědnosti

Cílová skupina: populace ČR ve věku 18-65 let

Obsah: povědomí české populace o SDGs, ESG, Green dealu a jejich vnímání

Metoda sběru dat: online pomocí Ipsos panelu Populace.cz, reprezentativní dle regionu, velikosti místa bydliště, pohlaví, věku a vzdělání

Velikost souboru: 1043

Rok: 2022

Důvěra k vybraným institucím veřejného života a mezilidská důvěra – duben / květen 2023

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.

Cílová skupina: obecná populace ve věku nad 15 let

Obsah: otázka zjišťující jejich důvěru ve vybrané společenské instituce a důvěru mezilidskou

Metoda: kvótní sběr na základě proměnných: kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk a vzdělání

Velikost souboru: 834

Rok: 2023

Dnes se slaví Světový den bez aut. Plánuje se ho účastnit téměř 1/3 z vás

Realizace: Český národní panel

Cílová skupina: obecná populace ČR 18 - 59 let

Obsah: Světový den bez aut

Metoda sběru dat: online dotazník

Velikost souboru: 5026

Rok: 2023

Emancipace žen

Realizace: agentura IPSOS realizováno pro SOLVO

Cílová skupina: ?

Obsah: téma rovnosti mužů a žen v České republice

Metoda sběru dat: on-line dotazování na Českém národním panelu Velikost souboru: 1000

Rok: 2023

8. března je Mezinárodní den žen

Realizace: Nielsen a ResOLUTION Group

Cílová skupina: internetová populace 15+

Obsah: téma rovnosti mužů a žen v České republice

Metoda sběru dat: on-line dotazování na Českém národním panelu

Velikost souboru: 519

Rok: 2023

Istanbulská úmluva

Realizace: STEM/MARK, a.s.

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let

Obsah: názory občanů na realizaci a platnost Istanbulské úmluvy v ČR

Metoda sběru dat: on-line dotazování na Českém národním panelu, podle pohlaví, věku, nejvyššího dosaženého vzdělání, kraje a velikosti obce bydliště

Velikost souboru: 506

Rok: 2024

Kapitola Vnější vztahy a Instituce

Ženy jsou nedílnou součástí Armády České republiky (AČR) již od jejího vzniku v roce 1993. Od té doby se jejich počet, postavení a role v resortu obrany postupně měnily a vyvíjely. Ženy slouží v různých vojenských odbornostech a zahraničních misích, aktuálně tvoří zhruba 13 % vojenských profesionálek a přes 45 % všech státních i občanských zaměstnankyň ministerstva obrany.²⁴⁹ Nejvíce žen je zařazeno ve zdravotnické službě, spojovacím vojsku a logistice. S výší hodností ovšem žen rapidně ubývá. V současné době je v AČR jedna generálka (brigádní generálka Lenka Šmerdová). Podíl žen v hodnosti plukovnice činí jen 4 % a v hodnosti podplukovnice 14 % z celkového počtu těchto důstojníků a důstojnic.²⁵⁰ Někteří lidé si myslí, že ženy do armády nepatří, protože jsou fyzicky slabší, citlivější nebo méně vhodné pro bojové situace. Je třeba ale zmínit, že s muži a ženami se v armádě zachází rovnocenně. Ženy musí splňovat stejné fyzické standardy a absolvují i stejný trénink jako muži.

Povinná základní vojenská služba byla v ČR zrušena 31. 12. 2004 a prakticky od té doby je nastolována otázka, zda by nebylo lepší ji obnovit. V posledních letech, zejména se zhoršující se bezpečnostní situací, se stala možnost obnovení „vojny“ ještě závažnější a probíranější. MEDIAN s.r.o. pro Českou televizi a Ministerstvo obrany provedl několik průzkumů týkající se možnosti obnovy základní vojenské služby. Obnova nějaké formy služby či výcviku má vyšší podporu u žen (75 % oproti 64 % mužů).²⁵¹ Samy ženy si ale myslí, že by se na obraně státu měly podílet v menší míře než muži (54 %, oproti 73 % mužů).²⁵² V roce 2015 a 2020 si nechalo Ministerstvo obrany zpracovat průzkumy veřejného mínění k tematice přípravy občanů a občerek k obraně státu, která je ukotvena v právním řádu České republiky, a nebyla nikdy zrušena. Pouze polovina české veřejnosti ví, že se branná povinnost vztahuje na všechny občany a občanky ve věku 18 až 60 let bez rozdílu pohlaví. Méně jsou o tomto informované ženy než muži. 88 % obyvatelstva si dokonce myslí, že by ženy měly být odvedeny pouze dobrovolně.²⁵³ Přibližně polovina Čechů a Češek by byla ochotna zapojit se do obrany České republiky v případě vojenského napadení. Tento podíl je výrazně vyšší u mužů (64 %) než u žen (38 %).²⁵⁴

Výzkum postojů českých žen a mužů v oblasti zahraniční politiky je omezený. Několik nedávných studií CVVM však ukázalo, že se ženy o zahraniční politiku zajímají méně než muži CVVM. Například se dle průzkumu zajímají méně o krizi na Ukrajině²⁵⁵, o konflikt v Sýrii²⁵⁶ a i o uprchlickou krizi²⁵⁷. Výzkum důvěry v mezinárodním kontextu ukázal, že ženy méně důvěřují Viktoru Orbánovi, Vladimíru Putinovi a Donaldu Trumpovi. Tři čtvrtiny všech dotázaných v roce 2016 (74 %) nedůvěřovaly německé kancléřce Angele Merkelové.²⁵⁸ Ženy jsou také méně spokojené s členstvím ČR v NATO.²⁵⁹ To potvrzuje i agentura

²⁴⁹ Blíže viz [Ženy v české armádě: Jak se mění role žen ve vojenství a jaký je jejich přínos? | cdr.cz](#)

²⁵⁰ Blíže viz [stav k 31 \(army.cz\)](#)

²⁵¹ Blíže viz [Snímek 1 \(median.eu\)](#)

²⁵² Blíže viz [pruzkum_verze-pro-tk-web.pdf \(army.cz\)](#)

²⁵³ Blíže viz [pruzkum_verze-pro-tk-web.pdf \(army.cz\)](#)

²⁵⁴ Blíže viz [Vědí občané, že se na ně může vztahovat branná povinnost? | Ministerstvo obrany \(army.cz\)](#)

²⁵⁵ Blíže viz [pm151110.pdf \(cas.cz\)](#) a [Microsoft Word - pm180531 \(cas.cz\)](#)

²⁵⁶ Blíže viz [Microsoft Word - pm171121 \(cas.cz\)](#)

²⁵⁷ Blíže viz [pm181109.pdf \(cas.cz\)](#)

²⁵⁸ Blíže viz [Microsoft Word - pm170201 \(cas.cz\)](#)

²⁵⁹ Blíže viz [pm200831.pdf \(cas.cz\)](#)

STEM/MARK, která dlouhodobě sleduje důvěru v NATO a spokojenost občanů a občanek s členstvím v Severoatlantické alianci.²⁶⁰ Ze šetření důvěry vybraných politiků a političek ze zahraničí od české veřejnosti největší důvěru získala slovenská prezidentka Zuzana Čaputová, již věří přes 60 % dotazovaných.²⁶¹ Důvěra k předsedkyni Evropské komise je dotazována až od března 2020 a po celou dobu je stabilní na úrovni kolem 30 %, což je nejvíce ze sledovaných představitelů EU, již zastávají muži (evropský prezident a ministr zahraničí EU).²⁶²

---

²⁶⁰ Blíže viz [V době výročí 25 let od vstupu ČR do NATO vyslovuje souhlas s členstvím v Severoatlantické alianci jasná většina občanů - STEM](#)

²⁶¹ Blíže viz [pm220624.pdf \(cas.cz\)](#)

²⁶² Blíže viz [pm230710.pdf \(cas.cz\)](#)

Přehled datových souborů ke kapitole Vnější vztahy a Instituce seřazených podle roku sběru

Postoj české veřejnosti k dění na Ukrajině: říjen 2015

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti o dění na Ukrajině a vnímání dopadů ukrajinské krize na bezpečnost Evropy a celého světa

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1045

Rok: 2015

Branná legislativa

Realizace: společnost MEDIAN s.r.o. pro Ministerstvo obrany

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 do 65 let

Obsah: postoj k branné povinnosti

Metoda sběru dat: ?

Velikost souboru: 1050

Rok: 2015

Postoje české veřejnosti k politice, politické angažovanosti a ženám v politice

Realizace: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Cílová skupina: ženy a muži ve věku od 22 do 66 let se středoškolským a vysokoškolským vzděláním

Obsah: postoje české veřejnosti k politice, volebnímu chování, angažovanosti v politice a ženám v politice

Metoda sběru dat: osobní rozhovory, skupiny byly organizovány podle vzdělání diskutantek

Velikost souboru: 49

Rok: 2016

Důvěra vybraným politikům v mezinárodním kontextu – prosinec 2016

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti k významným osobnostem světové politiky a aktérům významných událostí z poslední doby

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1028

Rok: 2016

Angažovanost občanů a zájem o politiku – únor 2016

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti k angažovanosti v politice

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1080

Rok: 2016

Občané o konfliktu v Sýrii – září 2017

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti týkající se aktuálního vývoje konfliktu v Sýrii

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 970

Rok: 2017

Výzkum témat pro debaty před volbami do PSP 2017

Realizace: společnost MEDIAN s.r.o. (člen SIMAR) exkluzivně pro Českou televizi

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let

Obsah: postoje a názory na společenská témata (doprava, bezpečnost, kultura, školství, průmysl, zaměstnanost, kvalita života)

Metoda sběru dat: osobní rozhovor CAPI, telefonické dotazování vyškolenými tazateli CATI

Velikost souboru: 1011

Rok: 2017

Angažovanost občanů a zájem o politiku – únor 2018

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti k angažovanosti v politice

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1119

Rok: 2018

Postoj české veřejnosti k přijímání uprchlíků - říjen 2018

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti k přijímání uprchlíků a k situaci spojené s migrační krizí

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1023

Rok: 2018

Názory české veřejnosti na současnou situaci na Ukrajině – duben 2018

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti na vývoj situace na Ukrajině a zda ji pokládají za bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku, Evropu a mír ve světě

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1115

Rok: 2018

Angažovanost občanů a zájem o politiku – únor 2020

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti k angažovanosti v politice

Metoda sběru dat: kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 1039

Rok: 2020

Důvěra v evropské a mezinárodní instituce – červenec 2020

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: důvěra občanů mezinárodními organizacemi a institucemi Evropské unie

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 972

Rok: 2020

Vědí občané, že se na ně může vztahovat branná povinnost?

Realizace: STEM/MARK, a. s. pro Ministerstvo obrany

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: průzkum veřejného mínění k tematice přípravy občanů k obraně státu

Metoda sběru dat: reprezentativní vzorek populace podle pohlaví, věku, nejvyššího dosaženého vzdělání, kraje a velikosti obce bydliště

Velikost souboru: 705

Rok: 2020

Důvěra vybraným politikům v mezinárodním kontextu – jaro 2022

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: postoje české veřejnosti k významným osobnostem světové politiky a aktérům významných událostí z poslední doby

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 845

Rok: 2022

Důvěra v evropské a mezinárodní instituce – duben/květen 2023

Realizace: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Obsah: důvěra občanů mezinárodními organizacím a institucím Evropské unie

Metoda sběru dat: osobní rozhovor, standardizovaný dotazník; kvótní výběr; kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Velikost souboru: 834

Rok: 2023

Míra důvěry českých občanů v NATO

Realizace: STEM/MARK, a. s.

Cílová skupina: obyvatelstvo ČR ve věku od 18 let

Obsah: Míra důvěry českých občanů v NATO

Metoda sběru dat: kvótní výběr, v kombinaci online a osobního dotazování CAWI+CAPI

Velikost souboru: 1057

Rok: 2024

Seznam literatury

Adamčíková, Jitka. 2024. *Být novinářem a novinářkou v Česku* [online]. Praha: Ženy v médiích. Dostupné z: <https://www.zenyvmediich.cz/clanky/blog-post-title-one-zte2k-mhnbh-nhbgz>

Andrašovová Zuzana, Bartáková Eva, Čechovská Lucie, Kvapilová Kristina, Pešáková Kristýna. 2018. *Měla babka čtyři jabka a dědoušek ... pět? Aneb co si o nerovném odměňování žen a mužů myslí česká veřejnost?* [online]. Praha: NESEHNUTÍ. Dostupné z: <http://zenskaprava.cz/files/M%C4%9Bla-babka-%C4%8Dty%C5%99i-jabka-a-d%C4%9Bdou%C5%A1ek-p%C4%9Bt.pdf>

Aperio - Společnost pro zdravé rodičovství, z. s. 2023. *Analýza Jak se rodí v českých porodnicích (data z let 2018–2022)* [online]. Dostupné z: <https://pruvodce-porodnicemi.aperio.cz/wp-content/uploads/2023/07/Analiza-dat-z-Pruvodce-porodnicemi-2023.pdf>

Bajgar Matěj, Janský Petr, Šedivý Marek. 2020. *Kolik nás může pracovat z domova?* [online] Praha: Studie IDEA anti COVID-19. Dostupné z: <https://idea.cerge-ei.cz/images/COVID/IDEA Home office covid-19 rijen 23.pdf>

Bartoš Vojtěch, Cahlíková Jana, Bauer Michal, Chytilová Julie. 2020. *Dopady pandemie koronaviru na duševní zdraví.* [online] Praha: IDEA CERGE. Dostupné z: <https://idea.cerge-ei.cz/%20studies/dopady-pandemie-koronaviru-na-dusevni-zdravi>

Barvíková, J., Höhne, S., Paloncyová, J., Svobodová, K. 2018. *Mikrojesle: nová služba předškolní péče v průzkumu veřejného mínění* [online]. Praha: VÚPSV, v. v. i. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_443.pdf

Behavio Labs. 2022. *České děti semlela doba. Psychologická péče chybí, pomáhá ale Kapka naděje* [online]. Dostupné z: <https://behaviolabs.com/cs/blog/psychologicka-pece-pro-deti-chybi-pomaha-ale-kapka-nadeje/>

Bičáková Alena, Kalíšková Klára. 2015. *Od mateřství k nezaměstnanosti: Postavení žen s malými dětmi na trhu práce* IDEA CERGE. Dostupné z: <https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA Studie 8 2015 Od materstvi k nezamestnanosti/IDEA Studie 8 2015 Od materstvi k nezamestnanosti.html#p=4>

Borčany Vít. 2017. *Ženy v české evropské, zahraniční a bezpečnostní politice.* Praha: AMO. Dostupné z: https://prag.fes.de/fileadmin/public/pdf-publikace/2017_AMO_zeny-v-ceske-evropske-zahranicni-a-bezpecnostni-politice.pdf

Byznys pro společnost - Charta diverzity. 2018. *Matky a otcové vítání* [online]. Praha. Dostupné z: https://diverzita.cz/wp-content/uploads/2018/03/Vysledkypruzkumu_final.pdf

Byznys pro společnost - Charta diverzity. 2019. *Matky a otcové vítání* [online]. Praha. Dostupné z: <https://docplayer.cz/148171632-Byznys-pro-spolecnost-charta-diverzity-matky-a-otcove-vitani.html>

CDR.CZ. 2023. *Ženy v české armádě: Jak se mění role žen ve vojenství a jaký je jejich přínos?* [online]. Dostupné z: <https://cdr.cz/clanek/zeny-v-ceske-armade-jak-se-meni-role-zen-ve-vojenstvi-jaky-je-jejich-prinos>

Centrum dopravního výzkumu, v.v.i. 2020. *Dopravní chování žen v datech* [online]. Praha: Ministerstvo dopravy. Dostupné z: https://www.mdcz.cz/getattachment/Ministerstvo/Rovne-prilezitosti/Rovne-prilezitosti-na-Ministerstvu-dopravy-%e2%80%93-aktua/41-905_Zaverecna-zprava.pdf.aspx?lang=cs-CZ

Csémy Ladislav, Dvořáková Zuzana, Fialová Alena a kol. 2023. *Národní výzkum užívání tabáku a alkoholu v České republice 2022* [online]. Praha: Státní zdravotní ústav. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2023/05/NAUTA_2022.pdf

- CVVM, 2016. *Angažovanost občanů a zájem o politiku – únor 2016*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2038/f9/pd160330.pdf
- CVVM, 2018. *Angažovanost občanů a zájem o politiku – únor 2018*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4559/f9/pd180321.pdf
- CVVM, 2020. *Angažovanost občanů a zájem o politiku – únor 2020*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5177/f9/pd200326.pdf
- CVVM, 2018. *Česká veřejnost o zdravotnictví – prosinec 2018*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4805/f9/oz190124a.pdf
- CVVM, 2019. *Česká veřejnost o zdravotnictví – prosinec 2019*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5108/f9/oz200128.pdf
- CVVM, 2020. *Důvěra v evropské a mezinárodní instituce – červenec 2020*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5265/f9/pm200831.pdf
- CVVM, 2023. *Důvěra v evropské a mezinárodní instituce – duben/květen 2023*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5671/f9/pm230710.pdf
- CVVM, 2023. *Důvěra k vybraným institucím veřejného života a mezilidská důvěra*. Tisková zpráva. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/institute-a-politici/5676-duvera-k-vybranim-institucim-verejneho-zivota-a-mezilidska-duvera-duben-kveten-2023>
- CVVM, 2023. *Důvěra v evropské a mezinárodní instituce – duben/květen 2023*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5671/f9/pm230710.pdf
- CVVM, 2022. *Důvěra vybraným politikům v mezinárodním kontextu – jaro 2022*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5534/f9/pm220624.pdf
- CVVM, 2016. *Důvěra vybraným politikům v mezinárodním kontextu – prosinec 2016*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a2155/f9/pm170201.pdf
- CVVM, 2018. *Občané ČR o tzv. Istanbulské úmluvě – prosinec 2018*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4797/f9/pm190111.pdf
- CVVM, 2021. *Občané ČR o tzv. Istanbulské úmluvě – červen 2021*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5395/f9/pm210713.pdf
- CVVM, 2019. *Hodnocení kvality vzdělávání a možnosti dosažení vzdělání českou veřejností – září 2019*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5015/f9/or191018.pdf
- CVVM, 2018. *Názory české veřejnosti na současnou situaci na Ukrajině – duben 2018*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4636/f9/pm180531.pdf
- CVVM, 2020e. *Názory veřejnosti na roli muže a ženy v rodině – únor 2020*. Tisková zpráva. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/vztahy-a-zivotni-postoje/5185-nazory-verejnosti-na-rolu-muze-a-zeny-v-rodine>
- CVVM, 2020. *Nový typ koronaviru – zájem, zkušenosti a obavy české veřejnosti - červen 2020*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5237/f9/oz200721.pdf
- CVVM, 2015. *Postoj české veřejnosti k dění na Ukrajině: říjen 2015*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1959/f9/pm151110.pdf

- CVVM, 2018. *Postoj české veřejnosti k přijímání uprchlíků - říjen 2018*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4745/f9/pm181109.pdf
- CVVM, 2015. *Spokojenost s životem – červen 2015*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1931/f9/ov150730.pdf
- CVVM, 2018. *Spokojenost se životem – březen 2018*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4590/f9/ov180412.pdf
- CVVM, 2020a. *Postoje českých občanů k partnerství, manželství a rodičovství – únor 2020*. Tisková zpráva. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/vztahy-a-zivotni-postoje/5179-postoje-ceskych-obcanu-k-partnerstvi-manzelstvi-a-rodicovstvi-unor-2020>
- CVVM, 2015. *Postoje veřejnosti k zákazu kouření v restauračních zařízeních – září 2015*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a1951/f9/oz151023.pdf
- CVVM, 2020b. *Spokojenost se životem – září 2020*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5309/f9/ov201030.pdf
- CVVM, 2023. *Veřejné mínění o interrupci, eutanazii a prostituci – duben/květen 2023*. Tisková zpráva. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5653/f9/ov230620.pdf
- Červenka Jan, Kyselá Monika. 2023. *Doba covidová /výzkumná zpráva/ [online]*. Praha: CVVM SOÚ AV ČR, *Naše společnost a Naše společnost – speciál*. Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5612/f9/CVVM_Doba_Covidova_A4_16_02_23_fin.pdf
- Český národní panel. 2023. *Dnes se slaví Světový den bez aut. Plánuje se ho účastnit téměř 1/3 z vás [online]*. Dostupné z: <https://www.narodnipanel.cz/default/news/detail/dnes-se-slavi-svetovy-den-bez-aut-planuje-se-ho-ucastnit-temer-1/3-z-vas->
- Český rozhlas.
- Český statistický úřad. *Zaostřeno na ženy a muže – 2023*. [online]. Praha: ČSÚ. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/produkty/zaostreno-na-zeny-a-muze-2023>
- Česko v datech. 2021. *Tátové na rodičovské*. Praha: Česko v datech. Dostupné z: <https://www.ceskovdatech.cz/clanek/163-tatove-na-rodicovske/>
- Čillíková, Kristýna. 2017. *Pohlaví a gender v medicíně [online]*. Terapie. Dostupné z: <https://www.terapie.digital/nazory/tema/pohlavi-a-gender-v-medicine.html?authToken=null>
- Deloitte, Mumdo. 2023. *Flexibilní práce: příležitost pro české rodiče, firmy i ekonomiku [online]*. Praha. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/hr/flexibilni-prace-pruzkum-deloitte-a-mumdo-2023.pdf>
- Dorňáková Tereza. 2021. *Fakta: Důvěra v neziskové organizace je v Česku nízká [online]*. Praha: Seznam.cz. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/fakta-duvera-v-neziskove-organizace-je-v-cesku-nizka-154038>
- Dudová Radka, Křížková Alena, Fischlová Drahomíra. 2006. *Gender v managementu: kvalitativní výzkum podmínek a nerovností v ČR [online]*. Praha: VÚPSV Praha. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/Fulltext/vz_207.pdf
- Dudová Radka, Křížková Alena. 2021. *Zvýšené nároky péče o děti v době pandemie covidu-19: péče jako břemeno, nebo příležitost? [online]* Praha: Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. Dostupné z: <https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2022/04/02.pdf>

Durnová Anna, Hejzlarová Eva. 2021. *Domácí porody v Česku: motivace, důvody a názory žen, které rodily plánovaně doma (2015-2020)* [online]. Praha: FSV UK. Dostupné z: https://fsv.cuni.cz/sites/default/files/uploads/files/18-10042s_vyzkumnazprava_Durnova_Hejzlarova_27_1_2021.pdf

Duševní zdraví dětí a adolescentů. 2023. *Hlavní stránka*. [online]. Dostupné z: <https://dzda.cz/>

Dvořáčková Jana. 2017. *Analýza existujících výzkumů v ČR v oblasti partnerského násilí* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Metaanaliza_final.pdf

EIGE. *Gender Equality Index 2013: Power* [online]. Litva: EIGE, 2023. Dostupné z: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2013/domain/power/CZ>

EIGE. *Gender Equality Index 2021: Health* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021. Dostupné z: <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2021-health>

EIGE. *Index rovnosti žen a mužů 2020*. [online]. Litva: EIGE, 2020. Dostupné z: https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/mhag20017csa_002.pdf

EIGE. *Gender Equality Index Czechia 2023* [online]. Litva: EIGE, 2023. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Gender-Equality-Index-2023-Towards-a-green-transition-in-transport-and-energy.pdf>

EIGE. *Gender Equality Index 2013: Knowledge* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Dostupné z: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2013/domain/knowledge/CZ>

EIGE. *Gender Equality Index 2022: Knowledge* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Dostupné z: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2022/domain/knowledge/CZ>

Engelová Tereza. 2019. *Ženy jsou sice v českých médiích vidět, o obsahu ale stále rozhodují hlavně muži* [online]. Praha: HlídacíPes.cz. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/zeny-jsou-sice-v-ceskych-mediich-videt-o-obsahu-ale-stale-rozhduji-hlavne-muzi/>

Evropská komise. 2024. *Strategie pro rovnost žen a mužů* [online]. Brusel: Evropská komise. Dostupné z: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_cs

Evropský parlament. 2012. *Zpráva o odstranění genderových stereotypů v EU* [online]. Brusel: Evropská unie. Dostupné: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-7-2012-0401_CS.html

Evropská unie. 2014. *Zvláštní průzkum Eurobarometr 428: Rovnost žen a mužů* [online]. Brusel. Dostupné z: https://data.europa.eu/data/datasets/s2048_82_4_428_eng?locale=cs

Evropská unie. 2017. *Zvláštní průzkum Eurobarometr 472: Rovnost žen a mužů* [online]. Brusel. Dostupné z: <https://www.europarc.org/wp-content/uploads/2020/01/Special-Eurobarometer-472-Sports-and-physical-activity.pdf>

Evropská unie. 2017. *Zvláštní průzkum Eurobarometr 525: Rovnost žen a mužů* [online]. Brusel. Dostupné z: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2668>

EUROSTAT. *80% of graduates in the field of education are women* [online]. Lucembursko. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20170710-1>

Expect.cz. 2024. *Survey: Half of Czechs think women should do the cooking and cleaning* [online]. Praha. Dostupné z: <https://www.expats.cz/czech-news/article/half-of-czechs-think-women-should-do-the-cooking-cleaning-and-washing-up>

Fárová Nina, Cidlinská Kateřina, Linková Marcela. 2018. *Stres, nejistota, nízké mzdy a nevídané rodičovství* [online]. Dostupné z: <https://genderaveda.cz/stres-nejistota-nizke-mzdy-a-negativni-postoje-k-rodicovstvi/>

Fárová Nina. 2018. *Muži do škol? Ano! Ale...: Potřeba mužů v primárním vzdělávání* [online]. *Gender a výzkum / Gender and Research*. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/327490845_Muzi_do_skol_Ano_Ale_Potreba_mužu_v_primarnim_vzdelavani

Fórum 50 %. 2023. *Hlavní stránka*. [online]. Dostupné z: <https://padesatprocent.cz/>

Fórum 50 %. 2023. *Proč podporovat vyvážené zastoupení v politice*. [online]. Dostupné z: <https://padesatprocent.cz/cz/podpora/argumenty-pro-vyvazene-zastoupeni/proc-podporovat-vyvazene-zastoupeni-v-politice>

Grossmann Jakub, Korbel Václav, Münich Daniel. 2021. *Práce z domova: možnost, nebo nutnost?* [online] Praha: Studie IDEA anti COVID-19. Dostupné z: [https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA Studie 3 2021 Prace z domova/IDEA Studie 3 2021 Prace z domova.pdf](https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA%20Studie%203%202021%20Prace%20z%20domova/IDEA%20Studie%203%202021%20Prace%20z%20domova.pdf)

Gender NORA. 2023. *Fair play ve školách* [online]. Brno: Genderové informační centrum NORA, o.p.s. Dostupné z: <https://www.gendernora.cz/fair-play-ve-skolach-1/>

Gender NORA. 2018. *Gender a genderově senzitivní pedagogika optikou českých škol a vyučujících* [online]. Brno: Genderové informační centrum NORA, o.p.s. Dostupné z: [https://6d77a323ea.clvaw-cdnwnd.com/50d2286a49b6846c801b72a1cf7189d4/200000658-9197c9197e/GICNora genderove senzitivni pedagogika optikou ceskych skol a vyucujicich.pdf?h=6d77a323ea](https://6d77a323ea.clvaw-cdnwnd.com/50d2286a49b6846c801b72a1cf7189d4/200000658-9197c9197e/GICNora%20genderove%20senzitivni%20pedagogika%20optikou%20ceskych%20skol%20a%20vyucujicich.pdf?h=6d77a323ea)

Genderaction. 2019. *Gendered Language in Schools* [online]. Dostupné z: <https://www.genderaction.co.uk/latest-news/2019/3/14/gendered-language-in-schools>

Gerhát Ivan. 2020. *Vědí občané, že se na ně může vztahovat branná povinnost* [online]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/vedi-obcane--ze-se-na-ne-muze-vztahovat-branna-povinnost---225096/>

Hašková Hana, Dudová Radka, Formánková Lenka, Maříková Hana a kol. 2022. *Gender a změny v dělbě práce v domácnostech s dětmi v době pandemie covidu-19* [online]. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 58(4). Dostupné z: https://sreview.soc.cas.cz/artkey/csr-202204-0003_gender-and-changes-in-the-division-of-labour-in-households-with-children-during-the-covid-19-pandemic.php

Höhne, S., Kuchařová, V., Svobodová V., Šťastná, K., & Záčková, L. 2010. *Rodina a zameštnání s ohledem na rodinný cyklus* [online]. Praha: VÚPSV. Dostupné z: katalog.vupsv.cz/Fulltext/vz_310.pdf

Höhne Sylva, Paloncyová Jana, Svobodová Kamila, Chlapec Dominik & Račáková Ivana. 2022b. *Dopady pandemie covidu-19 na sólo rodiče* [online]. Praha: RILSA. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_510.pdf

Hroudný Jan. 2021. *Sexistická reklama pod drobnohledem Nejvyššího správního soudu: Jde o společenský přelomový rozsudek?* [online]. *Právo21*, z. s. Dostupné z: <https://pravo21.cz/pravo/sexisticka-reklama-pod-drobnohledem-nejvyssiho-spravniho-soudu-jde-o-spolecensky-prelomovy-rozsudek>

Charta diverzity. 2018. *Matky při návratu do práce čelí předsudkům a nedostatečné flexibilitě práce*. [online]. Praha: Byznys pro společnost, z. s. Dostupné z: <https://diverzita.cz/cs/aktualita/matky-pri-navratu-do-prace-celi-predsudkum-a-nedostatecne-flexibilita-prace>

IDNES.CZ. 2022. *Zkrácené úvazky budou atraktivnější. Jaká novinka se chystá?* [online]. Praha: Mafra a.s. Dostupné z: https://www.idnes.cz/finance/prace-a-podnikani/zkraceny-uvazek-podminky-novela-socialni-pojisteni.A220720_121004_podnikani_sov

IDNES.CZ. 2022. *Do práce chtějí, ale nemohou. Česku zoufale chybí kratší úvazky, říká průzkum* [online]. Praha: Mafra a.s. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/zkracene-uvazky-mumdoodeloitte-materska-rodicovska.A230926_132018_ekonomika_alis

IPSOS. 2014. *Tisková zpráva: Téma feminismu a rovných příležitostí je v České republice aktuální pro obě pohlaví* [online]. Dostupné z: https://www.ipsos.com/sites/default/files/2017-12/tiskova_zprava_ipsos_01_07_2014.pdf

IPSOS. 2018. *SDGs Sustainable development goals. Výsledky výzkumu veřejného mínění v ČR* [online]. Dostupné z: https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2018-07/zaverecna_zprava_ipsos_s_vysledky_vyzkumu_0.pdf

IPSOS. 2020. *Postoj Čechů k cílům udržitelného rozvoje SDGs* [online]. Dostupné z: https://www.spolecenskaodpovednost.cz/wp-content/uploads/2020/09/ipsos-pro-A-CSR_C%C3%ADle-udr%C5%BEiteln%C3%A9ho-rozvoje-2020_report_final.pdf

IPSOS. 2021. *Postoj Čechů k cílům udržitelného rozvoje SDGs* [online]. Dostupné z: https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2021-09/ipsos%20pro%20A-CSR_C%C3%ADle%20udr%C5%BEiteln%C3%A9ho%20rozvoje%202021.pdf

IPSOS. 2022. *Postoj Čechů k cílům udržitelného rozvoje SDGs* [online]. Dostupné z: https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2022-06/ipsos%20pro%20A-CSR_C%C3%ADle%20udr%C5%BEiteln%C3%A9ho%20rozvoje%202022.pdf

Jak se rodí. 2023. *Hlavní stránka*. [online]. Dostupné z: <http://jaksekderodi.cz/>

Jarkovská Lucie, Lišková Kateřina, Šmídová Iva a kol. 2010. *S genderem na trh. Rozhodování o dalším vzdělání patnáctiletých* [online]. Dostupné z: https://www.academia.edu/15889394/S_genderem_na_trh_Rozhodov%C3%A1n%C3%AD_o_dal%C5%A1%C3%ADm_vzd%C4%9B%C3%A1n%C3%AD_patn%C3%A1ctilet%C3%BDch

Karmazinová Anna. 2023. *Dokážeme si říct o pomoc? Genderové stereotypy v duševním zdraví* [online]. Praha: Gender Studies, o.p.s. Dostupné z: <https://www.feminismus.cz/cz/clanky/dokazeme-si-riect-o-pomoc-genderove-stereotypy-v-dusevnim-zdravi>

Kouřil, P., Šimeček, M & Dytrt, Z. 2022. *Česko v pohybu. Metoda a základní výsledky celostátního průzkumu dopravního chování*. Brno: Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. Dostupné z: <https://www.ceskovpohybu.cz/#tp>

Křečková Tůmová Naděžda, Nešporová Olga, Svobodová Kamila. 2023. *Rodiny s dětmi v letech 2018–2022* [online]. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_528.pdf

Křížková Alena, Pospíšilová Kristýna, Maříková Hana, Marková Volejníčková Romana, Simerská Lenka, Haken Petra Sofie. 2018. *Rozdíly v odměňování žen a mužů v ČR. Pracoviště, zaměstnání, stejná práce a rozklad faktorů* [online]. Praha: MPSV. Dostupné z: www.rovnaodmena.cz/www/img/uploads/34c5639c.pdf

Křížková Alena, Kristýna Pospíšilová, Hana Maříková, Romana Marková Volejníčková, Lenka Simerská, Petra Sofie Haken. 2020. *Co víme o rozdílech ve výdělcích žen a mužů Shrnutí publikovaných studií v rámci projektu 22 % K ROVNOSTI* [online]. Praha: MPSV. Dostupné z: https://www.rovnaodmena.cz/www/img/uploads/Shrnuti_o_GPG_168x240_06_23032021_jednostrany.pdf

Křížková Alena, Marková Volejníčková Romana, Vohlídalová Marta. 2018. *Genderové nerovnosti v odměňování: problém nás všech* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. Dostupné z: https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/publikace/krizkova_markovavolejnickova_vohlidalova-genderove-nerovnosti_v_odmenovani-problem-nas-vsech.pdf

Křížková Alena, Vohlídalová Marta, Pospíšilová Kristýna, Maříková Hana. 2017. *Aktuální rozdíly v odměňování žen a mužů v ČR Hloubková analýza statistik a mezinárodní srovnání* [online]. Praha: MPSV. Dostupné z: <https://www.rovnaodmena.cz/www/img/uploads/336b8482.pdf>

Kuchařová Věra. 2008. *Harmonizace rodiny a zaměstnání podle formy rodinného soužití* [online]. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. Dostupné z: <https://www.rilsa.cz/clanek/harmonizace-rodiny-a-zamestnani-podle-formy-rodinneho-souziti/>

Kuchařová Věra. 2020. *Reflexe rodinné politiky – očekávání a postoje* [online]. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_480.pdf

Kuchařová, V., Palonciová, J., Janurová, K. 2016. *Zabezpečení životních podmínek dětí v rodinách*. 2016 [online]. Praha: VÚPSV, v. v. i. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_417.pdf

Kuchařová, V., Barvíková, J., Höhne, S., Janurová, K., Nešporová, O., Palonciová, J., Svobodová, K., Vidovičová, L. 2017. *Zpráva o rodině* [online]. Praha: VÚPSV, v. v. i. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/30514/Zprava_o_rodine_2017.pdf

Kuchařová Věra & Psychlová Kristýna. 2016. *Výzkum zájmu rodičů o motivační otcovskou dovolenou* [online]. Praha: VÚPSV, v. v. i. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/Fulltext/vz_411.pdf

Kuchařová Věra, Höhne Sylva, Nešporová Olga & Palonciová Jana. 2019b. *Rodiny se třemi a více dětmi* [online]. Praha: VÚPSV, v. v. i. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/Fulltext/vz_460.pdf

Kuchařová Věra, Barvíková Jana, Höhne Sylva, Nešporová Olga, Palonciová Jana a Vidovicová Lucie, 2020. *Zpráva o rodině 2020* [online]. Praha: VÚPSV, v. v. i. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_477.pdf

Lehmann Štěpánka, Barvíková Jana. 2023. *Dítě v rodičovském konfliktu I. Uspořádání péče o děti po rozchodu rodičů – představy, preference a realita* [online]. Praha: RILSA. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_545.pdf

Median s.r.o. 2017. *Výzkum témat pro debaty před volbami do PSP 2017 První část* [online]. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2017/10/6517051_Vyzkum_temat_pro_debaty_prvni_polovina_web.pdf

Menzel Andreas, Miotto Martina. 2020. *Rozdílné ekonomické dopady krize covid-19 na muže a ženy v Česku* [online]. Praha: Studie IDEA anti COVID-19. Dostupné z: https://idea.cerge-ei.cz/images/COVID/IDEA_Gender_dopady_covid-19_cerven_21.pdf

Měřinská Simona. 2018. *Zdraví a životní styl Čechů* [online]. Praha: Statistika&My. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2018/06/22/zdravi-a-zivotni-styl-cechu/>

Microsoft. 2017. *Why don't European girls like science or technology?* [online] Dostupné z: <https://news.microsoft.com/europe/features/dont-european-girls-like-science-technology/#sm.001322v1d1b9id3b10ffwe4cz5uzs>

Ministerstvo obrany. 2015. *Prezentace průzkumu veřejného mínění - branná legislativa* [online]. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/informacni-servis/zpravodajstvi/pruzkum_verze-pro-tk-web.pdf

Ministerstvo obrany. 2023. *Kvantitativní genderová analýza k 1. lednu 2023* [online] Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/informacni-servis/povinne-informace/1-rovne-prilezitosti/kvantitativni-genderova-analyza-k-1--1--2023_1.pdf

Ministr zdravotnictví. 2023. *Průzkum Ministra zdravotnictví: Polovina dospělých nedodrží preventivní prohlídky, 39 % zanedbává pravidelnou účast* [online]. Dostupné z: <https://www.ministrzdravi.cz/clanky/pruzkum-ministra-zdravi-polovina-dospelych-nedodrzuje-preventivni-prohlidky-39-zanedbava-pravidelnou-ucast/>

Moore Czech Republic. 2022. *U veřejnosti není o kvóty zájem. Pro jejich zavedení je méně než 25 %* [online]. Praha: Moore Czech republic. Dostupné z: <https://www.moore-czech.cz/tiskove-zpravy/cerven-2022/kvoty>

MPSV. 2016. *Výzkum veřejného mínění zaměřený na sladění pracovního a rodinného života a rovnost žen a mužů v oblasti rodinné politiky a trhu práce* [online]. Praha: SocioFaktor. Dostupné z: [432db929-6f1a-f1d7-e5d0-e2f6eb2b7676](https://www.mpsv.cz/432db929-6f1a-f1d7-e5d0-e2f6eb2b7676) (mpsv.cz)

MPSV. 2019. *Analýza financování sociálních služeb* [online]. Praha. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Anal%C3%BDza+financov%C3%A1n%C3%AD+so-ci%C3%A1ln%C3%ADch+slu%C5%BEeb_2019.pdf/3c8c3bf8-c747-09b0-9308-3838a646c465

MPSV. 2023. *Akční plán rovného odměňování žen a mužů 2023–2026* [online]. Praha: MPSV. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Akzni-plan_2023-2026_jednostrany_nove-rozvrzeni_2.pdf

MŠMT. 2022. *Genderová problematika českého školství* [online]. Praha: MŠMT. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/genderova-problematika-zamestnancu-ve-skolstvi>

MŠMT. 2019. *Postoje a názory veřejnosti: školství a vzdělávání* [online]. Praha: MŠMT. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/postoje-a-nazory-verejnosti-skolstvi-a-vzdelavani>

Müllerová Lucie. 2024. *V Česku třídí odpad 75 % obyvatel* [online]. Praha: Hospodářská komora ČR. Dostupné z: <https://komoraplus.cz/2024/01/06/v-cesku-tridi-odpad-75-obyvatel/>

Münich Daniel, Protivinský Tomáš. 2022. *Rozdíly v přísnosti známkování žáků a dopady na vzdělanostní aspirace* [online]. Praha: IDEA CERGE. Dostupné z: https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA_Studie_9_2022_Prisnost_znamkovani/IDEA_Studie_9_2022_Prisnost_znamkovani.html#p=1

Národní sportovní agentura. 2020. *Výsledky výzkumů: Míry popularity sportu v České republice 2020, Finanční náročnosti provozování sportů z hlediska pořízení potřebné výstroje a výzbroje* [online]. Praha: NAS. Dostupné z: https://nsa.gov.cz/wp-content/uploads/2021/01/Vyzkumy_popularita_a_fin_narocnost_sportu_2020-2.pdf

Nielsen a ResOLUTION Group. 2023. *MDŽ se má Podle 8 z 10 Čechů připomínat. Rovnosti mužů a žen jsme nejbližší v oblasti vzdělání* [online]. Dostupné z: <https://simar.cz/cerstve-namleto/8.-brezna-je-mezinarodni-den-zen.html>

Nesehnutí. 2024. *Jsou trapné a nepatří do dnešní doby. Sexistické reklamy se Čechům a Češkám nelíbí* [online]. Praha. Dostupné z: <https://nesehnuti.cz/tag/sexisticke-prasatecko/>

Nesehnutí. 2020. *Sexistická reklama* [online]. Praha. Dostupné z: https://nesehnuti.cz/wp-content/uploads/2024/02/Sexisticka-reklama_WEB.pdf

Nevypust' duši, z.s. 2023. *Mladí lidé hledají pomoc hlavně ve svém okolí, ukazuje nový průzkum* [online]. Dostupné z: <https://nevypustdusi.cz/2023/10/20/dusevni-zdravi-zajima-dve-tretiny-deti-vysledky-noveho-pruzkumu-spolecnosti-t-mobile-organizace-nevypust-dusi-a-agentury-g82-ukazuji-ze-mladi-lide-hledaji-pomoc-hlavne-ve-svem-okoli/>

Nevypust' duši, z.s. 2022. *Průzkum T-Mobile a Nevypust' duši přináší dosud chybějící data o duševním zdraví dětí pohledem dospělých: Nedostatečná osvěta a mylná představa o dostupnosti odborné péče* [online]. Dostupné z: https://nevypustdusi.cz/wp-content/uploads/2022/09/TZ_pruzkum-T-Mobile-a-Nevypust-dusi.pdf

Národní ústav duševního zdraví. 2023. *Porodní trauma není jedinou příčinou duševní nepohody rodiček. Nový výzkum poukázal na opomíjené vlivy* [online]. Klecany: NUDZ. Dostupné z: <https://www.nudz.cz/pro->

[media/tiskove-zpravy/porodni-trauma-neni-jedinou-pricinou-dusevni-nepohody-rodicek-novy-vyzkum-poukazal-na-opomijene-vlivy](#)

Nebeská, Ananké. 2023. *Genderová dimenze duševního zdraví a wellbeingu: případová studie* [online]. Dostupné z: <https://genderaveda.cz/jedna-velikost-nejstaci/dusevni-zdravi/>

NKC-gender a věda. 2024. *Hlavní stránka* [online]. Dostupné z: <https://genderaveda.cz/>

NKC-gender a věda. 2024. *Ženy ve vědě: data* [online]. Dostupné z: <https://genderaveda.cz/zeny-ve-vede/>

NKC-gender a věda. 2024. *Životní prostředí a klima* [online]. Dostupné z: <https://genderaveda.cz/zivotni-prostredi-a-klima/>

Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR. 2021. *Projekt „Posilování kapacit a metodologická podpora v prevenci domácího a genderově podmíněného násilí“*: [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/projekt-nf-2020/projekt-nf-183149/>

Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR. 2024. *Ženy a muži v datech 2023* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/FINAL-ZaMvD_2023.pdf

Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR. 2016. *Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Trendysocialnepolitickychmechanismuovlivnujicichgenderovevztahy.pdf>

Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR. 2018. *Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí: mýty a fakta* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Projekt_OPZ/Vystupy_projektu/brozura_IU.pdf

Otevřená společnost. 2005. *Gender ve škole - příručka pro vyučující předmětů občanská výchova, občanská nauka a základy společenských věd na základních a středních školách* [online]. Praha: Otevřená společnost, o.p.s. Dostupné z: <https://www.otevrenaspolecnost.cz/knihovna/2955-gender-ve-skole-prirucka-pro-vyucujici-predmetu-obcanska-vychova-obcanska-nauka-a-zaklady-spolecenskych-ved-na-zakladnich-a-strednich-skolach-2005>

Paloncyová Jana, Hana Hašková, Sylva Höhne, Věra Kuchařová, Lucie Žáčková, Aco Lukić. 2021. *Bezdětní a postoje k rodičovství* [online]. Praha: VÚPSV. Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/publikace-vyzkumnych-pracovniku/publ/?vupsv=BAO&pracovnik=55&klasif=2&rok=2021>.

Paloncyová Jana, Höhne Sylva, Barvíková Jana a kol. 2022. *Stabilita rodiny a porozchodová péče o děti ve veřejném mínění* [online]. Praha: RILSA. Dostupné z: https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_509.pdf

Paloncyová Jana, Barvíková Jana, Kuchařová Věra., Psychlová Kristýna. 2014. *Nové formy denní péče o děti v České republice* [online]. Praha: VÚPSV, v.v.i. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_381.pdf

Perinatal. 2023. *Duševní zdraví otců* [online]. Klecany: NUDZ. Dostupné z: <https://www.perinatal.cz/problizke/dusevni-zdravi-otcu>

Perinatal. 2023. *Poporodní deprese* [online]. Klecany: NUDZ. Dostupné z: <https://www.perinatal.cz/prozeny/po-porodu/poporodni-deprese>

Po medině. *Čeští medici v (ne)pohodě 2021* [online]. Břeclav: Po medině. Dostupné z: <https://www.pomedine.cz/cesti-medici-v-nepohode-2021/>

Prokop Daniel. 2022. *Nemám příznaky a nevím, kdy na ni chodit. Proč Češi zanedbávají preventivní prohlídky rakoviny* [online]. Praha: PAQ Research, z.ú. Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/post/prevence-rakoviny-duvody-neucasti>

Prokop Daniel. 2022. *Postoje rodičů ke vzdělávání v ČR a k učitelské profesi* [online]. Praha: Pedagogicke.info. Dostupné z: <https://www.pedagogicke.info/2021/03/daniel-prokop-postoje-rodicu-ke.html>

Rakušanová Petra. 2003. *Ženy v politice a postoje veřejnosti* [online]. Praha: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost a Naše společnost 1 (1-2). Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c3/a565/f28/100011s_Zeny%20v%20politice.pdf

Rovná odměna. 2023. *Hlavní stránka* [online]. Dostupné z: <https://rovnaodmena.cz/>

Rychlíková Apolena. 2023. *Index genderové rovnosti ukazuje Česko v nelichotivém světle. Už zase*. [online]. Praha: iROZHLAS.cz. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/gender-genderova-rovnost-cesko-muz-zena-sexismus-apolena-rychlikova-komentar_2311020630_job

Sánchez-López, Pilar M. 2010. *Zdraví a gender* [online]. In: Evžen Řehulka, ed. *School and Health 21. Health Education: International Experiences*. Brno: Masarykova univerzita. Dostupné z: <https://www.ped.muni.cz/z21/knihy/2011/36/36/texty/cze/sanchezlopez.pdf>

Solvo. 2024. *Femina Index: Nechceme už doma uklízet/ Rozhodně ne zadarmo!* [online] Dostupné z: <https://www.solvo.institute/files/debata-solvo.pdf>

STEM/MARK. 2024. *Istanbulskou úmluvu by lidé schválili, o čem přesně je, ale většina neví* [online]. Praha: STEM/MARK. Dostupné z: <https://stemmark.cz/istanbulskou-umluvu-by-lide-schvalili-o-cem-presne-je-ale-vetsina-nevi/>

STEM/MARK. 2024. *V době výročí 25 let od vstupu ČR do NATO vyslovuje souhlas s členstvím v Severoatlantické alianci jasná většina občanů* [online]. Praha: STEM/MARK. Dostupné z: <https://www.stem.cz/v-dobe-vyroci-25-let-od-vstupu-cr-do-nato-vyslovuje-souhlas-s-clenstvim-v-severoatlanticke-alianci-jasna-vetsina-obcanu/>

Šťastná Anna. 2023. *Rodičovství a péče o děti v době pandemie covid-19 v období 2020 a 2021 v Česku* [online]. Praha: Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/192164342/13005323q1_statna.pdf/8ac13479-2f92-4436-bc24-d223566d81c0?version=1.2

Tenglerov, Hana, Donovalová Anna, Plíhalová Eliška, Šnokhous Petr. *Rodičovství na počátku profesní dráhy ve výzkumu* [online]. Praha: NKC - gender a věda Sociologického ústavu AV ČR. Dostupné z: <https://stratin.tc.cas.cz/vystupy/2022/M4/Rodi%C4%8Dovstv%C3%AD%20na%20po%C4%8D%C3%A1tku%20profesn%C3%AD%20dr%C3%A1hy%20ve%20v%C3%BDzkumu.pdf>

Transparency International – Česká republika. 2020. *Privatizace veřejného zdraví? Analýza kvality nemocnic s ohledem na rovnost žen a mužů* [online]. Dostupné z: https://aa.ecn.cz/img_upload/666f72756d35302d6669313030313139/analiza-zdravotnictvi-final.pdf

Úřad vlády ČR. 2022. *TZ: Nová směrnice o transparentnosti odměňování posílí vymahatelnost práva na rovnou odměnu a pomůže snížit mzdovou diskriminaci žen* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=201893&tmplid=50>

Úřad vlády ČR. 2018. *Písemná informace o krocích učiněných při realizaci doporučení Výboru OSN pro odstranění diskriminace žen týkajících se podpory vyššího zastoupení žen* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/pisemna-informace-o-krocich-ucinenych-pri-realizaci-doporuceni-vyboru-osn-pro-odstraneni-diskriminace-zen-tykajících-se-podpory-vyssiho-zastoupeni-zen-163868/>

Úřad vlády ČR. 2021. *Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Strategie-rovnosti-zen-a-muzu.pdf>

Úřad vlády ČR. 2021. *Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rno/aktuality/Strategie-NNO-2021-2031.pdf>

Úřad vlády ČR. 2015. *Vyšší zastoupení žen v politice zatím nebude* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/vyssi-zastoupeni-zen-v-politice-zatim-nebude-132439/>

Úřední věstník Evropské unie. 2023. *SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2023/970 ze dne 10. května 2023, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování* [online]. Evropská unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023L0970>

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. 2014. *Zdravotnická ročenka ČR 2013* [online]. Dostupné z: <https://www.uzis.cz/sites/default/files/knihovna/zdrroccz2013.pdf>

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. 2023. *Knihovna a archiv* [online]. Dostupné z: <https://www.uzis.cz/index.php?pg=vystupy--knihovna&id=249>

Vohlídalová Marta. 2017. *Akademičtí a akademičky 2017: zpráva z dotazníkového šetření akademických a vědeckých pracovníků a pracovníků ve veřejném sektoru* [online]. Dostupné z: <https://genderaveda.cz/wp-content/uploads/2018/09/Vohlidalova-akademici2017-FINAL-2-8.pdf>

Vohlídalová Marta. 2017. *Genderové rozdíly v odměňování očima české veřejnosti. Výzkumná zpráva z dotazníkového šetření realizovaného v rámci projektu „Jak na rovnost v odměňování... aneb Pozor na nezamýšlené důsledky!“* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. Dostupné z: <https://www.soc.cas.cz/publikace/genderove-rozdily-v-odmenovani-ocima-verejnosti-v-ceske-republice>

Vohlídalová Marta, Formánková, Lenka. 2012. *Částečné úvazky v České republice: šance nebo riziko?* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. Dostupné z: <https://www.soc.cas.cz/publikace/castecne-uvazky-v-ceske-republice-sance-nebo-riziko>

Vohlídalová Marta, Maříková Hana, Volejníčková Romana. 2016. *Postoje k politice, politické angažovanosti a k ženám v politice v rámci projektu „Ženy a muži v rovnováze“* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. Dostupné z: https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/soubory/zprava_fg_sou_final.pdf

Vohlídalová Marta. 2015. *Výzkumná zpráva z dotazníkového šetření „Ženy a muži v rovnováze“* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. Dostupné z: https://aa.ecn.cz/img_upload/666f72756d35302d6669313030313139/vyzkumna-zprava-z-dotaznikoveho-setreni-postoje-verejnosti-k-pusobeni-zen-v-politice.pdf

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. 2022. *Flexibilní formy práce v ČR* [online]. Praha: Svaz průmyslu a dopravy České republiky. Dostupné z: <https://www.spcr.cz/images/pdf/2022-Flexibilni-formy-prace-v-CR.pdf>

Zanga Clara. 2023. *Na osudu planety záleží více ženám, pro muže je udržitelnost "gay". Existuje řešení?* [online]. Praha: Zena.aktualne.cz. Dostupné z: <https://zena.aktualne.cz/co-je-to-eco-gender-gap-a-jak-se-s-nim-da-pracovat/r~0f43b05e6e7711eeb1f50cc47ab5f122/>

Ženy v médiích. 2024. *Hlavní stránka* [online]. Dostupné z: <https://www.zenyvmediich.cz/>